

РОЗДОРСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РОЗДОРСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2034 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2028 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РОЗДОРСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2034 РОКУ

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року та Плану заходів на 2026-2028 роки з реалізації Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року розроблено спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи з проведення стратегічної екологічної оцінки, Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року та Плану заходів на 2026-2028 роки з реалізації Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

ТГ – територіальна громада

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

ТПВ – тверді побутові відходи

ПЗФ – природно-заповідний фонд

SWOT-аналіз - аналіз сильних, слабких сторін, а також сприятливих можливостей і загроз

СЕО – стратегічна екологічна оцінка

ЗУ – закон України

ЗМІСТ.

ВСТУП.....	7
I. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РОЗДОРСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2034 РОКУ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	9
II. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.	22
III. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.	59
IV. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.....	62
V. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	69
VI. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (І, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.	74
VII. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ.	82
VIII. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ.	89
IX. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.	92
X. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.	95
XI. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.	95
ДОДАТКИ.....	103

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1. Стратегічні та операційні цілі розвитку Роздорської селищної територіальної громади.	13
Таблиця 2. Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року із цілями Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021 – 2027 роки.	15
Таблиця 3. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.	18
Таблиця 4. Динаміка природного та міграційного приросту населення у Роздорській СТГ, станом на 1 січня відповідного року.	26
Таблиця 5. Вразливі групи населення Роздорської СТГ, станом на 01 січня 2026 року.	28
Таблиця 6. Чисельність населення у населених пунктах Роздорської СТГ, станом на 01.01.2026 р.	30
Таблиця 7. Кількість мешканців та домогосподарств у Роздорській СТГ на 01.01.2026 року, одиниць.	31
Таблиця 8. Структура земельного фонду Роздорської СТГ в розрізі категорій земель станом на 01.01.2026 року.	34
Таблиця 9. Структура земельного фонду Роздорської СТГ в розрізі категорій земель, станом на 01.01.2026 року.	35
Таблиця 10. Інформація про річки на території Роздорської СТГ.	36
Таблиця 11. Водопостачання та водовідведення в Роздорській СТГ.	37
Таблиця 12. Характеристика об'єктів житлово-комунального господарства Роздорської СТГ.	37
Таблиця 13. Вплив цілей Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на компоненти навколишнього природного середовища.	59
Таблиця 14. Узагальнена характеристика екологічних проблем на території Роздорської СТГ.	67
Таблиця 15. Екологічні проблеми Роздорської СТГ та можливі шляхи їх вирішення.	71
Таблиця 16. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів відповідно до контрольного переліку.	74
Таблиця 17. Завдання та заходи Стратегії розвитку Роздорської СТГ та Плану заходів з її реалізації на період 2026-2028 рр.	82
Таблиця 18. Місцеві програми розвитку Роздорської селищної територіальної громади.	86
Таблиця 19. Система ключових індикаторів для моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля.	93

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

Рисунок 1. Дерево цілей Роздорської СТГ.	11
Рисунок 2. Розташування Роздорської селищної територіальної громади на карті України.	22
Рисунок 3. Розташування Роздорської селищної територіальної громади на адміністративно-територіальній карті Дніпропетровської області.	23
Рисунок 4. Схематичне зображення розташування Роздорської та сусідніх територіальних громад.	24
Рисунок 5. Схема розміщення населених пунктів на території Роздорської СТГ.	25
Рисунок 6. Співвідношення населення Роздорської СТГ за гендерною ознакою, %.	28
Рисунок 7. Статеві-вікова піраміда населення Роздорської СТГ.	29
Рисунок 8. Аналітика щодо розподілу мешканців у територіальній громаді за населеними пунктами в 2026 р.	30
Рисунок 9. Рельєф Роздорської СТГ.	33
Рисунок 10. Структура власності земельних ресурсів Роздорської СТГ, станом на 01.01.2026 року.	34
Рисунок 11. Структура ґрунтів Роздорської СТГ станом на 01.01.2026 року.	34
Рисунок 12. Середньорічна погода у Роздорській СТГ.	39
Рисунок 13. Середня і максимальна температура у Роздорській СТГ.	39
Рисунок 14. Середня погодинна температура у Роздорській СТГ впродовж року.	40
Рисунок 15. Рівень вологості і комфорту в повітрі Роздорської СТГ протягом року.	41
Рисунок 16. Щоденна ймовірність випадання опадів у Роздорській СТГ в середньорічний період.	41
Рисунок 17. Середньомісячна кількість опадів у Роздорській СТГ.	42
Рисунок 18. Середня швидкість вітру у Роздорській СТГ.	42
Рисунок 19. Переважаючі вітри у Роздорській СТГ.	43
Рисунок 20. Вегетаційний період у Роздорській СТГ.	43
Рисунок 21. Сприятливі дні для туризму у Роздорській СТГ.	44
Рисунок 22. Найсприятливіші дні для відпочинку на воді у Роздорській СТГ.	44
Рисунок 23. Середньорічна тривалість світлового дня у Роздорській СТГ.	45
Рисунок 24. Карта основних джерел забруднення повітря в регіоні станом на 2025 р.	46
Рисунок 25. Схема автодоріг та шляхів сполучення Роздорської СТГ.	47
Рисунок 26. Карта корисних копалин.	54

ВСТУП.

Все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Це пов'язано з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування. Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи. Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування (далі – ДДП) для довкілля, у тому числі здоров'я населення, виправданих альтернатив та розроблення заходів із запобігання, зменшення та відшкодування можливих негативних наслідків.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку. В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки. З 12 жовтня 2018 р. в Україні вступив в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№2354-VIII від 20 березня 2018 року). Відповідно до ст. 2 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» цього закону з 1 січня 2020 року стратегічна екологічна оцінка може здійснюватися для програм економічного і соціального розвитку областей, районів, міст, сіл та селищ на короткостроковий період на добровільній основі.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Стратегія розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року (далі – Стратегія) ґрунтується на аналізі прогностичних тенденцій соціально-економічного розвитку Роздорської селищної територіальної громади, враховує стратегічні орієнтири регіонального розвитку з урахуванням наслідків для довкілля, вплив зовнішніх та внутрішніх загроз і ризиків, включає завдання і заходи економічної та соціальної політики влади на 2026-2027 роки з урахуванням пріоритетів сталого розвитку, індикатори ефективності її реалізації та основні прогностичні показники економічного і соціального розвитку на плановий період.

Методологічна основа виконання СЕО базується на правовому регулюванні міжнародними та національними документами й законами. Серед основних є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (ухвалено Верховною

Радою України 28 лютого 2019 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

20.03.2018 р. було затверджено Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». Метою закону є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Закон розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27.06.2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля. Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

СЕО є «спадкоємицею» оцінки впливу на довкілля (ОВД), проте новим та глибшим кроком у реалізації різнорівневих екологічних політик. Стратегічне екологічне оцінювання документів державного планування здійснюють на ранніх етапах прийняття рішень, що дає змогу, зокрема, чіткіше визначити сферу охоплення ОВД, оптимізувати ОВД конкретних проектів. Основними перевагами СЕО є запобіжний характер процедури, що дає змогу інтегрувати висновки у програму чи план, попередивши небажані наслідки, та комплексний підхід до оцінки компонентів природного середовища та здоров'я людини. У процес також залучені експерти і громадськість. Отже, можна говорити про системне бачення взаємовпливів середовища і людини, що надзвичайно важливо в контексті сталого розвитку.

З метою врахування питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату в документах державного планування всіх рівнів та при виконанні стратегічної екологічної оцінки листом Міністерства енергетики та захисту довкілля України №26/1.4-11.3-5650 від 03.03.2020 надані рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування, що враховуються при виконанні СЕО.

I. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РОЗДОРСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2034 РОКУ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.

Спроможність територіальної громади та ефективність роботи її влади залежить не стільки від розміру наявних і потенційних ресурсів громади, скільки від координації дій всіх зацікавлених економічних, політичних і суспільних сил цієї громади. Добрим інструментом такої координації є процес розроблення Стратегії розвитку територіальної громади. Стратегічне планування допомагає здійсненню усвідомленого вибору: цілей; засобів вирішенню проблем (та/або реалізації можливостей); обранню бажаного «сценарію» подій з можливістю свідомо впливати на цей «сценарій» протягом його реалізації.

Розробка “Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади до 2034 року” та “Плану заходів з реалізації Стратегії Роздорської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки” (далі по тексту Стратегія розвитку Роздорської селищної територіальної громади до 2034 року або Стратегія) відбувалася у складних умовах четвертого та п'ятого року дії воєнного стану та нових викликів, у тому числі необхідністю посилення безпекових умов, збільшенням відповідальності за інфраструктурну стійкість, цілісність і доступність об'єктів та закладів, зростанням попиту на кризову психологічну допомогу, вирішенні потреб ВПО та пов'язаних з цим проблем і переваг, зменшенням фінансування на державному та місцевому рівнях. В цілому, Стратегія розроблялась у ситуації невизначеності та великому ризику впливу зовнішніх факторів.

Стратегія визначає довгострокове бачення, пріоритетні проблеми, вирішення яких сприятиме розвитку та досягненню мети. Наявність Стратегії - це насамперед послідовність управлінських дій та упорядкування фінансування пріоритетних галузей, що позитивно вплине на її розвиток.

Метою створення Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади до 2034 року було проведення стратегічного аналізу території громади, визначення стратегічних пріоритетів розвитку і напрацювання алгоритмів дій і фінансування цих дій з метою досягнення цих пріоритетів.

Розроблення Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади та Плану заходів з реалізації Стратегії передбачає дотримання принципів державної регіональної політики, визначених Законом України “Про засади державної регіональної політики”, з використанням територіально-орієнтованого та безпекового підходів з урахуванням змін та впливу, завданого збройною агресією РФ проти України.

Стратегія визначає сукупність взаємоузгоджених завдань та заходів, які визначають пріоритетні напрями економічного й соціального розвитку, підвищення стандартів життя населення територіальної громади, забезпечення якості й загальної доступності публічних послуг, підтримка суб'єктів малого й середнього підприємництва, продовження робіт з відновлення та розвитку інфраструктурних об'єктів, розвиток громадянського суспільства, підвищення якості надання послуг і забезпечення рівного доступу населення до освіти, охорони здоров'я, культури й спорту, соціальна підтримка й реалізація державних гарантій громадян, які потребують особливої уваги й підтримки, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та створення позитивного іміджу Роздорської селищної територіальної громади.

Головною метою Стратегії є створення умов для економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком громади на засадах ефективності, відкритості й прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої містобудівної політики, дотримання високих екологічних стандартів та, в результаті цього, підвищення конкурентоспроможності громади, доступності широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту жителів, за рахунок:

- ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, технологічної перебудови, впровадження нових технологій, машин, обладнання для більшого сприяння підвищенню енергоефективності та енергозбереження;

- забезпечення своєчасного, якісного надання транспортних послуг населенню селищної територіальної громади;
- забезпечення населення послугами належного рівня та якості, розвиток конкурентних відносин, підвищення ефективності тарифної та енергозберігаючої політики в житлово-комунальній сфері;
- підвищення ефективності використання майна комунальної власності територіальної громади, створення належних організаційних фінансових і матеріально-технічних умов для реалізації власних повноважень з управління й розпорядження об'єктами комунальної власності;
- створення належних умов для всебічного розвитку малого й середнього підприємництва, як складової економічного потенціалу територіальної громади й підвищення його ролі в вирішенні соціальних проблем громади;
- задоволення потреб населення в товарах, забезпечення високої якості й культури торгівельного обслуговування, забезпечення гарантій прав і законних інтересів громадян в процесі торгівельного обслуговування;
- збалансування ситуації на ринку праці, зниження чисельності безробітних, збереження кадрового потенціалу, поліпшення соціального захисту незайнятого населення, підтримка внутрішньо переміщених осіб;
- забезпечення в повному обсязі, відповідно до чинного законодавства, сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, скорочення податкового боргу до бюджетів усіх рівнів. Щорічне прийняття збалансованого й реального бюджету територіальної громади та забезпечення його виконання;
- підвищення якості й доступності надання адміністративних послуг для всіх верств населення громади шляхом запровадження електронних інформаційних систем;
- реалізація державної політики в сфері регулювання земельних відносин, подальше запровадження заходів відповідно впроваджуваної земельної реформи, забезпечення ефективного й раціонального використання земельних ресурсів, підвищення їх цінності;
- розширення участі населення громади у вирішенні завдань місцевого значення, системна підтримка інститутів громадянського суспільства, з метою залучення додаткових організаційних, фінансових і технічних ресурсів для надання соціальних та інших суспільно значущих послуг;
- розвиток зовнішньоекономічної діяльності, міжнародної та міжрегіональної співпраці, збереження експортного потенціалу підприємств розташованих на території громади, розширення міжрегіональних зв'язків, формування позитивного іміджу та інвестиційного клімату;
- удосконалення системи надання соціальних послуг населенню, в тому числі внутрішньо переміщеним особам, забезпечення якості й доступності публічних послуг, зміцнення соціальної життєдіяльності, що дозволить оптимізувати бюджетні витрати й підвищити ефективність використання коштів, направлених на соціальний захист;
- забезпечення фінансової збалансованості й стабільності системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- здійснення соціального супроводу, надання соціальних послуг і здійснення інших заходів щодо відновлення соціальних функцій, психологічного й психічного стану родин, дітей та молоді, в т. ч. з числа внутрішньо переміщених осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги;
- підвищення якості освіти, всебічний розвиток, виховання й соціалізація кожної дитини, створення відповідних умов для здобуття якісної освіти й виховання;
- збереження здоров'я людини, попередження розвитку хвороби та інвалідності, забезпечення доступної та якісної медичної допомоги населенню, динамічний розвиток системи охорони здоров'я з орієнтацією на запобігання захворювань, формування мотивації до здорового способу життя населення;
- всебічний розвиток особистості й формування здорового способу життя, досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян і позитивного міжнародного іміджу держави;
- удосконалення діяльності закладів культури, забезпечення творчого, інтелектуального й духовного розвитку населення;

- ефективно вирішення проблем довкілля, раціональне використання природних ресурсів, відтворення зелених насаджень, підвищення якості послуг у сфері поводження з відходами, впровадження підприємствами нових технологій, що зменшують негативний вплив на довкілля, реалізація інших природоохоронних заходів;

- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного й природного характеру, а в разі їх виникнення – мінімізація негативних наслідків, забезпечення надання гарантованої допомоги мешканцям територіальної громади, забезпечення достатнього рівня безпеки населення, попередження й реагування на надзвичайні ситуації техногенного й природного характеру, ліквідація пожеж і рятування людей на водних об'єктах.

Територіально-орієнтований підхід передбачає планування розвитку Роздорської селищної територіальної громади на основі детального вивчення та аналізу можливостей та обмежень для різних частин громади, підготовку та реалізацію заходів та проектів, які матимуть максимальний позитивний вплив на розвиток і не призведуть до погіршення економічної, бюджетної, соціальної, екологічної, демографічної, безпекової та інших сфер.

Безпековий підхід передбачає планування розвитку Роздорської селищної територіальної громади на основі вивчення та аналізу можливого впливу на ситуацію у громаді та її розвиток, загроз з боку російської федерації, стихійних лих, кліматичних змін і техногенних катастроф та їх врахування при підготовці програм місцевого розвитку та проектів місцевого (регіонального) розвитку.

Стратегія Роздорської селищної територіальної громади визначає стратегічне бачення її розвитку, стратегічні та оперативні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, завдання для її сталого економічного і соціального розвитку.

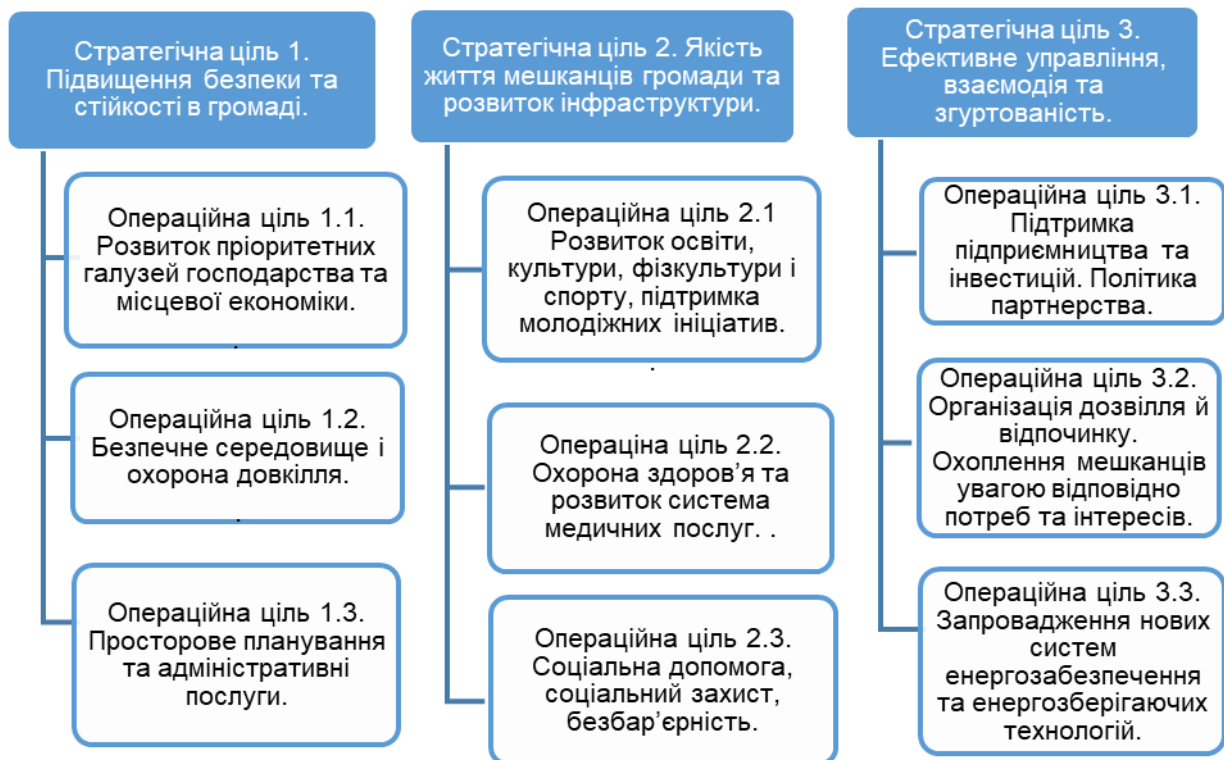

Рисунок 1. Дерево цілей Роздорської СТГ.

Головними цілями Стратегії є: створення умов для економічного зростання й вдосконалення механізмів управління розвитком територіальної громади на засадах ефективності, відкритості і прозорості, посилення інвестиційної, інноваційної активності, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої політики розвитку території громади, житлової сфери, дотримання високих екологічних стандартів, підвищення конкурентоспроможності, доступності широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя мешканців громади, загального підвищення добробуту всього населення, забезпечення екологічної безпеки на території громади. Суть Стратегії полягає в обов'язковій узгодженості

економічного, екологічного та людського розвитку за умов, коли якість та безпека життя людей в складних умовах не зменшується, не погіршується, зберігається належний стан довкілля та забезпечується соціально-економічна стійкість.

Нормативно-правовою основою Стратегії є: закони України «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій».

Під час її розробки враховані положення низки підзаконних нормативно-правових актів, а саме: постанов Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 817 «Деякі питання розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених Стратегії і плану заходів», «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» (затверджені наказом Міністерства розвитку громад та територій України 21.12.2022 року № 265).

При розробці Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади враховано законодавчі та нормативно-правові документи:

- Цілі сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 року № 722.

- Стратегію демографічного розвитку України на період до 2040 року та операційний план заходів з реалізації у 2024-2027 роках Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року;

- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р;

- Національний план управління відходами до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117;

- рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема, стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі – НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого- меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ»;

- Стратегію зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

- План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

- Державну стратегію управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;

- Водну стратегію України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022 – 2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134.

Узгодженість стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади з державними та регіональними стратегічними документами є важливим елементом дієвості та ефективності документа місцевого рівня. Найкраще реалізацію стратегії розвитку Роздорської територіальної громади на період до 2034 року можна забезпечити у максимальній відповідності її зі стратегіями на центральному та регіональному рівнях.

Роздорська СТГ планує розробити також Стратегію адаптації до зміни клімату з урахуванням наявних даних про природні ресурси, демографічні тенденції, стан земельного фонду, водні ресурси, біорізноманіття та інфраструктуру, а також матеріалів МЕП, паспортів громади, галузевих довідок та нормативних документів. Документ має визначати довгострокове бачення розвитку громади як кліматично стійкої, безпечної, енергоефективної території з конкурентоспроможною економікою та високою якістю життя населення.

Формування цілісної системи управління кліматичними ризиками та екологічними викликами для підвищення стійкості Роздорської громади, збереження природних ресурсів, захисту населення та забезпечення безпечного, комфортного середовища проживання.

Реалізація Стратегій дозволить:

- мінімізувати ризики від кліматичних загроз (посухи, підтоплення, пилові бурі, деградація ґрунтів, виснаження водних ресурсів);
- забезпечити стаке управління земельними і водними ресурсами;
- підвищити енергоефективність та кліматичну стійкість критичної інфраструктури;
- посилити природоохоронні функції екосистем;
- створити нові економічні можливості, орієнтовані на зелене зростання;
- підвищити рівень обізнаності та готовності населення до змін клімату.

Стратегія розглядається як інструмент управління змінами, інтегрований у систему місцевого стратегічного планування. Документ стане основою для прийняття управлінських рішень, розробки місцевих програм, залучення інвестицій та партнерської підтримки з боку державних інституцій, міжнародних організацій і приватного сектору.

Стратегія Роздорської селищної територіальної громади визначає стратегічне бачення її розвитку, стратегічні та оперативні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, завдання для її сталого економічного і соціального розвитку.

Таблиця 1. Стратегічні та операційні цілі розвитку Роздорської селищної територіальної громади.

Стратегічна ціль 1. Підвищення безпеки та стійкості в громаді.
Операційна ціль 1.1. Розвиток пріоритетних галузей господарства та місцевої економіки.
Операційна ціль 1.2. Безпечне середовище і охорона довкілля.
Операційна ціль 1.3. Просторове планування та адміністративні послуги.
Стратегічна ціль 2. Якість життя мешканців громади та розвиток інфраструктури.
Операційна ціль 2.1. Розвиток освіти, культури, фізкультури і спорту, підтримка молодіжних ініціатив.
Операційна ціль 2.2. Охорона здоров'я та розвиток система медичних послуг.
Операційна ціль 2.3. Соціальна допомога, соціальний захист, безбар'єрність.
Стратегічна ціль 3. Ефективне управління, взаємодія та згуртованість.
Операційна ціль 3.1. Підтримка підприємництва та інвестицій. Політика партнерства.
Операційна ціль 3.2. Організація дозвілля й відпочинку. Охоплення мешканців увагою відповідно потреб та інтересів.
Операційна ціль 3.3. Запровадження нових систем енергозабезпечення та енергозберігаючих технологій.

Стратегія розвитку Роздорської селищної територіальної громади до 2034 року частково узгоджується з:

- Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року №695 та оновлена Постановою Кабінету Міністрів України №490 «Про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 13 серпня 2024 року.

- Новою редакцією Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021-2027 роки затвердженою рішенням обласної ради «Про внесення змін до рішення обласної ради від 07 серпня 2020 року № 624-24/VII „Про Стратегію регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року” № 502-25/VIII 07.05.2025 року.

Узгодженість із Державною стратегією регіонального розвитку:

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 рр. включає три Стратегічні цілі:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.

В усіх зазначених випадках спостерігається повне (до 50% оперативних цілей) або часткове (більше 30% оперативних цілей) співпадіння змісту цілей Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року з Державною стратегією регіонального розвитку.

Стратегія розвитку Дніпропетровської області на 2021 – 2027 роки включає 4 стратегічні цілі:

Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності Дніпропетровської області.

Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу.

Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування.

Стратегічна ціль 4. Енергетична, цивільна та екологічна безпека як основа розвитку регіону.

Стратегія розвитку Роздорської селищної територіальної громади безпосередньо скеровується і реагує на положення Стратегії розвитку Дніпропетровської області до 2027 року, містить відповідні цілям зазначеного документу та спирається на власні стратегічні та оперативні цілі, а також завдання, що передбачають спільні дії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Водночас Стратегія розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року враховує унікальність громади та її потреби в розвитку, отже містить власне стратегічне бачення та цілі розвитку громади. Це наочно видно з таблиці 1.

При розробці Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року враховані ключові аспекти Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року. Стратегічні цілі Роздорської громади також сформовані відповідно до стратегічних цілей оновленої Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 років, яка базується на розумінні актуальних проблем воєнного часу, проблем стійкості, соціально-економічного розвитку області, районів та територіальних громад. В центрі уваги має стояти людина та забезпечення її інтересів. Врахування потреб, проблем та прагнень жителів громади є основним завданням Стратегії розвитку. Стратегія - це своєрідний "основний закон", виконання якого, в кінцевому результаті, має перетворити територіальну громаду на територію комфортну для проживання з високим рівнем добробуту та якості життя. Стратегія розвитку передбачає формування комплексної системи проєктів та заходів, які, виходячи із розуміння поточної ситуації та наявних ресурсів, зможуть концентрувати зусилля органів влади та інших суб'єктів регіонального і місцевого розвитку для досягнення принципу пріоритетності інтересів людини.

Таблиця 2. Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року із цілями Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021 – 2027 роки.

Стратегічні та оперативні цілі												
Стратегічна ціль 1. Підвищення безпеки та стійкості в громаді.												
1.1. Розвиток пріоритетних галузей господарства та місцевої економіки.												
1.2. Безпечне середовище і охорона довкілля.												
1.3. Просторове планування та адміністративні послуги.												
Стратегічна ціль 2. Якість життя мешканців громади та розвиток інфраструктури.												
2.1. Розвиток освіти, культури, фізкультури і спорту, підтримка молодіжних ініціатив.												
2.2. Охорона здоров'я та розвиток системи медичних послуг.												
2.3. Соціальна допомога, соціальний захист, безбар'єрність.												
Стратегічна ціль 3. Ефективне управління, взаємодія та згуртованість.												
3.1. Підтримка підприємництва та інвестицій. Політика партнерства.												
3.2. Організація дозвілля й відпочинку. Охоплення мешканців увагою відповідно потреб та інтересів.												
3.3. Запровадження нових систем енергозабезпечення та енергозберігаючих технологій.												
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності Дніпропетровської області.												
Оперативна ціль 1.1. Стимулювання розвитку обраних ВЕДів в рамках смартспеціалізації регіону.	+	+	+		+	+	+	+	+			+
Оперативна ціль 1.2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки	+	++	++	++	+	+	+	+	+	+	+	+
Оперативна ціль 1.3. Розвиток промислово-виробничого комплексу.	+	++	+	+	+	+	+		+			++
Оперативна ціль 1.4. Розвиток агропромислового комплексу.	+	++	+	+	+	+	+		+			++

Оперативна ціль 1.5. Розвиток туристичної сфери.	+	++	++	++	+	++	+	+	+	+	++	+
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу.												
Оперативна ціль 2.1. Відновлення та соціально-економічний розвиток територій (активних бойових дій, прилеглих до них територій, сільських територій, монопрофільних).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Оперативна ціль 2.2. Підвищення якості надання освітніх послуг .	+	+	++		+	++	+		+	+	+	+
Оперативна ціль 2.3. Підвищення якості надання медичних послуг.	+	+	+		+	++	++	++	+	+	+	+
Оперативна ціль 2.4. Створення умов для занять фізичною культурою та спортом, залучення до здорового способу життя мешканців	+		++		+	++	++	++	+	+	++	
Оперативна ціль 2.5. Створення умов для розвитку та популяризації культури в регіоні	+	+	+		+	++	+		+	+	+	+
Оперативна ціль 2.6. Забезпечення доступу населення громад до якісних адміністративних та соціальних послуг.	+	+	+	+	+	+	++	+	+	+	+	++
Оперативна ціль 2.7. Розвиток цифрової інфраструктури регіону та електронних публічних послуг.	+	+							++	+	+	++
Оперативна ціль 2.8. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів і представників інших вразливих груп.	+	+	+	+	+	+	++	++	+		+	
Оперативна ціль 2.9. Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою територій.	+	++	++	+	++	++	++	++	+	+	++	+
Оперативна ціль 2.10. Забезпечення згуртованості населення з урахуванням викликів від наслідків війни.	+	+	+		+	++	++	++	++	++	++	
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування.												
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС.	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
Оперативна ціль 3.2. Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями.	+	+	+	+	++	++	++	++	++	++	+	+++
Стратегічна ціль 4. Енергетична, цивільна та екологічна безпека як основа розвитку регіону.												
Оперативна ціль 4.1. Забезпечення стійкості регіону.	+	++	++	+	++	++	++	++	+	+	+	++

Оперативна ціль 4.2. Покращення екологічної ситуації в регіоні.	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	++	+
Оперативна ціль 4.3. Забезпечення енергетичної безпеки та самодостатності регіону.	+	++		++	+				+			++
Оперативна ціль 4.4. Створення безпечного середовища.	+	+	++	+	+	++	+	+	+	+	++	+

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Таблиця 3. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

Стратегічні та оперативні цілі	Стратегічна ціль 1. Підвищення безпеки та стійкості в громаді.											
	1.1. Розвиток пріоритетних галузей господарства та місцевої економіки.											
	1.2. Безпечне середовище і охорона довкілля.											
	1.3. Просторове планування та адміністративні послуги.											
	Стратегічна ціль 2. Якість життя мешканців громади та розвиток інфраструктури.											
	2.1. Розвиток освіти, культури, фізкультури і спорту, підтримка молодіжних ініціатив.											
	2.2. Охорона здоров'я та розвиток системи медичних послуг.											
	2.3. Соціальна допомога, соціальний захист, безбар'єрність.											
	Стратегічна ціль 3. Ефективне управління, взаємодія та згуртованість.											
	3.1. Підтримка підприємництва та інвестицій. Політика партнерства.											
	3.2. Організація дозвілля й відпочинку. Охоплення мешканців увагою відповідно потреб та інтересів.											
	3.3. Запровадження нових систем енергозабезпечення та енергозберігаючих технологій.											

Стратегічна ціль І. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах												
Оперативна ціль 1 «Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)»		+		+		+	+				+	
Оперативна ціль 2 «Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки (макро- та мікрорівень)»			+	+				+			+	

Оперативна ціль 3 «Створення умов для реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях в український простір»												
Оперативна ціль 4 «Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів»	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Оперативна ціль 5 «Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України»	++	+		+	++	++	++	+	+	+	+	+
Оперативна ціль 6 «Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку громад»	+	+	+		+		+		+	+	+	+
Стратегічна ціль II. «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів»												
Оперативна ціль 1 «Розвиток людського капіталу»					+	++	++	++	++	++	++	
Оперативна ціль 2 «Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва»	+	+			+				+	+	+	+
Оперативна ціль 3 «Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій»	++	++	++	++	++	++	+	+	+	+	+	+
Оперативна ціль 4 «Сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів»	+	++	+	++	+	++	+	+	+	+	+	++
Оперативна ціль 5 «Сталий розвиток промисловості»	++	++	+	++	+							+
Стратегічна ціль III. «Розбудова ефективного багаторівневого врядування»												
Оперативна ціль 1 «Формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій територіальній основі»	+	+	+	++	+	+	++	+	++	++	+	
Оперативна ціль 2 «Формування горизонтальної та вертикальної координації державних секторальних політик та державної регіональної політики»	+	+	+	+	+	++	+	++	+	+	+	
Оперативна ціль 3 «Побудова системи ефективного публічного інвестування на всіх	+	+	+	++	+	++	+	++	+	+	+	++

рівнях врядування»												
Оперативна ціль 4 «Розбудова потенціалу суб'єктів державної регіональної політики»	+	+	+	+	+	+	+	+				
Оперативна ціль 5 «Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству та дискримінації»			+		+	+	+	+	+	+	+	
Оперативна ціль 6 «Розбудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні»	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Таким чином, реалізація Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року сприятиме виконанню Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період 2021-2027 років.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади до 2034 року Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період 2021-2027 року проведено у табл. 2, 3.

Моніторинг реалізації Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року здійснюватиметься щорічно у форматі звіту про виконання стратегічних цілей та заходів, шляхом його публікації на офіційному сайті, інформаційних ресурсах територіальної громади та представлення його на сесії селищної ради. Фінансування заходів і проектів Стратегії планується здійснювати за рахунок коштів державного бюджету, обласного бюджету, місцевого бюджету та інших джерел фінансування, у тому числі за рахунок коштів інвесторів, які залучаються до реалізації конкретних інвестиційних проектів та виконання програм, міжнародних фінансових організацій, інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

До сфери охоплення СЕО документа державного планування відноситься оцінка наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації проєктних рішень. Стратегічна екологічна оцінка документа державного планування – Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року, здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва. Альтернатива відсутня. Якщо документ державного планування не буде затверджено, це створить також умови для часткового невиконання Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021-2027 роки.

Даний документ розроблено на довготривалу перспективу і опирається на поточний стан справ в країні, області та громаді, а процес його підготовки відповідав принципам партисипативної участі.

II. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.

Роздорська селищна територіальна громада розташована на південному сході Дніпропетровської області. Роздорська селищна рада – адміністративно-територіальна одиниця та орган місцевого самоврядування в Синельниківському районі Дніпропетровської області. Адміністративний центр – селище Роздори. Роздорська селищна територіальна громада (далі – Роздорська СТГ) створена відповідно до законів України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про співробітництво територіальних громад», «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад» постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів» розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 709-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Дніпропетровської області».

Рисунок 2. Розташування Роздорської селищної територіальної громади на карті України.

Роздорська селищна територіальна громада розташована в Синельниківському районі Дніпропетровської області. Межує з містом Синельникове.

У грудні 2016 року відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» на підставі рішення Роздорської селищної ради від 08.09.2016 року №76-9/VII відбулося об'єднання територіальних громад сіл Роздолля, Нововознесенка, Гострий Камінь, смт Роздори Роздорської селищної ради та сіл Старовишневецьке, Водяне, Катражка, Новопавлоградське, Парне і селища Вишневецьке Старовишневецької сільської ради в Роздорську територіальну громаду з центром в смт. Роздори.

Місцеве самоврядування Роздорської СТГ здійснюється Роздорською селищною радою. Процес реформи органів місцевого самоврядування та адміністративно-територіальної устрою було реалізовано в результаті добровільного об'єднання територіальних громад 8 вересня 2016 року шляхом об'єднання Роздорської селищної ради і Старовишневецької сільської ради Синельниківського району утворенням Роздорської ОТГ.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України до складу громади були включені території Роздорської селищної, Старовишневецької сільської рад. До складу громади входять 1 селище (Роздори), 1 селище Вишневецьке, і 8 сіл: Водяне, Гострий Камінь, Катражка, Нововознесенка, Новопавлоградське, Парне, Роздолля, Старовишневецьке.

До селищної ради обрано 22 депутати від 4 політичних партій. Діючих депутатів у 2026 році 20 (2 припинено повноваження). Виконавчий комітет затверджено в кількості 19,5 штатних посад. Загальна чисельність апарату селищної ради та її виконавчих органів складає 28,5 штатних посад.

Роздорська селищна територіальна громада географічно відноситься до центральної України та межує з громадами Синельниківського і Павлоградського районів:

- Раївською сільською територіальною громадою;
- Васильківською селищною територіальною громадою;
- Троїцькою сільською територіальною громадою;
- Зайцівською сільською територіальною громадою;
- Синельниківською міською територіальною громадою.

Роздорська селищна територіальна громада географічно відноситься до центрально-східної частини України. Згідно класифікації функціонального типу територій, відповідно до підходу ЄС, Роздорську селищну ТГ можна віднести до сільського типу територій.

Площа території Роздорської СТГ складає 144,7 км², що становить 2,19% від площі Синельниківського району та 0,45% від площі Дніпропетровської області.

Селище Роздори є адміністративним центром територіальної громади. Відстань (за найкоротшим маршрутом) між м. Київ та селищем Роздори складає 557,0 км., до м. Дніпро – 64,0 км., до м. Синельникове – 18,0 км.

Дніпропетровська область

Назва	Населення (тис.осіб)
Дніпровський	1179.3
Кам'янський	439
Криворізький	772.3
Нікопольський	262.6
Новомосковський	171.7
Павлоградський	163.3
Синельниківський	204.2

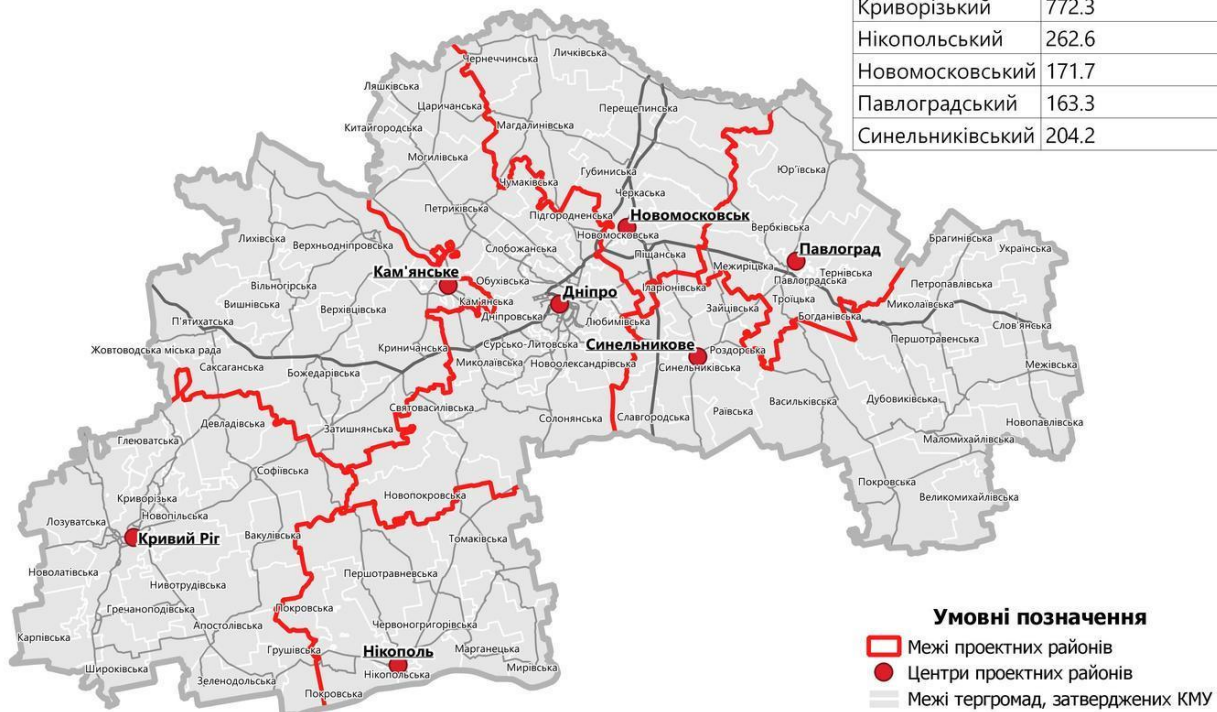

Рисунок 3. Розташування Роздорської селищної територіальної громади на адміністративно-територіальній карті Дніпропетровської області.

Селище Вишневецьке знаходиться на лівому березі р. Нижня Терса. Площа – 4,6 км.кв. По селищу протікає пересихаючий струмок із загатою. Поруч проходить залізниця (станція Вишневецьке). Наявні розвідані родовища каолінової глини.

Село Водяне має площу 0,81 км.кв. По селу протікає пересихаючий струмок із загатою. Поруч проходять автомобільна дорога Т-0416 і залізниця на відстані 4 км. (станція Зайцеве).

Село Гострий Камінь знаходиться на правому березі річки Нижня Терса, вище по течії від селища Роздори на 2,5 км. Площа – 0,28 км.кв.

Село Катражка розташоване на лівому березі річки Нижня Терса. Поруч проходить залізниця (станція Вишневецьке) на відстані 1 км. Площа 0,36 км.кв.

Село Нововознесенка розміщене на лівому березі річки Середня Терса. Поруч проходить автомобільна Т-0401. Залізниця (станція Платформа 262 км) проходить на відстані 1,5 км. Площа 0,26 км.кв.

Село Новопавлоградське знаходиться на відстані 1 км від села Водяне. Площа 0,42 км.кв.

Село Парне віддалене на 1 км від селища Вишневецьке і за 2 км від м. Синельникове. По селу протікає пересихаючий струмок із загатою. Поруч проходить залізниця (станція Вишневецьке) на відстані 2-х км. Площа 0,62 км.кв.

Село Роздолля знаходиться на лівому березі річки Середня Терса вище за течією на 0,5 км від села Нововознесенка. Площа 6,69 км.кв. Поблизу села в балці Глудоватій розташована ботанічна пам'ятка природи місцевого значення площею 15,0 га, яка створена у 1985 році. На цій території росте Горіцвіт – рідкісна декоративна і лікарська рослина, занесена до Червоної Книги України. Її застосовують при лікуванні хвороб серця (з явищами декомпенсації, задишці, набряку ніг, неврозах, водяниці ниркового походження, гострому запаленні нирок, інфекційних хворобах, емфіземі легень, тощо). В селі також знаходиться контрольована гребля над водоймою, що слугує джерелом води до с. Роздори.

Село Старовишневецьке лежить на лівому березі річки Нижня Терса за 2,5 км нижче за течією від села Вишневецьке.

Адміністративний центр об'єднаної територіальної громади – селище Роздори знаходиться на правому березі р. Нижня Терса за 18 км від районного центру - м. Синельникове, 32 км від міста Павлоград та 70 км від обласного центру - м. Дніпро. Найближчі аеропорти: «Дніпро» (м. Дніпро) - 65 км, «Кривий Ріг» (м. Кривий Ріг) – 209 км.

СХЕМА РОЗМІЩЕННЯ РОЗДОРСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ТА СУСІДНІХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Рисунок 4. Схематичне зображення розташування Роздорської та сусідніх територіальних громад.

В зв'язку з тим, що Роздорська територіальна громада знаходиться в меншій віддаленості до м. Дніпро, ніж до інших великих міст, то населення і бізнес тяжіють саме до обласного центру. Це визначально впливає і впливатиме надалі на соціально-економічну систему та розвиток населених пунктів Роздорської селищної територіальної громади, економіка якої також значно залежить від діяльності виробничого комплексу в м. Синельникове.

Станом на 01.01.2026 року, чисельність населення громади становила 3289 осіб, площа території – 144,75 км.кв.

У громаді мешкає близько 3 тис. осіб і притаманні тривалі негативні демографічні процеси. Смертність перевищує народжуваність. До негативних показників природного руху додаються від'ємні показники міграції. Трудова міграція мешканців працездатного віку виявляється у виїзді до інших громад, переважно міських. Демографічні процеси визначають низьку густоту населення і це потребує ефективного планування соціальної та інфраструктурної політики.

Згідно класифікації функціонального типу територій, відповідно до підходу ЄС, Роздорську СТГ можна віднести до сільського типу територій, на якій забезпечено стабільне функціонування соціальної, освітньої та культурної інфраструктури, створені умови для всебічного розвитку мешканців та підвищення якості життя.

Адміністративна інфраструктура представлена Центром надання адміністративних послуг (ЦНАП), який забезпечує громадянам зручний та ефективний доступ до адміністративних послуг у сучасному форматі.

Соціальна та освітня інфраструктура Роздорської територіальної громади створює комплексні умови для розвитку дітей, молоді та дорослого населення, забезпечує доступ до медичних, освітніх та культурних послуг і є важливим ресурсом для підвищення якості життя мешканців громади.

Останніми роками соціально-економічна ситуація в Україні докорінно змінила життя населення. Перебудова економічних відносин в умовах спаду виробництва, інфляції, зміни форм власності привела до різкого зниження рівня життя населення, зменшення кількості народжуваності, зменшення його платоспроможності, розмежування суспільства за рівнем доходів, зростання безробіття, збільшення рівня смертності.

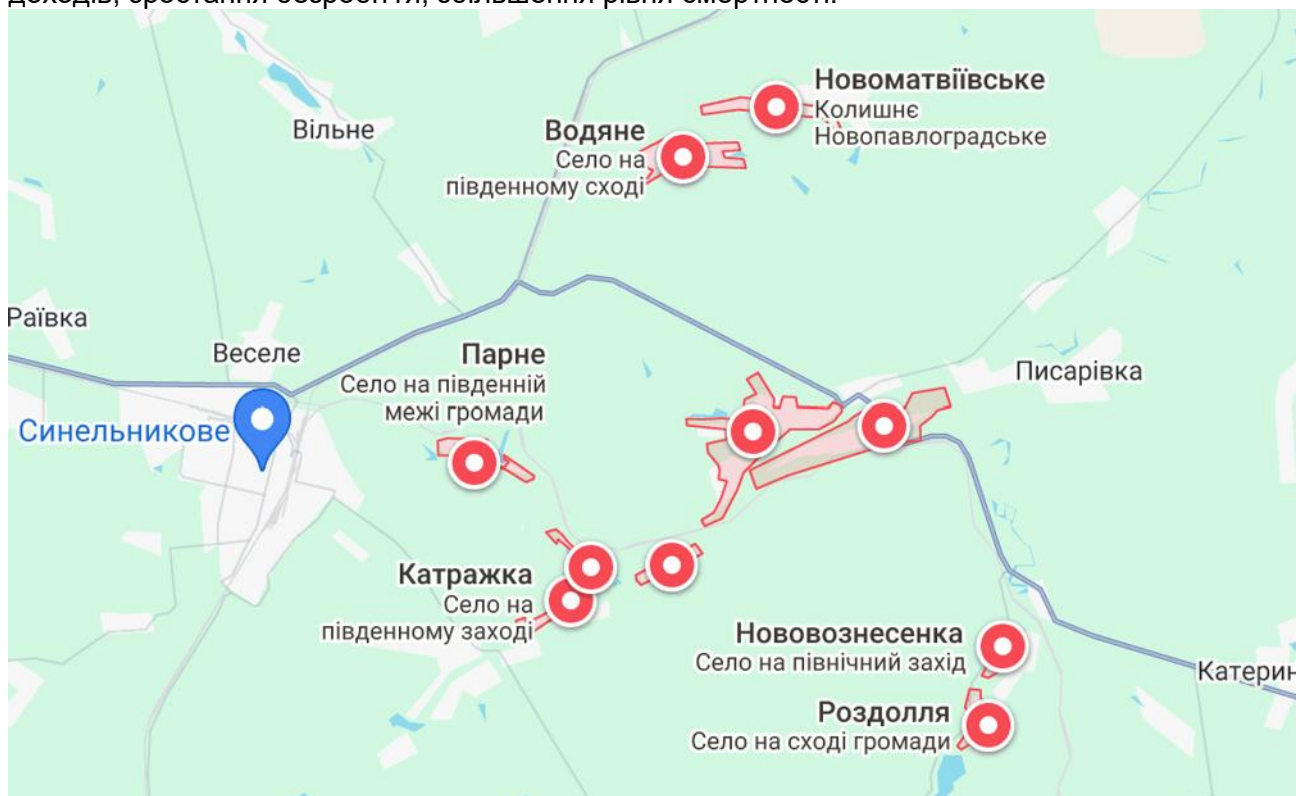

Рисунок 5. Схема розміщення населених пунктів на території Роздорської СТГ.

Роздорська громада є низькоурбанізованою громадою: показник щільності населення складає приблизно 22,7 осіб на 1 км² (при площі 144,7 км²). Найчисельнішим за кількістю населення пунктом є селище Роздори (1794 особи). Найбільшу кількість мешканців мають також села Старовишневецьке (742 особи) та с-ще Вишневецьке (212 осіб), які разом із селами Роздолля (160 осіб) та село Водяне (159 осіб) складають населені пункти другого ярусу в територіальній громаді. Всі інші села мають населення менше за 100 осіб.

В громаді мешкає близько 3289 осіб. Частка населення Роздорської СТГ становить менше 1,72% від загальної його чисельності у Синельниківському районі. За результатами розгляду кількості населення серед інших громад Дніпропетровщини, населення Роздорської селищної ТГ є найменшим серед селищних територіальних громад регіону і громада є однією з найменших серед інших сільських і селищних громад області.

Роздорська громада переживає стійкий період демографічного старіння, що виражається у зростанні чисельності осіб, старших працездатного віку. Безробіття та старіння населення є одними із деструктивних чинників соціально-економічного розвитку громади.

У Роздорській селищній територіальній громаді притаманні тривалі негативні демографічні процеси. Смертність перевищує народжуваність. До цього додається трудова міграція мешканців працездатного віку. Для з'ясування демографічної ситуації впродовж тривалого періоду варто проаналізувати демографічні показники у територіальній громаді на основі доступних даних та оцінок. У таблиці нижче показано приблизну чисельність наявного населення громади в розрізі населених пунктів станом на 01.01. 2026 року.

Всі останні роки цього та минулого десятиліття у Роздорській СТГ притаманні тривалі негативні демографічні процеси. Можна припустити, що найбільше молодь та люди працездатного віку мігрують в міста України та до сусідніх країн: переважно Польща, Чехія, Німеччина та інших країн ЄС.

За період 2021-2025 років у Роздорській громаді кількість населення постійно зменшувалась. Причиною скорочення чисельності є негативний природний приріст населення та негативні міграційні процеси. Це дає підстави зробити висновок, що демографічні тенденції у територіальній громаді носять постійний негативний характер.

Впродовж останніх трьох років динаміка чисельності мешканців населених пунктів, які складають Роздорську громаду, має негативний характер – чисельність їх мешканців щороку зменшується. Хоча цифри зменшення населення по роках незначні, але за останні 5 років громада втрачала в середньому щороку понад 100 мешканців. Тенденція зменшення населення по роках зберігається і впродовж тривалого часу не змінюється, а демографічна ситуація постійно погіршується.

Таблиця 4. Динаміка природного та міграційного приросту населення у Роздорській СТГ, станом на 1 січня відповідного року.

Показники	2023	2024	2025
Народжені	13	11	11
Померлі	45	47	35
Природний приріст	-32	-36	-24
Прибулі	12	89	55
Вибулі	14	31	62
Сальдо міграції	-2	+58	-7
Загальне збільшення (зменшення)	-34	+22	-31

Типовою для багатьох громад держави є структура населення у громаді: близько 58% – жінки та 42% – чоловіки. Якщо в підлітковому та середньому (15–35 років) віці серед населення переважають чоловіки, то в інших вікових категоріях – жінки. Зрештою у віці понад 40 років жінок стає більше, ніж чоловіків і така тенденція тільки зростає та поглиблюється, рухаючись до вершини статеві-вікової піраміди громади. Ці негативні для громади фактори, що відображають в т. ч. й наслідки воєнного стану, ризикований та нездоровий спосіб життя багатьох чоловіків призводять до критичних результатів та внаслідок цих процесів різко скорочується чисельність мешканців найбільш працездатного віку і зменшуються можливості

громади для розвитку. Помітно також велику різницю у в кількості жінок і чоловіків у категорії 18-26 років, що може свідчити про виїзд чоловічої частини населення цього віку за кордон.

В структурі населення за гендерною ознакою в громаді переважають жінки – 58%. В межах громади сформовано 1 старостинський округ.

Стан здоров'я населення Роздорської територіальної громади характеризується загальнодержавними тенденціями до погіршення демографічної ситуації, що зумовлено як віковими змінами, так і складними соціально-економічними та екологічними факторами. Зростає частка населення літнього віку, що потребує посиленої уваги до лікування хронічних захворювань. Ключові групи та види захворювань у громаді формуються під впливом об'єктивних факторів.

Через повномасштабну війну різко зріс рівень стресу серед населення, що спровокувало хвилю серцево-судинних загострень. Крім того, у сільській місцевості переважає населення похилого віку, яке потребує частих візитів та супроводження через хронічні хвороби.

Сезонні та інфекційні спалахи (Грип та інші ГРВІ): Громада підпадає під загальнорайонні коливання захворюваності. Фіксуються хвилі гострих респіраторних інфекцій, вражаючи переважно доросле населення (понад 92% від усіх випадків респіраторних інфекцій).

Ендокринні порушення займають важливе місце серед загроз. Спостерігається стабільний ріст захворюваності на цукровий діабет II типу . Це пов'язано з несвоєчасним скринінгом та особливостями харчування.

Онкологічна захворюваність залишається важливим фактором захворюваності населення. Фіксується високий рівень новоутворень, зумовлений близькістю до промислових зон Західного Донбасу (вугільні шахти та супутні підприємства).

Провідні причини смертності в громаді мають складну структуру. Головною причиною смертності серед мешканців Роздорської територіальної громади є хронічні неінфекційні захворювання, що спричиняють понад 80% всіх летальних випадків. Захворювання серцево-судинної системи стоять на першому місці по причині смертності населення громади. Онкологічні захворювання (новоутворення) є другою за частотою причиною. Ризики розвитку раку в громаді посилюються через її розташування у промислово навантаженому Синельниківському та Павлоградському районах з розвиненою вугільною промисловістю.

Захворювання органів травлення та дихання: Становлять близько 7-8% від загальної кількості смертей. Серед них лідирують хронічні обструктивні захворювання легень (ХОЗЛ), що часто зустрічаються у колишніх працівників вугільної сфери, а також цирози печінки.

Зовнішні причини: Травматизм, побутові отруєння, дорожньо-транспортні пригоди та нещасні випадки.

Чинник військових дій: Безпосередньо впливає на смертність через поранення військовослужбовців-земляків на фронті та через ризики ракетних чи дронів ударів по логістичній інфраструктурі.

Серед причин смертності перші місця посіли: хвороби системи кровообігу, новоутворення, хвороб органів травлення та пов'язані з воєнними діями. Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні громади.

Частка населення в адміністративному центрі громаді складає близько 55%, а отже сконцентроване переважно у селищі Роздори. Другим за кількістю мешканців є населений пункт – село Старовишневецьке з часткою населення близько 23%. Серед інших населених пунктів, лише три села мають населення більше 100 осіб (Вишневецьке - 212, Роздолля – 160, Водяне - 159). Середня кількість населення інших сіл становить 44 осіб.

Представлена статеві-вікова піраміда дозволяє зробити припущення та говорити про такі попередні висновки й демографічні прогнози:

- кількість народжуваних дітей в громаді буде й надалі невпинно зменшуватись;
- кількість дітей в школах за наступні 5-7 років може зменшитись на 30-40%;
- кількість людей працездатного віку, які досягнуть пенсійного віку в наступні 10-12 років буде становити близько 15% загальної кількості мешканців територіальної громади;
- наступні 10 років громада не має шансу на зростання кількості працездатного населення (навіть за умови відсутності виїзду молоді за межі громади);

Рисунок 6. Співвідношення населення Роздорської СТГ за гендерною ознакою, %.

- формується «демографічна яма» серед населення громади у вікових категоріях від 1 до 6 років;
- втрата трудових ресурсів щороку оцінюється приблизно 10 осіб, з кожним роком варто очікувати зниження кількості працездатних осіб в громаді і гостру нестачу трудових ресурсів, кадрів, робочої сили та працівників у різних сферах економіки;
- зниження в наступні 3-5 років кількість дітей дошкільного віку може призвести до досягнення критичного рівня в 30-х роках для функціонування шкіл;
- через 3-5 років кількість школярів у територіальній громаді зменшиться на третину;
- така демографічна ситуація негативно впливатиме на майбутній соціально-економічний розвиток та ускладнюватиме можливості для місцевої влади і бізнесу утримувати існуючу інфраструктуру.

Територіальна громада має регресивну вікову структуру населення. Частка наймолодшого населення у віці 0-6 років становить 3,5% (114 дітей) загальної кількості населення громади, частка населення віком 07-15 років становить 6,5% (214 юнаків та дівчат), молодь віком 15-17 років становить понад 3,8% мешканців (128 осіб), в віці від 18-26 років становить 13,9% (456 молодих людей) - частка населення основного постачальника трудових ресурсів, у віці ж від 27-59 років громада має найбільшу за чисельністю продуктивну категорію громадян – 38% (1247 осіб), частка осіб у віці 60+ років становить 34,4% (1130 мешканців) в загальній чисельності населення. Довгожителів у громаді 28 осіб – мешканців, які перетнули рубіж в 90 років.

Негативні демографічні тенденції в громаді зосереджуються в усіх населених пунктах та адмінцентрах громади. Рівень смертності стійко перевищує рівень народжуваності. Статеві вікова піраміда населення, сформована на підставі інформації та демографічних даних місцевої влади, вказує на негативні тенденції.

Таблиця 5. Вразливі групи населення Роздорської СТГ, станом на 01 січня 2026 року.

№	Вразливі групи	Жінки	Чоловіки	Загалом
1.	ВПО	195	121	316
2.	Люди з інвалідністю	11	13	24
3.	Сім'ї з дітьми з інвалідністю	3	3	6
4.	Етнічні меншини, з них :			
5.	Роми	-	-	-

6.	Вірмени	-	-	-
7.	Азербайджанці	-	-	-
8.	Молдавани	-	-	-
9.	Грузини	-	-	-
10.	Інші національності	-	-	-
11.	Люди, які живуть з ВІЛ	8	11	19
12.	Люди похилого та старечого віку	574	556	1130
13.	Самотні матері	18	0	18
14.	Самотні батьки	0	1	1

Станом на 01.01.2026 року в громаді проживає 316 – ВПО. Збільшення кількості населення за рахунок внутрішньо переміщених осіб, дещо пом'якшує негативні демографічні явища. Постійно збільшується частка жіночого населення.

Демографічна ситуація в громаді залишається складною, як і для області загалом, містить високі ризики для майбутнього розвитку території, що пов'язано з від'ємним природним та міграційним зменшенням населення, загостренням незбалансованості в співвідношенні між чоловіками та жінками, диспропорції вікових груп, що є стримуючим фактором у відтворенні населення, поступово призводить до зростання демографічного навантаження.

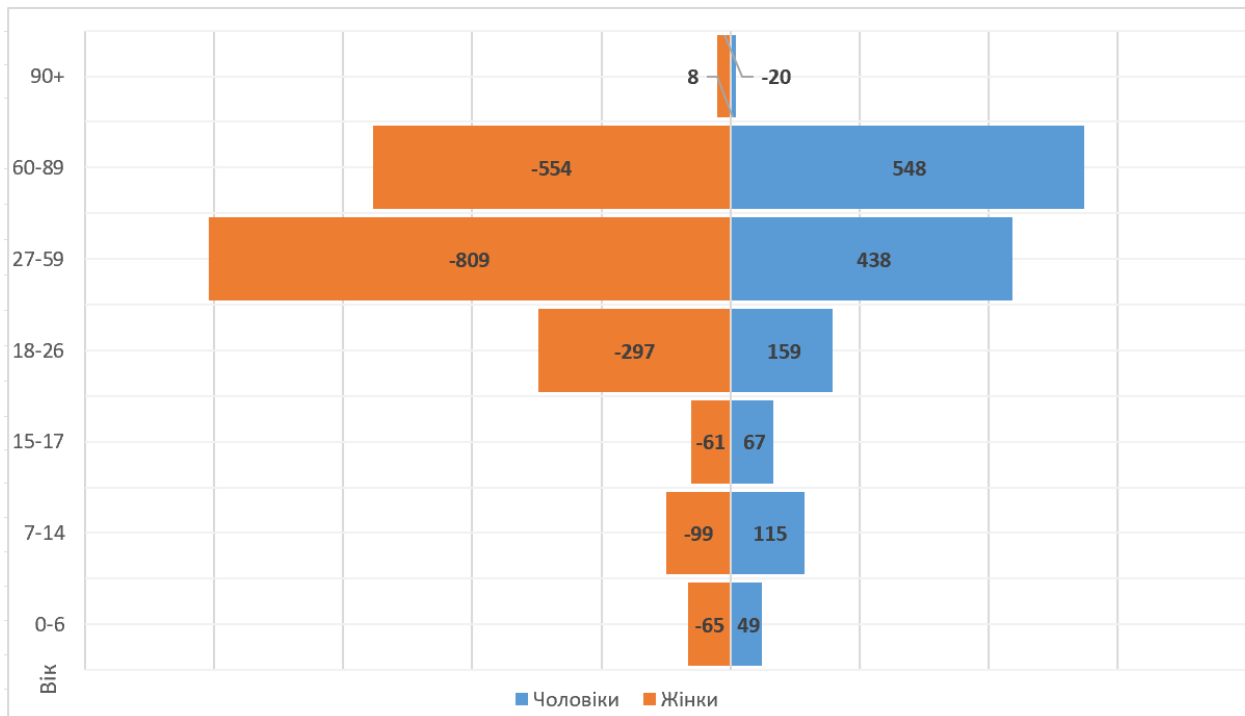

Рисунок 7. Статтєво-вікова піраміда населення Роздорської СТГ.

Громада має регресивну вікову структуру населення. За даними Реєстру територіальної громади на 11.11.2025 р. частка наймолодшого населення у віці 0-6 років становить 3,57% (270 дітей) загальної кількості населення громади, частка населення віком 07-17 років становить 12,06% (913 юнаків та дівчат), в віці від 18-26 років (608 молодих людей) - частка населення основного постачальника трудових ресурсів, у віці ж від 27-59 років громада має найбільшу за чисельністю продуктивну категорію громадян – 49,01% (3712 осіб), частка осіб у віці 60+ років становить 27,33% (2070 мешканців) в загальній чисельності населення. У віковій структурі переважають люди середнього покоління (27-59 років) – 49,01%.

Роздорська громада є низькоурбанізованою громадою: показник щільності населення складає приблизно 237,8 осіб на 1 км². Найчисельнішим за кількістю населення серед сільських населених пунктів є селище Роздори. Найбільшу кількість мешканців мають також село Старовишневецьке, селище Вишневецьке та село Водяне, які й складають населені

пункти другого ярусу в територіальній громаді. Всі інші села мають населення менше за 150 осіб. Середня кількість мешканців населених пунктів в громаді складає менше 150 осіб.

Таблиця 6. Чисельність населення у населених пунктах Роздорської СТГ, станом на 01.01.2026 р.

Назва	Населення, осіб
Громада, всього в т. ч.:	3289
селище Роздори	1794
с. Водяне	159
с-ще Вишневецьке	212
с. Гострий Камінь	4
с. Катражка	65
с. Нововознесенка	72
с. Новоматвіївське	8
с. Парне	73
с. Роздолля	160
с. Старовишневецьке	742

Означені тенденції є вагомою підставою для формування власних планів розвитку місцевої соціальної інфраструктури (зокрема освітньої, медичної тощо).

Рисунок 8. Аналітика щодо розподілу мешканців у територіальній громаді за населеними пунктами в 2026 р.

Подальша демографічна ситуація у громаді в 2026 році може й надалі негативно змінюватися, основним чином під впливом процесів, викликаних війною, виїзд місцевих мешканців за кордон та в інші регіони країни, незначне тимчасове поповнення населення громади за рахунок внутрішньо переміщених осіб (ВПО) буде змінюватися на ситуацію, коли вони покидатимуть громаду, шукаючи безпечніших місць проживання, зважаючи, що переважна більшість їх жінки з дітьми.

Демографічна ситуація в громаді залишатиметься складною, як для району і області загалом. Це містить високі ризики для майбутнього розвитку території, що пов'язано з від'ємним природним та міграційним зменшенням населення, загостренням

незбалансованості в співвідношенні між чоловіками та жінками, диспропорції вікових груп, що є стримуючим фактором у відтворенні населення, поступово призводить до зростання демографічного навантаження на суспільство. Додатковим навантаженням, що негативно впливає на стан демографії є близькість до зони ведення бойових дій.

Станом на 01.01.2026 року в громаді проживає 316 – ВПО. Збільшення кількості населення за рахунок внутрішньо переміщених осіб, дещо пом'якшує негативні демографічні явища. Постійно збільшується частка жіночого населення.

Стан зайнятості населення є одним з основних індикаторів економіки, який відображає використання в суспільстві ресурсів праці. Політика розвитку трудових ресурсів в Україні в попередні роки, в першу чергу, спрямовувалася на ліквідацію прихованого безробіття та забезпечення повної продуктивної зайнятості, на створення нових робочих місць, забезпечення гарантій зайнятості у процесі приватизації та реструктуризації підприємств, на підтримку підприємництва та самозайнятості населення, розширення практики громадських робіт, підвищення гнучкості ринку праці.

Таблиця 7. Кількість мешканців та домогосподарств у Роздорській СТГ на 01.01.2026 року, одиниць.

Населений пункт	Кількість домогосподарств, всього	Чоловіки	Жінки
с-ще Роздори	784	616	902
с. Гострий Камінь	33	2	2
с. Нововознесенка	40	31	28
с. Роздолля	85	69	78
с. Водяне	105	70	79
с-ще Вишневецьке	98	64	126
с. Катражка	55	19	27
с. Новоматвіївське	25	3	6
с. Парне	77	25	39
с. Старовишневецьке	358	254	393
Разом	1660	1153	1680

За роки воєнного стану ситуація із забезпеченістю кваліфікованими працівниками погіршилася, змінилася на недостатню забезпеченість підприємств робітничими кадрами та фахівцями. Проблемою економічного розвитку є також недостатнє використання економічних стимулів та умов, які б дали змогу людям застосовувати свої навички у продуктивній роботі за гідну плату.

Впродовж останніх років економіка України перебуває в умовах гострої кризи, зумовленої війною з РФ та, як наслідок, відтоку населення. Все це, разом з мобілізацією значної кількості населення, становить економічну та соціальну проблему.

Переважає більшість зайнятого населення Роздорської громади працює в сільськогосподарському секторі економіки, що є характерним для громади сільського типу. Зазначена обставина обумовлена відсутністю великих промислових об'єктів та домінуванням агропромислового комплексу як головного роботодавця.

У Роздорській громаді чисельність економічно активного, працездатного населення у віці 17-60 років за останні роки суттєво не змінювалася і становила в середньому 1900 осіб. Щорічно працевлаштовувалося по 18 незайнятих громадян із понад 180 безробітних.

Стабільність бюджету громади та рівень зайнятості мешканців забезпечують такі бюджетотворюючі підприємства, організації, установи, які зареєстровані на території:

Аграрний сектор: ТОВ «Дніпроагроальянс», ПП «Роздолля», ТОВ «Розвиток-Схід», ТОВ «Адверс» та ФГ «Агроспекта». Ці господарства є основними орендарями земель та роботодавцями для місцевих фахівців аграрного профілю.

Транспортна інфраструктура: Важливу роль відіграє АТ «Укрзалізниця», оскільки через територію громади проходить залізнична гілка, що забезпечує робочі місця для частини населення та стабільні податкові надходження.

У структурі зайнятості також значне місце посідає бюджетна сфера: заклади освіти (школи та дитячі садки), медичні установи та апарат селищної ради. Третє місце належить сфері роздрібної торгівлі та послуг, що задовольняють щоденні потреби 3,3 тис. мешканців громади.

Значна частина жителів також забезпечує себе роботою самостійно через ведення особистого селянського господарства, що є традиційним для сільської місцевості з низькою щільністю забудови.

За даними Синельниківського відділу Дніпропетровського обласного центру зайнятості, станом на 01.12.2024 на обліку безробітних перебувала незначна частина мешканців Роздорської селищної територіальної громади (загальна чисельність населення якої становить 3289 осіб).

Отже, у структурі Роздорської ТГ за видами діяльності переважають особи, зайняті у сільському господарстві, освіті, торгівлі, сфері послуг та бюджетній сфері

Проведене анкетування місцевих мешканців та бізнесу громади дозволило з'ясувати, що громада бачить сільське господарство та переробку сільськогосподарської продукції пріоритетними галузями свого розвитку. Використовуючи сучасні знання, застосовуючи сучасні технології, техніку, розвиваючи переробні підприємства, можна перетворити сільське господарство на високоефективний сектор економіки.

Головні завдання на майбутнє:

- Сприяння ефективному функціонуванню агропромислового комплексу громади;
- Розширення зайнятості та підвищення доходів сільського населення;
- Збереження родючості земель, раціонального використання землеробства;
- Формування інфраструктури аграрного ринку, шляхом сприяння створенню заготівельних організацій по заготівлі сільськогосподарської продукції;
- Допомога ефективному функціонуванню сільськогосподарських підприємств;
- Забезпечення виконання заходів, спрямованих на відтворення і підвищення родючості ґрунтів шляхом контролю обсягів застосування добрив, меліорантів, вапнування кислих ґрунтів;
- Сприяння пошуку потенційних інвесторів, їх співпраці у веденні господарської діяльності;
- Оновлення планово-картографічних матеріалів;
- Проведення нормативно-грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.
- Організація передачі/отримання земель за межами населених пунктів.

В громаді станом на кінець 2025 року показники розвитку бізнесу не можна вважати високими, вони знаходяться в середньому діапазоні порівняно з іншими громадами Дніпропетровської області. Є потреба у стимулюванні підприємницької активності мешканців в сільських населених пунктах.

Характеристика природних ресурсів. Ландшафтні особливості рельєфу.

Унікальність економіко-географічного положення території Роздорської селищної територіальної громади визначається її розташуванням в центрі України та близько до східного кордону Дніпропетровської області. Роздорська територіальна громада розташована в центральній-східній частині Дніпропетровської області у степовій зоні південних схилів Придніпровського підвищення. Навколишня місцевість являє собою слабопагорбкувату поверхню Запорізької гряди. У геологічному розрізі переважають глини.

Ландшафтні особливості рельєфу території Роздорської селищної територіальної громади визначається її розташуванням в межах Придніпровської височини. Рельєф місцевості переважно пологохвилястий, що створює сприятливі умови для ведення сільського господарства та розвитку інфраструктури.

Роздорська селищна територіальна громада розташована в південній частині Придніпровської височини, поверхня більшої частини території - полого-хвиляста, степова рівнина в долині річок, іноді розділена ярами та балками. Вся територія громади знаходиться в степовій зоні. Клімат – атлантично-континентальний, із спекотним посушливим літом та помірно м'якою зимою, для якої характерні часті відлиги.

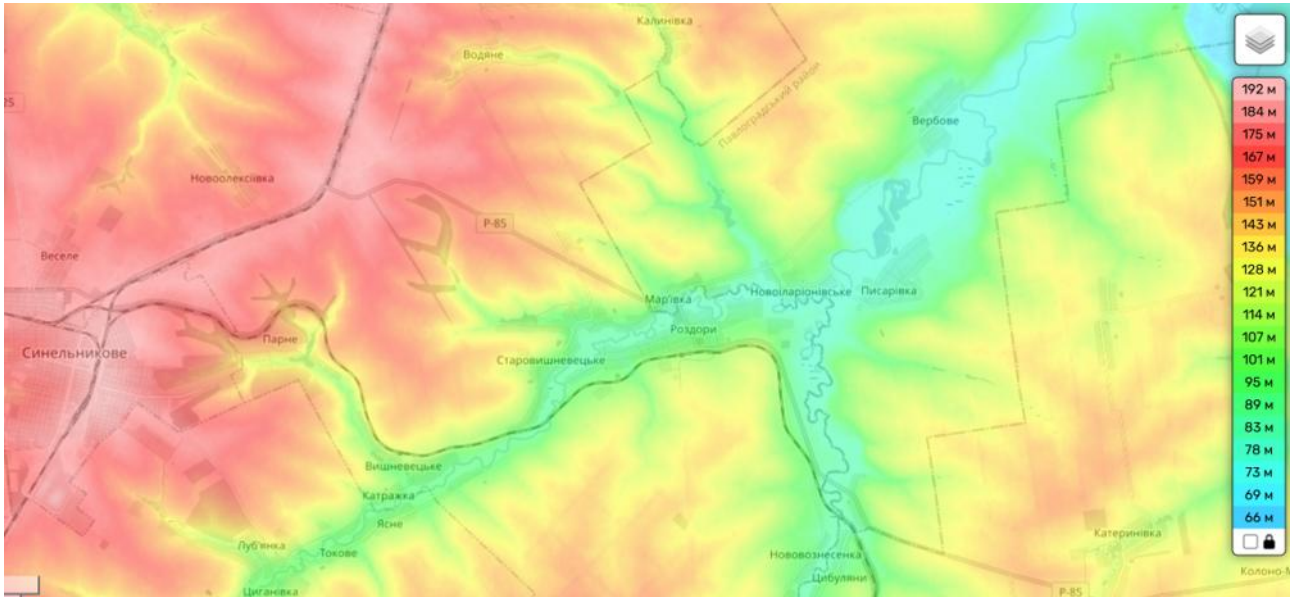

Рисунок 9. Рельєф Роздорської СТГ.

Земельні ресурси. Структура земельного фонду. Характеристика ґрунтів.

Унікальність економіко-географічного положення Роздорської селищної територіальної громади зумовлена її розташуванням поблизу міста Синельникове Дніпропетровської області. Унікальність розміщення селища Роздори відзначається поєднанням вигідного транспортного положення та природних особливостей. Основні чинники унікальності: транспорт, природне розташування і адміністративний статус. Транспортний вузол, через який проходять важлива залізнична лінія та автомагістраль, що з'єднують місто Дніпро з Донецькою областю робить громаду важливим логістичним пунктом регіону. Природне розташування селища Роздори та сіл громади, які розміщені на берегах річки Нижня Терса, забезпечує мальовничий ландшафт. Адміністративний статус Роздорської СТГ дає можливість самостійно визначати основні напрямки розвитку території з 2016 року. Громада утворена однією з перших в рамках децентралізації в Україні. Попри невеликі розміри та малу кількість населення, Роздори мають стратегічне значення для транспортного сполучення всього Синельниківського району.

Структура власності земельного фонду, тис. га; %

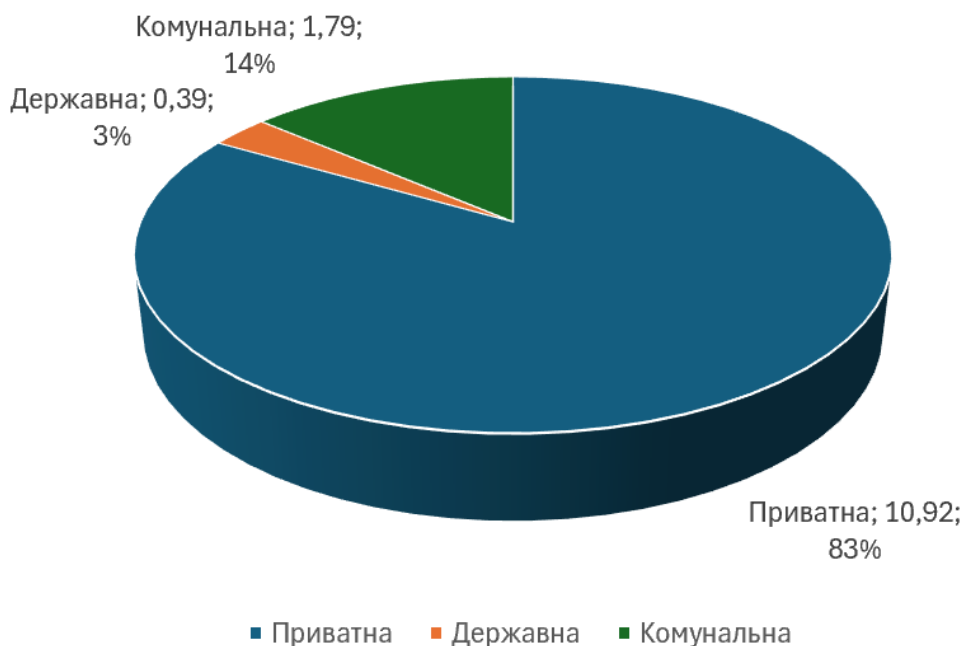

Рисунок 10. Структура власності земельних ресурсів Роздорської СТГ, станом на 01.01.2026 року.

Державні землі становлять близько 3%, що є досить невисоким показником. Комунальні землі становлять 13,7%, що потенційно відкриває деякі додаткові можливості для громади в контексті розвитку малого та середнього приватного бізнесу.

Ґрунтовий покрив представлений переважно чорноземами звичайними середньогумусними та чорноземами звичайними малогумусними, а також лучно-чорноземними глибоко солонцюватими ґрунтами.

Домінуючим типом ґрунтів на території громади є:

- чорноземи звичайні (типові), які займають переважну більшість ріллі. Ці ґрунти є національним багатством і характеризуються високим природним потенціалом родючості;
- лучно-чорноземні ґрунти, що зустрічаються в пониженнях рельєфу, балках та поблизу водних об'єктів.

Рисунок 11. Структура ґрунтів Роздорської СТГ станом на 01.01.2026 року.

Агрохімічні та фізичні властивості ґрунтів Роздорської ТГ мають низку ключових переваг, що забезпечують високу продуктивність аграрного сектору. Вони мають високий вміст гумусу, містять значний відсоток органічних речовини, що є основним показником родючості. Це забезпечує сприятливі агрохімічні властивості та високий потенціал для вирощування широкого спектру сільськогосподарських культур (зернових, технічних).

Таблиця 8. Структура земельного фонду Роздорської СТГ в розрізі категорій земель станом на 01.01.2026 року.

Категорії земель	Площа, га
Загальна площа земель	14480,000
в т.ч.: сільськогосподарських земель	13394,9900
з них рілля	11689,6169
перелоги	-
багаторічні насадження	191,6900

пасовища	1490,3930
Під господарськими будівлями	226,0761
Під господарськими шляхами і прогонами	116,8140
Лісові землі та інші лісовкриті площі	680,0088
з них полезахисних лісосмуг	295,0300
інших захисних насаджень	385,3788
чагарників	37,1000
Забудованих земель	586,1580
з них під житловою забудовою	102,3429
під промисловими та іншими підприємствами	23,0723
землі комерційного та іншого призначення	2,8036
землі громадського призначення	1,4470
землі транспорту та зв'язку	313,7388
землі технічної інфраструктури	1,6801
землі, які використовуються для відпочинку	128,8925
Землі водного фонду	164,6050
з них під природними водотоками	50,5000
штучними водотоками	-
під штучними водоймами	114,1050
прибережними замкненими водоймами (лиман)	-
Землі оздоровчого призначення	-
Землі рекреаційного призначення	10,7000

Оптимальна структура ґрунтів, які мають сприятливу зернисту або грудкувату структуру, забезпечує добру водопроникність, аерацію (доступ повітря до коренів) та вологоутримуючу здатність.

Таблиця 9. Структура земельного фонду Роздорської СТГ в розрізі категорій земель, станом на 01.01.2026 року.

Земельні ресурси	Площа, га	Опис
Для ведення фермерського господарства	77,20	Передано в оренду та постійне користування для ведення фермерського господарства
Для товарного с/г виробництва	10100,28	Земельні ділянки передані у власність громадянам під час проведення розпаювання земель
Для ведення особистого підсобного господарства	344,74	Передано у власність та користування громадянам для ведення особистого селянського господарства
Для індивідуального садівництва	-	Передано у власність для індивідуального садівництва.
Для городництва	2,9435	Передано в оренду громадянам для городництва
Ділянки для здійснення несільськогосподарської підприємницької діяльності	-	Використовується суб'єктами підприємницької діяльності
Для сінокошіння і випасання худоби	30,9644	Використовуються громадянами для сінокошіння та випасання худоби
Для будівництва обслуговування житлового будинку та господарських будівель і споруд (присадибні ділянки)	133,5434	Земельні ділянки, які використовуються громадянами для будівництва та обслуговування житлового будинку
Для будівництва індивідуальних гаражів	-	Передано у власність громадянам для індивідуальних гаражів
Для будівництва та обслуговування будівель	-	Землі надані для обслуговування релігійних організацій

громадських та релігійних організацій		
Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг	15,90	Не надано в користування
Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі	0,2546	Перебувають в оренді та власності закладів торгівлі
Для обслуговування закладів та установ	15,80	Перебувають в постійному користуванні та оренді закладів установ та організацій
Землі промисловості	5,3160	Землі зайняті підприємствами промисловості
Землі транспорту	616,5541	Землі зайняті підприємствами транспорту
Землі оборони	-	ДСНС, МВС
Землі запасу	283,3211	Не надані у власність та користування земл запасу
Землі резерву	500,0	Землі резервного фонду
Землі загального користування	18,70	Землі, які використовуються для потреб місцевих жителів
Всього	12145,50	X

Слід зауважити, що наразі більша частина земель (10100,28 га або 75,4%) призначена для товарного с/г виробництва внаслідок розпаювання і переважно використовується або орендується місцевими великими сільськогосподарськими підприємствами.

Рослинність. Лісові ресурси.

Лісові масиви займають близько 680,01 га, що становить 4,72% від загальної площі громади. Основні породи дерев – акація, сосна, дуб, береза, липа, клен. Землі, покриті лісами, визначені як лісогосподарські землі. На території громади здійснює діяльність лісогосподарське підприємство, філія "Східний лісовий офіс" Державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України", які відповідають за ведення лісового господарства, охорону та відтворення лісових ресурсів.

Станом на сьогодні на території громади мисливських угідь немає, а ділянки, які раніше могли мати таке призначення, не надані в користування.

Водні ресурси та їх стан. Поверхневі води. Водопостачання та водовідведення.

Гідрографічна сітка території Роздорської селищної територіальної громади належить до водозбірного басейну річки Дніпро, що визначає стратегічне значення громади для регіональної водної інфраструктури.

За результатами інвентаризації водних об'єктів та обліку поверхневих вод, територією громади протікають річки: Нижня Терса, Середня Терса, Мала Терса.

Таблиця 10. Інформація про річки на території Роздорської СТГ.

№ з/п	Назва річки	Довжина річки в межах України/громади	Площа водозбору, км ² (відповідно до геоportалу)	За класифікацією річок (ст. 79 Водного кодексу України)
Суббасейн середнього Дніпра				
1.	Нижня Терса	34 км	763	мала
2.	Середня Терса	28 км	346	мала

Очевидним є негативний вплив на водні ресурси громади антропогенних чинників, адже значні території річкових долин розорані, задіяні під пасовищами або залишаються занедбаними.

Найбільший істотний вплив на поверхневі води зумовлений сільським господарством. Негативно впливають агропромислові комплекси, меліорація та сільське господарство, що призводить до значного погіршення екологічного стану річок, ставків та їхніх приток.

На території громади не проводиться систематичний гідроекологічний моніторинг водних об'єктів, що ускладнює оцінку їх фактичного стану та ступеня забруднення. Більшість поверхневих та підземних вод не охоплені спостереженнями, що створює ризики для забезпечення населення та господарських потреб якісною водою. Наявні ставки, водойми та притоки річок потребують регулярного очищення та підтримки належного екологічного стану. Відсутність належного догляду за водними об'єктами посилюють ризик деградації ресурсів громади.

Забезпечення населення питною водою здійснює комунальне підприємство ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас». На території громади наявні три об'єкти нецентралізованого водопостачання громадського користування та обслуговування (свердловини): в с-щі Роздори, с. Катражка, с. Вишневецьке. Також в громаді наявний не завершений проєкт будівництва системи водопостачання сіл Парне, Катражка та селища Вишневецьке, фінансування якого відбувалося з обласного бюджету. На даний час проблемним питанням залишається встановлені невідповідно проєкту пожежні гідранти, що в свою чергу зупиняє роботи з випробування та вводу в експлуатацію.

Централізоване водопостачання перебуває у задовільному стані, ремонти водопровідної мережі проводяться за потреби обслуговуючою організацією.

Використання води суб'єктами господарювання проводиться відповідно до державних норм, скид неочищених стічних вод у поверхневі водні об'єкти не зафіксовано.

Таблиця 11. Водопостачання та водовідведення в Роздорській СТГ.

Показник	Значення
Кількість комунальних підприємств, що надають послуги водопостачання (одиниць)	1
Кількість споживачів питної води в громаді, осіб	1792
Кількість договорів на послуги з водопостачання	817

Більшість населених пунктів громади забезпечені якісною питною водою завдяки індивідуальним колодязям, свердловинам, якими користуються мешканці для власних потреб та реалізації питної води приватними підприємцями.

Централізоване водопостачання надається у с-щі Роздори, селах Старовишневецьке та Водяне. Загальна протяжність водопровідних мереж у Роздорській територіальній громаді (Синельниківський район) становить 32,770 км. Ця протяжність включає підвідні та розвідні мережі по населених пунктах.

Тариф на централізоване водопостачання складає 36,24 грн за 1 м³; плата за абонентське обслуговування послуги з централізованого водопостачання складає 47,18 грн. з ПДВ на одного абонента, що сплачується раз на місяць.

Також проведено будівництво системи водопостачання сіл Парне, Катражка та селища Вишневецьке протяжністю – 7,474 км, але станом на сьогодні водопровідну мережу не введено в експлуатацію.

Таблиця 12. Характеристика об'єктів житлово-комунального господарства Роздорської СТГ.

Показники	2025	2026
Протяжність мереж водопостачання у селищі Роздори, км	13,4	13,4
Протяжність мереж водовідведення у селищі Роздори, км	Відсутні дані	Відсутні дані
Споживання питної води у селищі Роздори, тис. м ³ - всього, у т. ч.:		
- населення	6,8	7,0
- підприємства	5,4	6,0

Загальна протяжність системи водопостачання громади складає 32,77 км., технічний стан яких задовільний. На території громади налічується 3 артезіанські свердловини.

Водопостачанням охоплено 3 з 10 населених пунктів територіальної громади. В селищі Роздори 497 домогосподарств користуються центральним водогоном, в с. Старовишневецьке - 247, в с. Водяне – 73. Водопровідні мережі знаходяться на балансі Роздорської громади та обслуговуються ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас».

Мережі водовідведення – відсутні. Каналізаційні мережі використовуються для індивідуальних будинково-лодінь приватної забудови.

Станом на 01.01.2026 року ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас», укладено 817 договорів на послуги з водопостачання.

Тариф на послуги з водопостачання складає – 36,30 грн за 1 м³; грн. для населення, для бюджетних установ і організацій селищної територіальної громади – 69,385 грн з ПДВ.

Для забезпечення населення використовують як підземні, так і поверхневі джерела. ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас», забезпечує водою наступні населені пункти громади:

- с-ще Роздори,
- с. Старовишневецьке
- с. Водяне.

На території громади наявні три об'єкти нецентралізованого водопостачання громадського користування та обслуговування (свердловини): с-ще Роздори, с-ще Вишневецьке, с. Катражка.

Проблема водопостачання селища та сільських населених пунктів залишається однією з найгостріших соціальних проблем громади. Через технічне зношення водопровідної системи, часто виникають аварійні ситуації, що призводить до погіршення водопостачання населених пунктів.

Головним завданням для водопровідного підприємства залишається заміна та реконструкція мереж, винесення вузлів обліку води в місця розмежування систем водопостачання.

Отже, загальна кількість особових рахунків мешканців громади з водопостачання, які обслуговуються ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас», складає – 817. Із загальної чисельності особових рахунків по водопостачанню не обладнані засобами обліку води – 2% абонентів. Частина мешканців громади користується водою з колодязів та привозною.

Кліматичні умови.

Формування погоди області зумовлюється впливом антициклонних повітряних мас зі сходу Євразії, які забезпечують суху та спекотну погоду влітку та холодну зимову погоду. Приблизно третина днів у році характеризується впливом вологих повітряних мас із північної та центральної Атлантики, що сприяє випадінню опадів. З атмосферних явищ в громаді спостерігаються тумани, грози (до 40 днів у рік), ожеледь, хуртовини, рідко бувають град та суховії.

Наразі кліматичні зміни не мають суттєвого впливу на місцеву економіку, життєвий простір поселень та енерго- і водопостачання громади, проте подальший моніторинг погодних умов є важливим для планування соціально-економічного та екологічного розвитку території. На території громади переважають західні та північно-західні вітри з Атлантики – північний, південний та північно-західний. Спостерігається тенденція до підвищення температури повітря, раннього настання теплих днів весною та їх продовження восени, зменшення кількості опадів. Зміни погодних умов за останні роки дають можливість зробити припущення щодо впливу на вирощування на території громади сільськогосподарських культур, яким притаманні кліматичні умови південних регіонів України.

На території Роздорської селищної територіальної громади відсутня метеостанція. Інформацію громада може отримувати від Дніпропетровського регіонального центру з гідрометеорології.

Територія громади розташована в зоні помірно-континентального клімату з недостатньою зволоженістю. Вплив клімату на територію Роздорської селищної громади має характеристики помірно-континентального типу помірного кліматичного поясу, а середня річна температура становить: +8,5 С, кількість опадів становить 450 - 500 мм/рік, що випадають переважно влітку у вигляді дощів. Літо тепле та мінливо хмарне, а зима морозна, сніжна, довга, переважно хмарна та вітряна. Протягом року температура зазвичай коливається від -7°C до 28°C і рідко опускається нижче -18°C або вище 34°C.

Клімат у Роздорській громаді має такі характеристики: найспекотніший місяць – липень із середньою максимальною температурою 28°C, а найхолодніший – січень із середньою мінімальною температурою -6°C. Небо найясніше в липні, а найхмарніше – у січні. Найбільша кількість опадів у червні, в середньому 46 мм, а найменша – у березні, в середньому 24 мм. Дощові умови найчастіше спостерігаються в липні, а найменше – у січні. Найкращий час для активного відпочинку в теплу погоду – з початку червня до початку вересня.

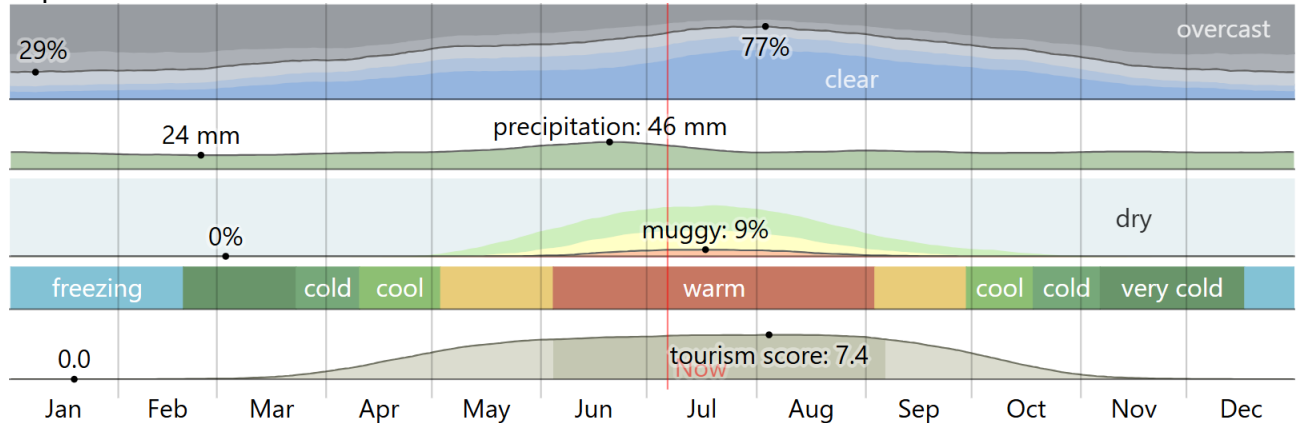

Рис. 12. Середньорічна погода у Роздорській СТГ.

Формування погоди регіону зумовлюється впливом антициклонних повітряних мас зі сходу Євразії, які забезпечують суху та спекотну погоду влітку та холодну зимову погоду. Приблизно третина днів у році характеризується впливом вологих повітряних мас із північної та центральної Атлантики, що сприяє випадінню опадів. З атмосферних явищ в громаді спостерігаються тумани, грози (до 40 днів у рік), ожеледь, хуртовини, рідко бувають град та суховії.

Наразі кліматичні зміни не мають суттєвого впливу на місцеву економіку, життєвий простір поселень та енерго- і водопостачання громади, проте подальший моніторинг погодних умов є важливим для планування соціально-економічного та екологічного розвитку території.

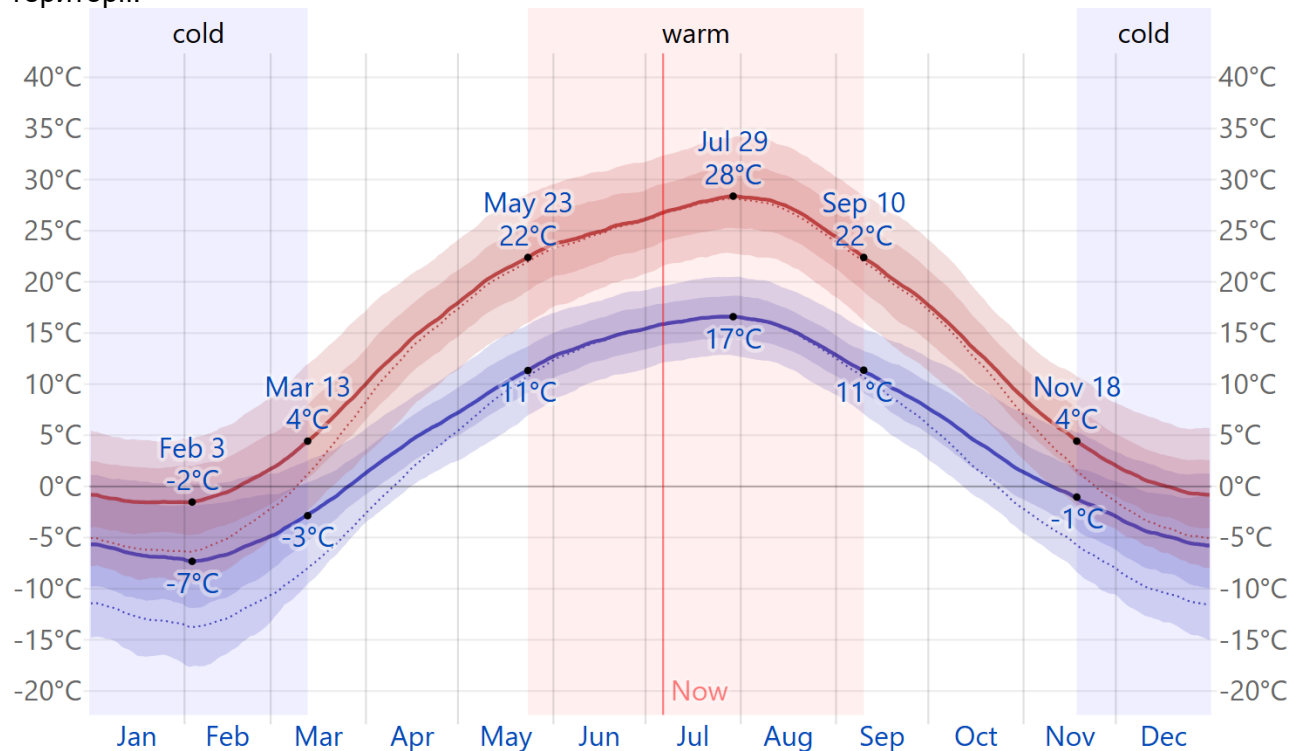

Рис. 13. Середня і максимальна температура у Роздорській СТГ.

Теплий сезон триває 3,6 місяці, з 23 травня по 10 вересня, із середньою добовою максимальною температурою вище 22°C. Найспекотнішим місяцем року у Роздорах є липень, із середньою максимальною температурою 28°C та мінімальною 16°C. Холодний сезон триває 3,8 місяці, з 18 листопада по 13 березня, із середньою денною максимальною температурою нижче 4°C. Найхолоднішим місяцем року є січень із середньою мінімальною температурою -6°C та максимальною -1°C.

У Роздорах середній відсоток неба, вкритого хмарами, зазнає значних сезонних коливань протягом року. Ясніша частина року починається приблизно 30 квітня і триває 5,6 місяці, закінчуючи приблизно 16 жовтня. Найяснішим місяцем року у Роздорах є липень, протягом якого в середньому 74% часу небо ясне, переважно ясне або мінлива хмарність. Більш хмарна частина року починається приблизно 16 жовтня і триває 6,4 місяців, закінчуючи приблизно 30 квітня. Найхмарнішим місяцем року у громаді є січень, протягом якого в середньому 701% часу небо вкрито хмарами або переважно хмарно.

На рисунку нижче показано стислу характеристику середніх погодинних температур за весь рік. Горизонтальна вісь – це день року, вертикальна вісь – година доби, а колір – середня температура за цю годину та день.

Сухий сезон триває 9,9 місяців, з 13 липня по 11 травня. Місяць з найменшою кількістю вологих днів у Роздорах – жовтень, із середньою кількістю 7,6 днів із щонайменше 1,00 міліметра опадів.

Вологий сезон триває 2,1 місяця, з 11 травня по 13 липня, з ймовірністю понад 20% того, що певний день буде вологим. Місяцем з найбільшою кількістю вологих днів у громаді є червень, із середньою кількістю 7,6 днів із щонайменше 1,00 міліметра опадів та середніми показниками 45 мм.

Серед вологих днів ми розрізняємо ті, коли йде лише дощ, лише сніг або суміш цих двох видів. Виходячи з цієї категоризації, найпоширеніший вид опадів у громаді змінюється протягом року. Дошові дні у громаді бувають протягом 11 місяців з 17 лютого по 22 січня. Червень — місяць із середньою кількістю дощових днів, що становить 7,7 дня. Найменше опадів у лютому – з середньою кількістю до 13 мм. Найбільше снігу буває протягом 3,7 тижнів, з 22 січня по 17 лютого. Місяць із найбільшою кількістю снігових днів – січень, із середньою тривалістю 2,1 дня.

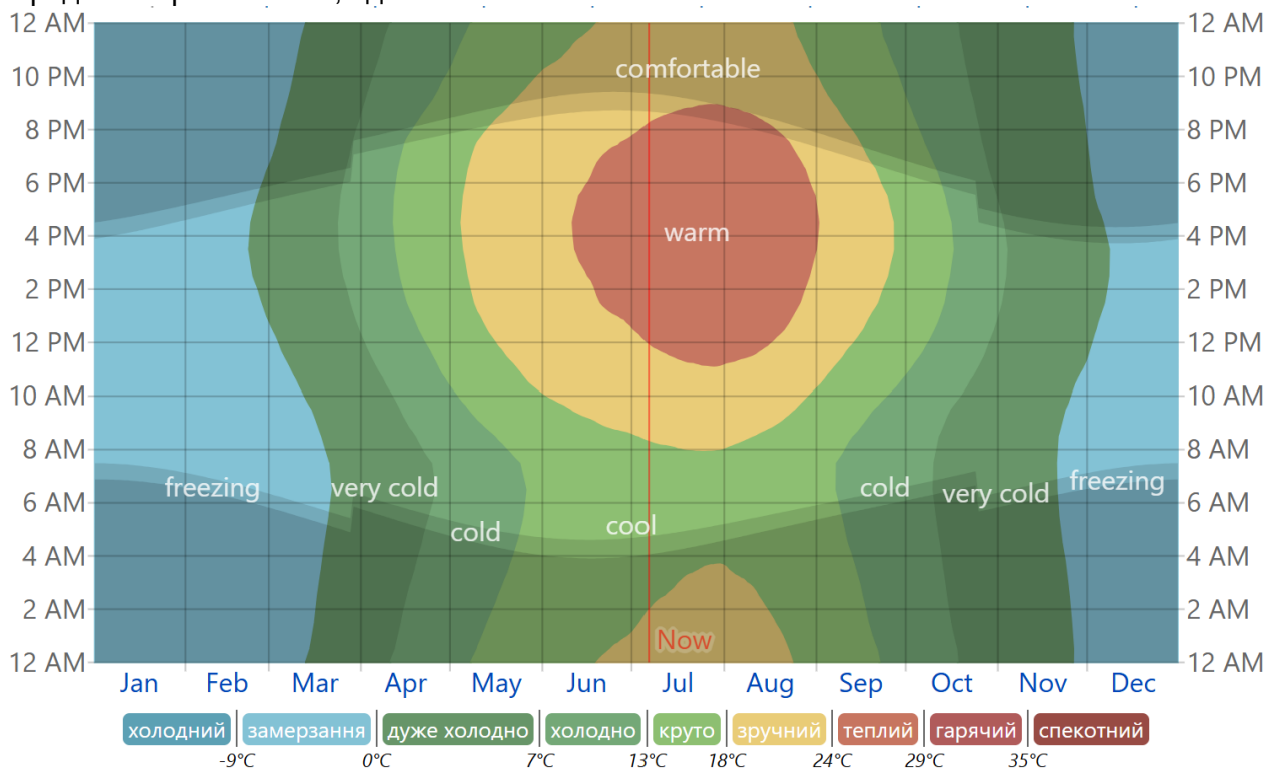

Рисунок 14. Середня погодинна температура у Роздорській СТГ впродовж року.

Сніжний період року триває 5 місяці, з 5 листопада до 4 квітня з ковзним 31-денним снігопадом щонайменше 25 міліметрів. Місяць з найбільшою кількістю снігу в громаді –

січень, із середньою кількістю снігопадів 135 міліметрів. Безсніжний період року триває 7 місяців, з 4 квітня по 5 листопада. Найменше снігу випадає приблизно 22 липня, із середнім загальним накопиченням 0 міліметрів.

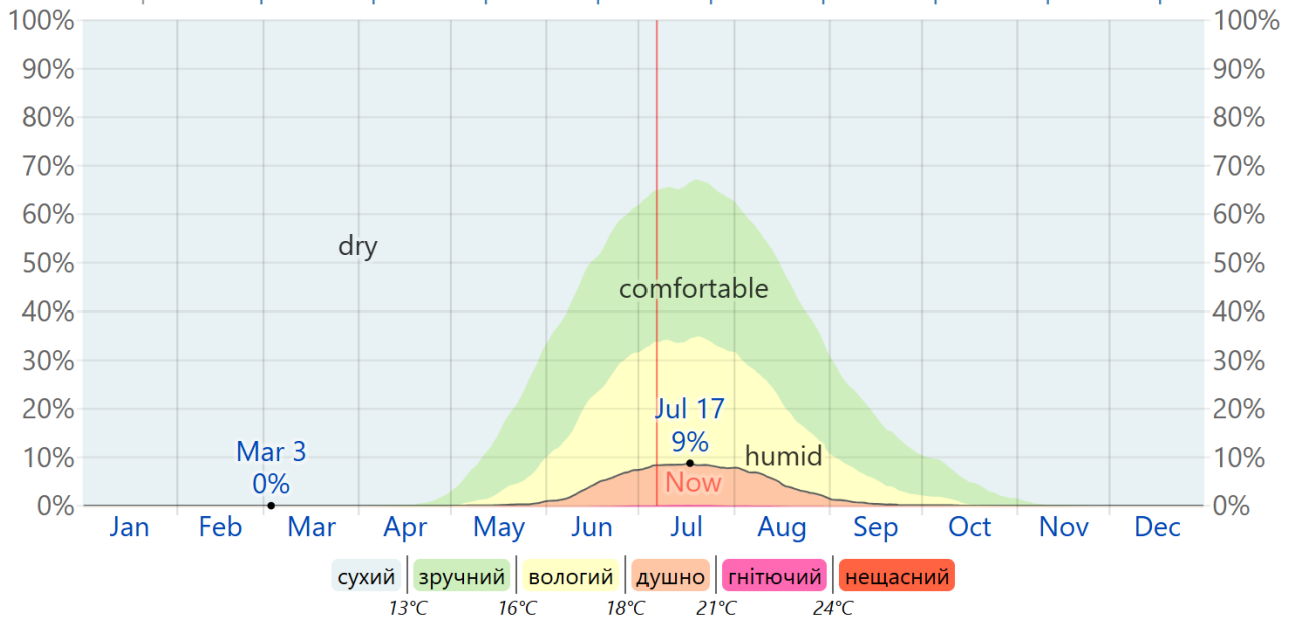

Рисунок 15. Рівень вологості і комфорту в повітрі Роздорської СТГ протягом року.

Комфортний рівень вологості визначається на основі точки роси, яка визначає, чи буде піт випаровуватися зі шкіри, тим самим охолоджуючи тіло. Нижчі точки роси створюють відчуття сухішої погоди, а вищі — вологішої. На відміну від температури, яка зазвичай значно коливається між ніччю та днем, точка роси змінюється повільніше, тому, хоча температура вночі може знижуватися, за задушливим днем зазвичай настає задушлива ніч.

Сприйнятий рівень вологості у громаді, виміряний відсотком часу, протягом якого рівень комфортної вологості є задушливим, гнітючим або жахливим, суттєво не змінюється протягом року, залишаючись у межах 4% від 4%. Щоб показати варіації протягом місяців, а не лише місячні суми, важлива кількість опадів, накопичених протягом кожного 31-денного періоду, зосередженого навколо кожного дня року. Територія зазнає деяких сезонних коливань у щомісячній кількості опадів.

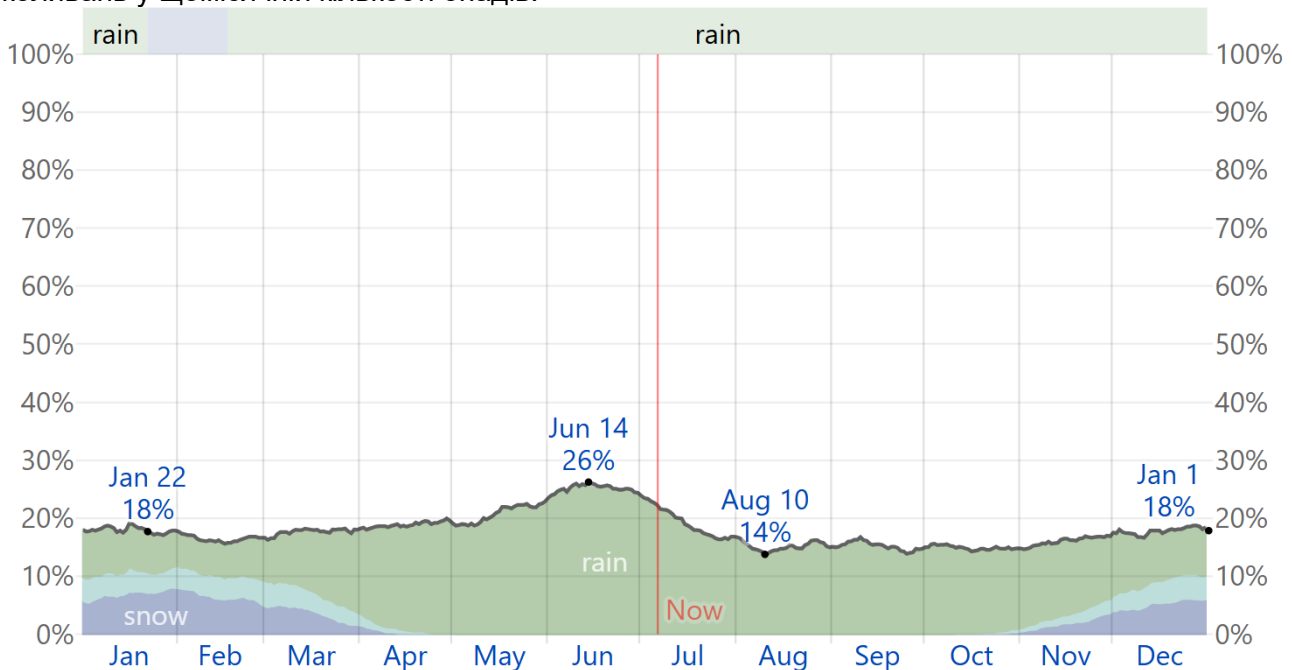

Рисунок 16. Щоденна ймовірність випадання опадів у Роздорській СТГ в середньорічний період.

Як і у випадку з опадами, враховується снігопад, накопичений протягом ковзного 31-денного періоду, зосередженого навколо кожного дня року. Територія зазнає значних сезонних коливань у щомісячних снігопадах.

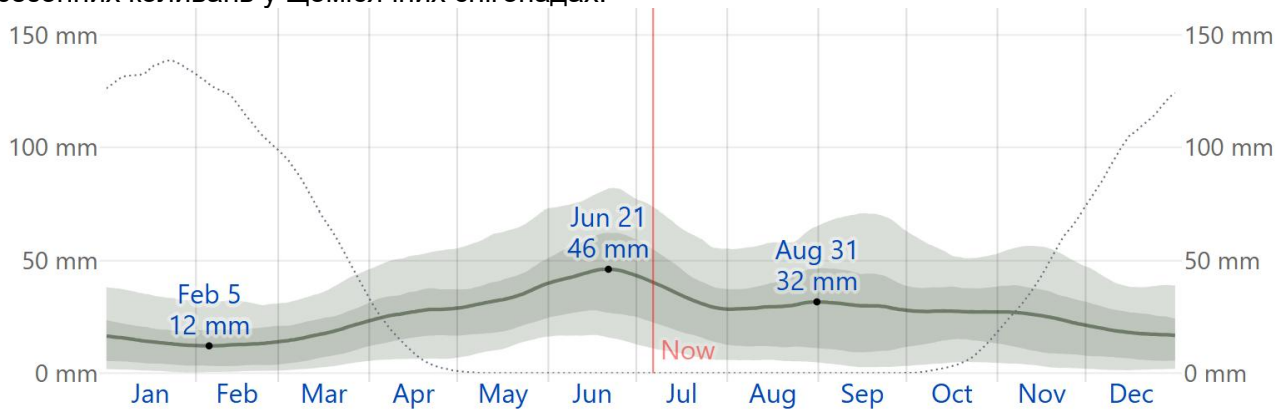

Рисунок 17. Середньомісячна кількість опадів у Роздорській СТГ.

Вологий день – це день, у який випадає щонайменше 1,00 міліметра рідких або рідкоеквівалентних опадів.

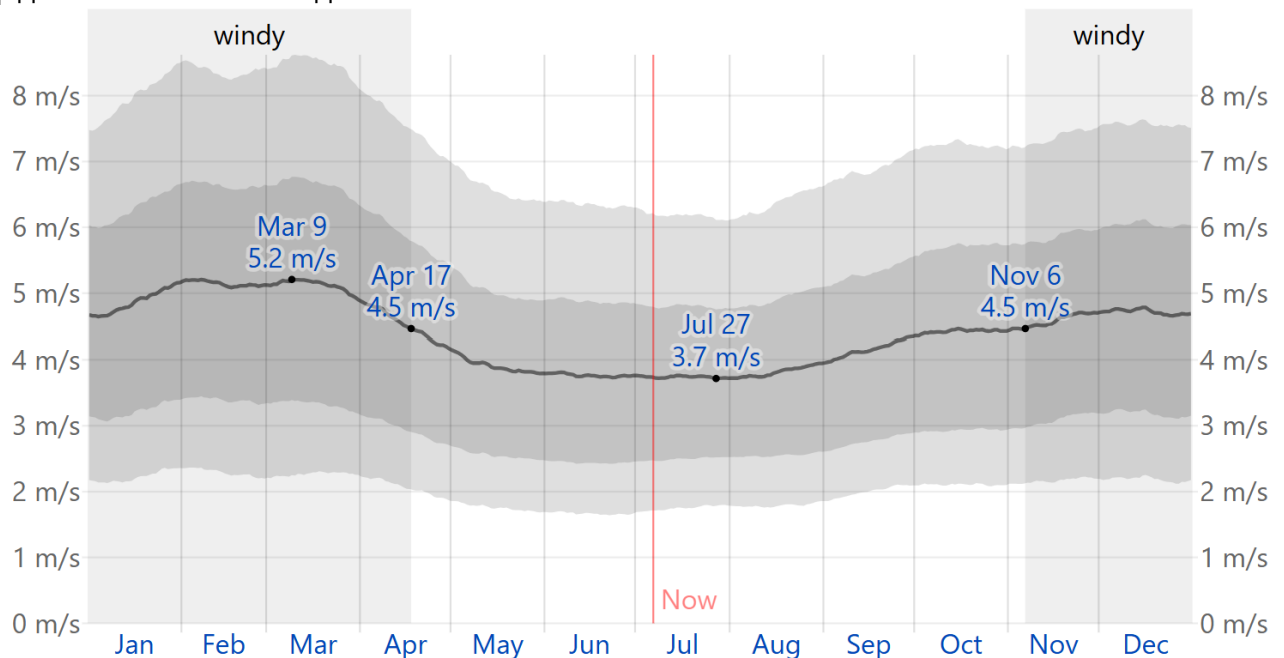

Рисунок 18. Середня швидкість вітру у Роздорській СТГ.

На малюнку вище середньодобовий вектор вітру (швидкість і напрямок) для території на висоті 10 метрів над землею. Вітер, що спостерігається в будь-якому місці, сильно залежить від місцевої топографії та інших факторів, а миттєва швидкість і напрямок вітру змінюються сильніше, ніж середньогодинні значення.

Середньогодинна швидкість вітру зазнає значних сезонних коливань протягом року. Найбільш вітряна частина року триває 5,4 місяці, з 6 листопада по 17 квітня, із середньою швидкістю вітру понад 4,5 метра за секунду. Найвітряннішим місяцем року в Синельниковому є лютий із середньою годинною швидкістю вітру 5,1 метра за секунду.

Спокійніша пора року триває 6,6 місяців, з 17 квітня по 6 листопада. Найспокойнішим місяцем року в Синельниковому є липень, із середньою годинною швидкістю вітру 3,7 метра за секунду.

Вітер найчастіше дме зі сходу протягом 4,5 місяців, з 29 січня по 13 червня та протягом 3,7 місяців, з 23 серпня по 14 грудня, з піковим відсотком 36% 22 березня. Вітер найчастіше дме з півночі протягом 2,3 місяців, з 13 червня по 23 серпня, з піковим відсотком 37% 11 серпня. Вітер найчастіше дме із заходу протягом 1,5 місяців, з 14 грудня по 29 січня, з піковим відсотком 30% 1 січня.

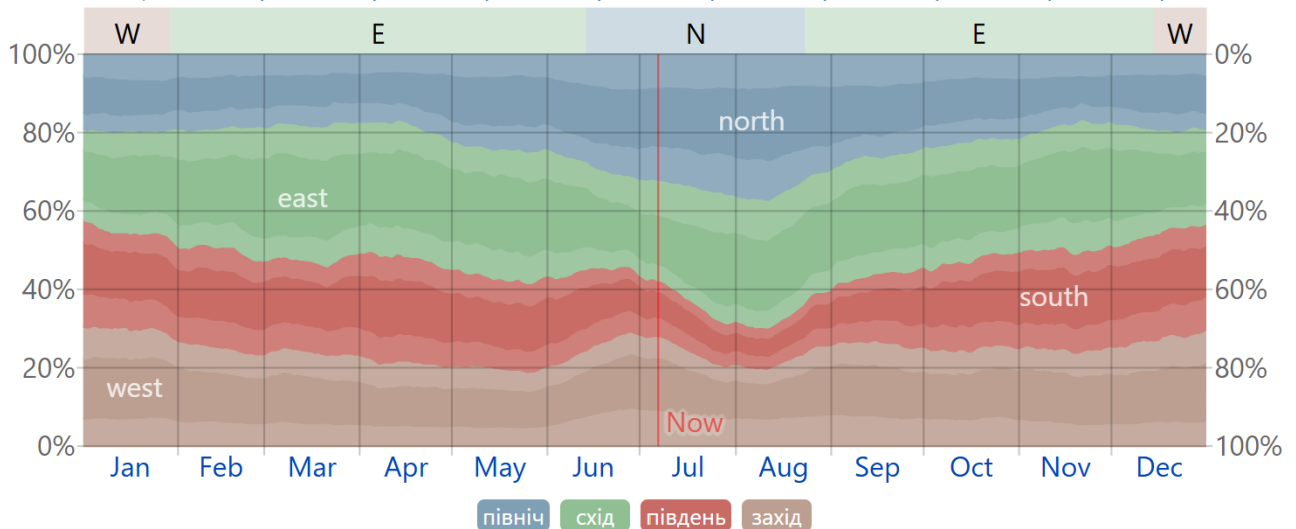

Рисунок 19. Переважаючі вітри у Роздорській СТГ.

Метеоспостереження підтверджують, що у зимовий сезон кількість опадів зменшилась, восени – дещо зросла, весною і влітку – змінилася несуттєво. Звичною стає аномальність погодних явищ, зростає їх частота й інтенсивність. Випадки, коли за кілька годин випадає половина або місячна норма опадів, стають звичними. Це свідчить про високу ймовірність зміщення кліматичних сезонів, тривалості холодного періоду, для якого характерним є стійкий сніговий покрив, умов формування водних ресурсів, тривалості вегетаційного періоду та ін.

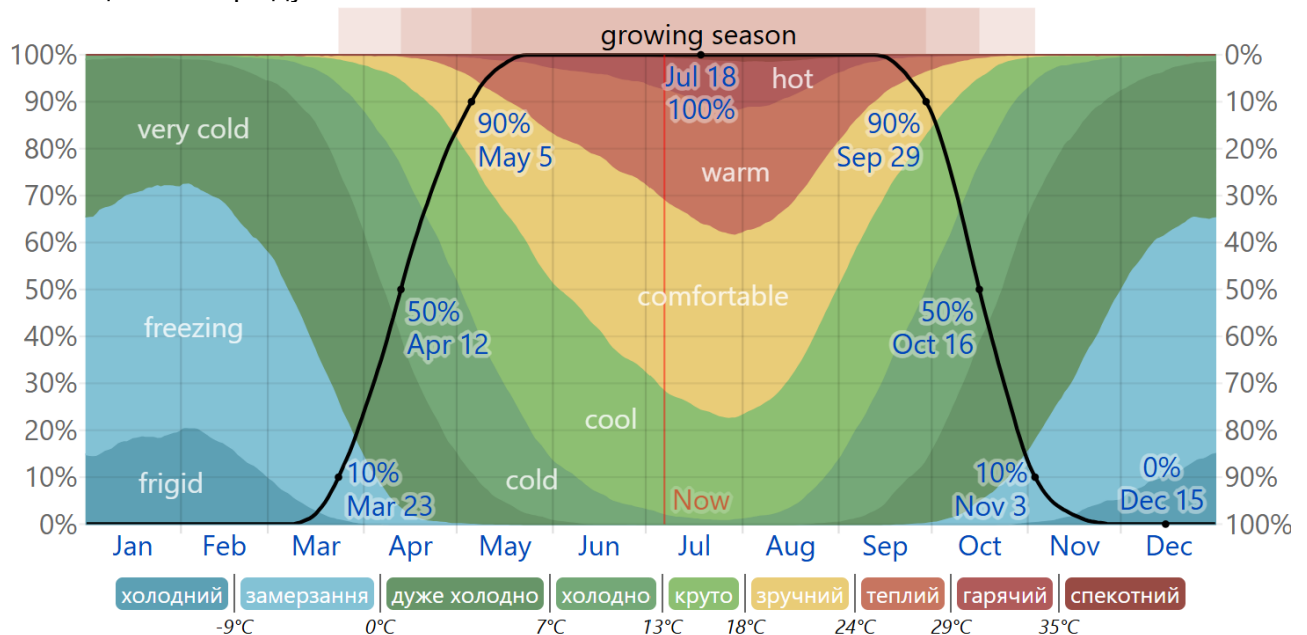

Рисунок 20. Вегетаційний період у Роздорській СТГ.

Вегетаційний період різниться в різних країнах світу, але передусім визначений як найдовший безперервний період температур, що не опускаються нижче нуля ($\geq 0^\circ\text{C}$), протягом року (календарний рік у Північній півкулі або з 1 липня до 30 червня у Південній півкулі).

Градусо-дні росту – це міра річного накопичення тепла, яка використовується для прогнозування розвитку рослин і тварин і визначається як інтеграл тепла вище базової температури, відкидаючи будь-який надлишок вище максимальної температури. У цьому звіті ми використовуємо базову температуру 10°C та граничну температуру 30°C .

Виходячи лише з кількості днів зростання, перше весняне цвітіння в громаді має з'явитися приблизно 23 квітня, лише рідко воно з'являється раніше 14 квітня або після 4 травня.

Вегетаційний період у Роздорській СТГ зазвичай триває 6,1 місяця (186 днів), приблизно з 12 квітня до 16 жовтня, рідко починаючись раніше 23 березня або після 5 травня і рідко закінчуючи раніше 29 вересня або після 3 листопада.

Підвищення температури повітря та нерівномірний розподіл опадів, які мають зливовий, локальний характер у теплий період і не забезпечують ефективне накопичення вологи в ґрунті, може спричинити зростання повторюваності та інтенсивності посух. Зсув зони більш посушливого клімату, очевидно, спричинить вплив на продуктивність сільськогосподарського виробництва і пошуки більш сухостійних культур для вирощування.

Щоб охарактеризувати, наскільки приємна погода у громаді протягом року, обчислено два туристичні бали. Туристичний рейтинг сприяє ясним, бездошовим дням з відчутною температурою від 18°C до 27°C. Виходячи з цього рейтингу, найкращий час року для відвідування громади з метою загального туристичного активного відпочинку – з початку червня до початку вересня, з піком у перший тиждень серпня.

Градусо-дні росту – це міра річного накопичення тепла, яка використовується для прогнозування розвитку рослин і тварин і визначається як інтеграл тепла вище базової температури, відкидаючи будь-який надлишок вище максимальної температури. У цьому звіті використовується базова температура 10°C та гранична температура 30°C.

Виходячи лише з кількості днів зростання, перше весняне цвітіння на території має з'явитися приблизно в середині квітня, лише рідко воно з'являється раніше 10 квітня або після 5 травня.

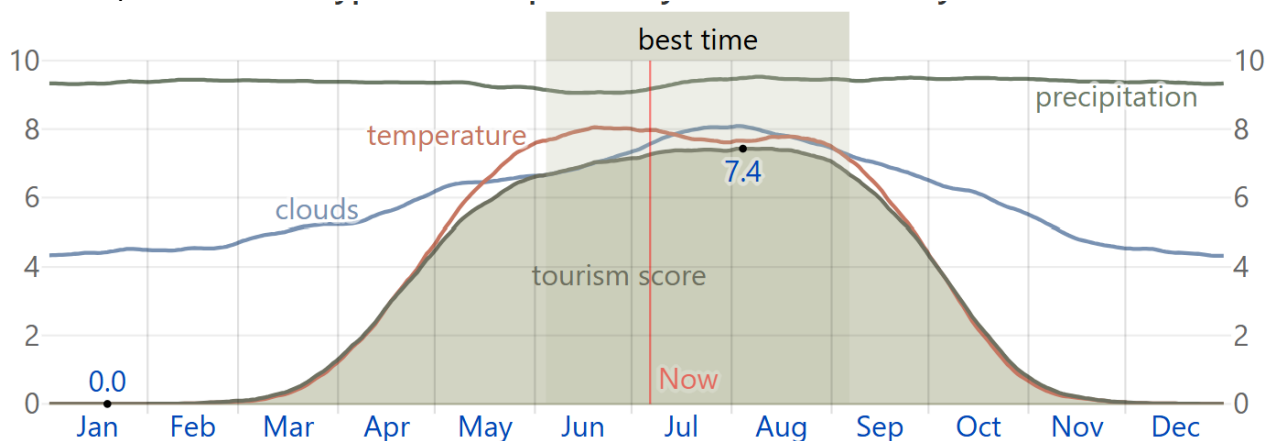

Рисунок 21. Сприятливі дні для туризму у Роздорській СТГ.

Рейтинг пляжу/басейну сприяє ясним, бездошовим дням з відчутною температурою від 24°C до 32°C. Виходячи з цього рейтингу, найкращий час року для відвідування громади для активного відпочинку в спекотну погоду – з початку липня до середини серпня, з піком в кінці липня.

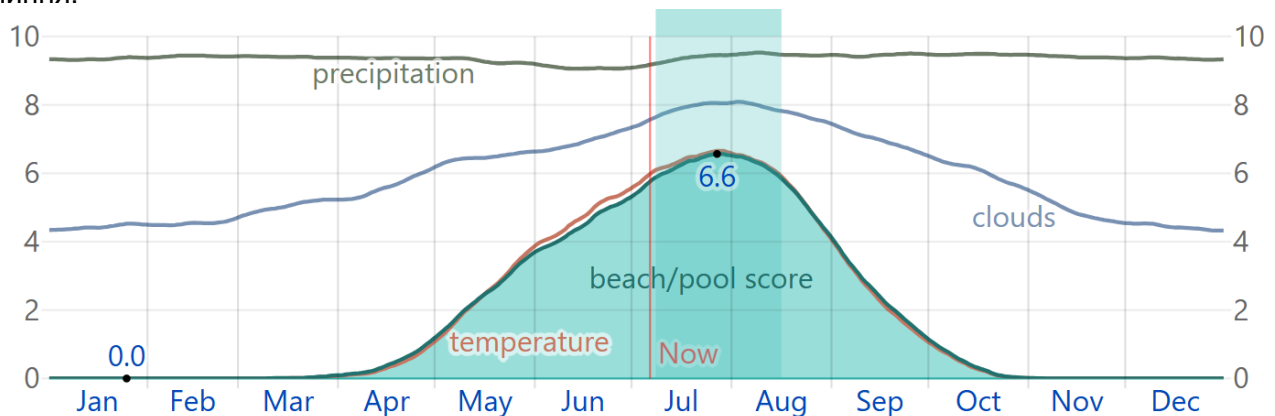

Рисунок 22. Найсприятливіші дні для відпочинку на воді у Роздорській СТГ.

За даними операційного моніторингу вода річок у Дніпропетровській області має сталий склад іонів з переважанням гідрокарбонатів, кальцію, хлоридів, сульфатів.

Тривалість дня у Роздорській СТГ дуже змінюється протягом року. У 2026 році найкоротший день 21 грудня, з 8 годинами 19 хвилинами світлового дня; найдовший день 21 червня, з 16 годинами 6 хвилинами світлового дня.

Найраніший схід сонця – о 4:36 ранку 16 червня, а найпізніший – через 2 години 53 хвилини – о 7:28 ранку 1 січня. Найраніший захід сонця – о 15:43 11 грудня, а найпізніший – через 5 годин 00 хвилин – о 20:43 25 червня.

Літній час (DST) у Роздорах спостерігається протягом 2026 року, починаючи навесні 29 березня, триватиме 6,9 місяців і закінчуючи восени 25 жовтня.

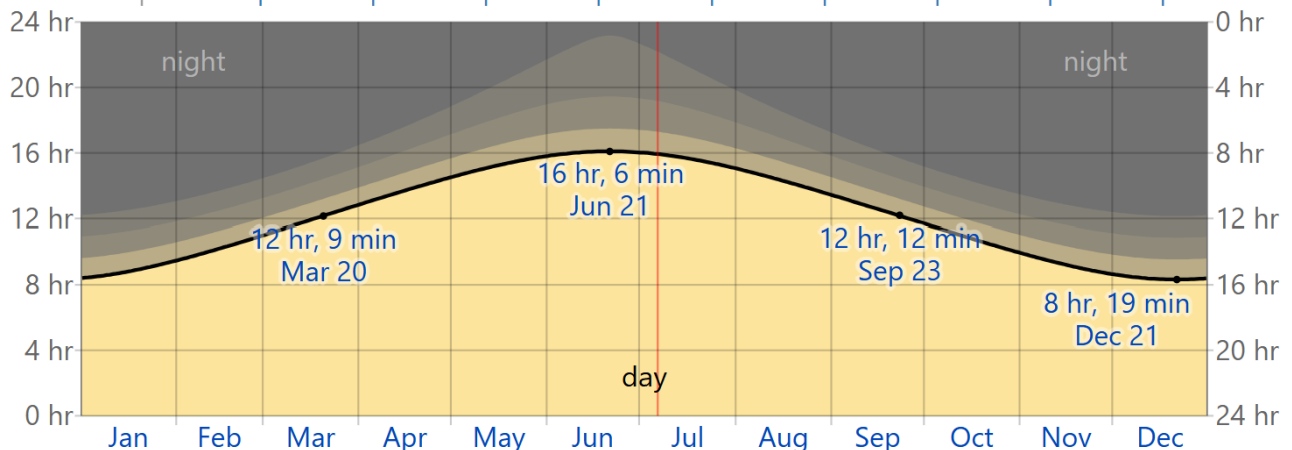

Рисунок 23. Середньорічна тривалість світлового дня у Роздорській СТГ.

Сонячна енергія розглядається як загальна добова кількість короткохвильової сонячної енергії, що досягає поверхні землі на великій площі, з повним урахуванням сезонних коливань тривалості дня, висоти Сонця над горизонтом та поглинання хмарами та іншими складовими атмосфери. Короткохвильове випромінювання включає видиме світло та ультрафіолетове випромінювання.

Середньодобова короткохвильова сонячна енергія, що падає, зазнає екстремальних сезонних коливань протягом року.

Найяскравіший період року триває 3,6 місяці, з 4 травня по 22 серпня, із середньодобовою енергією падіння коротких хвиль на квадратний метр понад 5,7 кВт/год. Найяскравішим місяцем року є липень, із середнім показником 6,7 кВт/год.

Темніший період року триває 3,6 місяці, з 29 жовтня по 17 лютого, із середньодобовою енергією падіння коротких хвиль на квадратний метр менше 2,1 кВт/год. Найтемнішим місяцем року у Роздорській громаді є грудень, із середнім показником 1,0 кВт/год.

Географічні координати селища Роздори становлять 48,33168 градуса широти, 35,71442 градуса довготи та 92 м висоти.

Топографія в межах 3 кілометрів від адмінцентру громади переважно рівнина, яка має лише незначні коливання висоти, з максимальним перепадом висоти 61 метрів та середньою висотою над рівнем моря 171 метри. В межах 16 кілометрів також має лише незначні коливання висоти (131 метрів). В межах 80 кілометрів має лише незначні коливання висоти (300 метрів).

Територія в межах 3 кілометрів від селища Роздори вкрита сільськогосподарськими угіддями (близько 46%) та деревами (37%), в межах 16 кілометрів – сільськогосподарськими угіддями (71%) та деревами (14%), а в межах 80 кілометрів – сільськогосподарськими угіддями (74%) та деревами (12%). Типову погоду у громаді визначено на основі статистичного аналізу історичних погодинних звітів про погоду та реконструкцій моделей з 1 січня 1980 року по 31 грудня 2016 року.

Поблизу є 3 метеостанції, які дозволяють оцінити дані максимально точно. В містах Харків, Запоріжжя, Дніпро.

Поточний стан атмосферного повітря. Вплив забруднюючих речовин на здоров'я людини та біорізноманіття.

За даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області у 2024 р. у Дніпропетровській області викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне

повітря від стаціонарних джерел забруднення порівняно з 2023 р. збільшилися на 1,8% та становили 392,1 тис. т, що складає 39,2% від загального обсягу викидів по Україні.

Основними забруднюючими речовинами, що потрапляли в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, були метан (35,7% або 140 тис. т), оксид вуглецю (30,2% або 118,4 тис. т), діоксид та інші сполуки сірки (19,5% або 76,6 тис. т). Крім того, у 2024р. в атмосферне повітря надійшло 16,7 млн. т діоксиду вуглецю (на 2,1% більше, ніж у попередньому році) – основного парникового газу, який впливає на зміну клімату.

Динаміка викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел у громаді невідома через відсутність стабільної системи моніторингу, а також через відсутність оновленої інформації у контексті новоутворених адміністративних районів та територіальних громад. Розрахунок обсягів викидів шкідливих речовин та парникових газів від пересувних джерел, у тому числі автотранспорту, останніми роками не здійснювався.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря були підприємства агропромислового комплексу та автомобільний транспорт. Головними причинами погіршення стану повітря є недотримання технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування, низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, пошкодження покриття автомобільних доріг та відсутність нейтралізаційних приладів на автотранспорті.

У загальному обсязі викидів від стаціонарних джерел забруднення в області та поблизу переважають міста Дніпро, Кам'янське, Павлоград, Кривий Ріг, Запоріжжя, а також міста Синельникове від яких поширюються леткі органічні та неорганічні сполуки оксиду вуглецю, сполуки азоту та ін. Крім того, від стаціонарних джерел міст в атмосферу потрапляє діоксид вуглецю, який також впливає на зміну клімату.¹

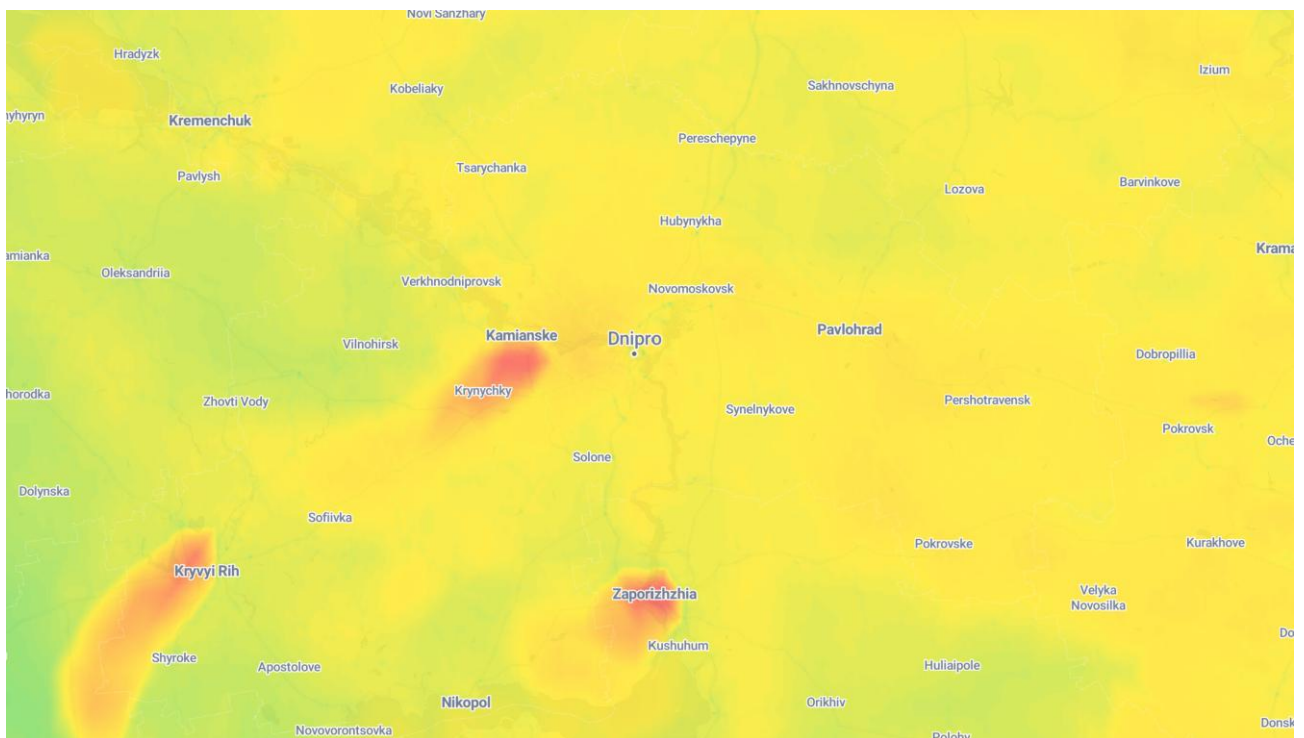

Рисунок 24. Карта основних джерел забруднення повітря в регіоні станом на 2025 р.

Роздорська селищна територіальна громада не відноситься до найбільш забруднених районів Дніпропетровщини. Проте, в цілому належить до регіону з серйозними забрудненнями атмосферного повітря та має всі відповідні наслідки цього явища. Викиди від стаціонарних джерел забруднення значною мірою зумовлені концентрації різногалузевих промислових підприємств, зокрема ті, що працюють у сфері промисловості, а також незначна

¹ <https://air.plumelabs.com/en/>

кількість в сільському господарстві. Основними причинами викидів забруднюючих речовин у повітря є наслідок роботи обладнання на суб'єктах господарювання.

Лінійний вид забруднення є результатом забруднення атмосфери вздовж автомагістралей внаслідок помірно-інтенсивного руху транспорту, який є також забруднювачем повітря частини території громади.

Територією громади проходить автомобільний шлях Т-0401 – Дніпро – Васильківка – Покровське – Гуляйполе - Мелітополь, який також поєднує шляхи до міст Донецька та Маріуполя.

На території Роздорської селищної територіальної громади розташовані залізничні станції Роздори, Вишневецьке Придніпровської залізниці.

Транспортні магістралі, які проходять територією громади – це автомобільні дороги державного та загального користування місцевого значення. Автомобільні дороги міжнародного значення на території територіальної громади відсутні.

Від адмінцентру громади селища Роздори до міста Київ відстань 500 км (6 год) автотранспортом, а до обласного центру м. Дніпро - 70 км (1 год).

Сполучення зі столицею України та обласним центром доступне для мешканців громади як автомобільним так і залізничним транспортом. Територію Роздорської СТГ перетинають автомобільні дороги місцевого значення.

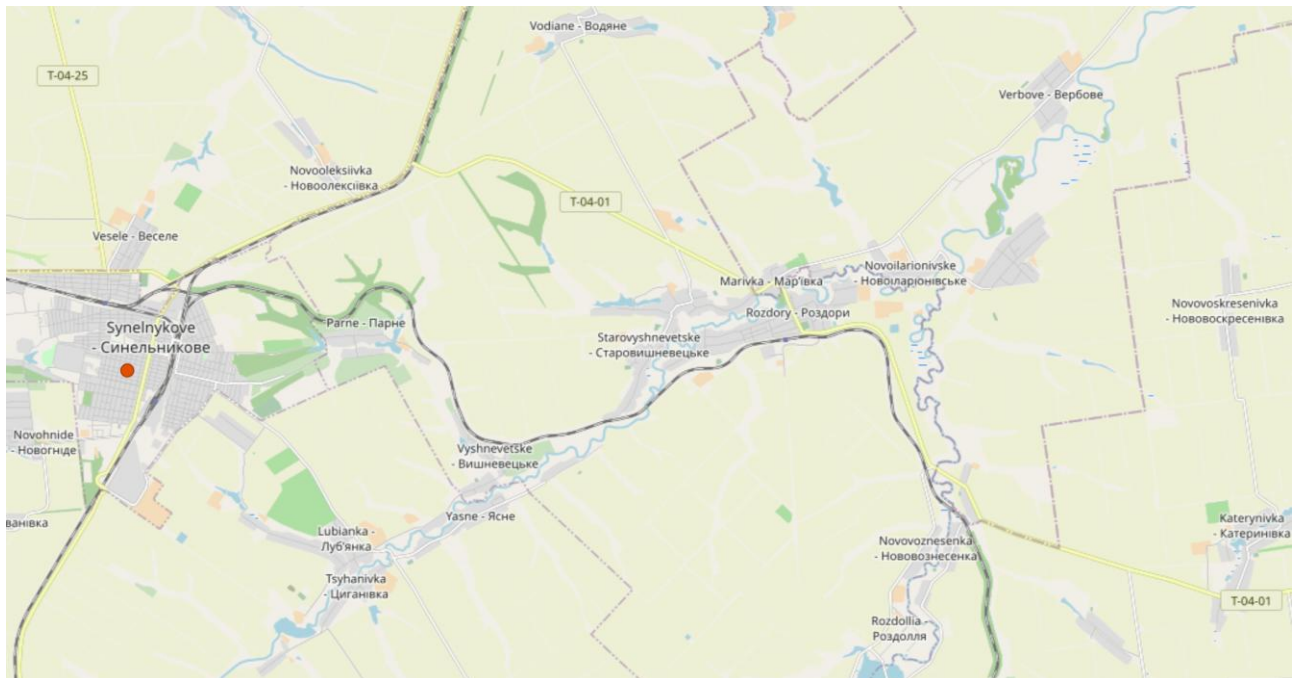

Рисунок 25. Схема автодоріг та шляхів сполучення Роздорської СТГ.

Транспортна доступність є одним із ключових факторів соціально-економічного розвитку Роздорської селищної територіальної громади, і саме в цьому секторі зосереджена одна з найгостріших системних проблем. На території громади відсутнє автобусне сполучення між населеними пунктами громади. Зв'язок з районним центром (м. Синельникове) та обласним центром (м. Дніпро) мають жителі с-ща Роздори та с. Старовишневецьке. Через дані населені пункти щоденно проходять шість рейсів у напрямку Васильківка - Синельникове - Дніпро та шість у зворотному напрямку. Це дозволяє жителям діставатися до найближчих міст – Синельникове та Дніпро, а також здійснювати пересадки на поїзди далекого сполучення на станціях Синельникове та Дніпро. Залізниця не покриває цілковитої потреби у внутрішньому транспортному русі між населеними пунктами громади та не компенсує відсутність регулярного автобусного транспорту.

Жителі інших населених пунктів громади не забезпечені автобусним сполученням з районним та обласним центрами. Це суттєво обмежує можливості мобільності населення та ускладнює доступ до базової інфраструктури, включно з аптечними послугами, банківською інфраструктурою, місць роботи та низки адміністративних сервісів, які наразі доступні лише в сусідніх територіальних центрах. У повсякденному житті більшість мешканців змушені

покладатися на особистий транспорт, послуги таксі або залізничний транспорт як єдину наявну форму громадського перевезення.

Громадський транспорт у громаді представлений виключно приміським пасажирським залізничним сполученням Придніпровської залізниці. Залізничні станції (с-ще Роздори, зупинний пункт 251 км, с-ще Вишневецьке та зупинний пункт 242 км) забезпечують базову транспортну доступність громади.

Проблема відсутності автобусного перевізника має системні причини: низький пасажиропотік, значна протяжність маршрутів, висока собівартість перевезень та економічна нерентабельність маршрутів у сільській місцевості. Внаслідок цього жителі сіл громади фактично не мають регулярного доступу до центру громади, що створює відчутні соціальні та економічні бар'єри для найбільш вразливих груп населення, зокрема осіб похилого віку, людей з інвалідністю та пацієнтів, які потребують регулярного отримання медичних послуг.

Загальна протяжність комунальних доріг становить 48,5 км, а протяжність автомобільних доріг місцевого значення – 18 км.

Головними завданнями на 2026 рік вбачається:

- Сприяння більш повному задоволенню потреб населення у послугах транспорту, подальше вдосконалення маршрутної мережі;
- Підвищення безпеки руху та комфортності перевезень пасажирів автомобільним транспортом;
- Більш повне охоплення сільських населених пунктів регулярним автотранспортним сполученням;
- Вдосконалення мережі автобусних маршрутів загального користування;
- Сприяння будівництву та реконструкції автобусних зупинок на території громади;
- Збереження мережі автомобільних доріг громади та забезпечення її ефективного функціонування;
- Впровадження будівництва, реконструкції та капітального і поточного ремонту автомобільних доріг.

Сільські дороги та вулична мережа населених пунктів потребують значних фінансових ресурсів для приведення їх в належний стан. Найбільш важливими транспортними проблемами в громаді є незадовільний стан дорожнього покриття вулиць та доріг (значна ямковість). Наслідком цього погіршуються умови руху, безпека, екологічна ситуації та можливе збільшення кількості ДТП.

Джерелом забруднення атмосферного повітря, є самовільне випалювання сухоостоїв та трав сухої рослинності, стерні, побутових відходів. Спалювання сухоостоїв, окрім непоправної шкоди людському здоров'ю та життю травин, загрожує виникненням масштабних пожеж.

Стан ґрунтів та їх характеристика. Забруднення земельних ресурсів.

Нераціональне використання земель без чіткого екологічного, економічного та соціального обґрунтування призводить до виникнення численних негативних явищ як екологічного, так і економічного характеру. Зокрема, процеси водної та вітрової ерозії земель, а також інші несприятливі явища переважно зумовлені нехтуванням принципами еколого-безпечного природокористування. Надмірне розширення площ ріллі за рахунок схилівих земель порушує екологічно збалансоване співвідношення земельних угідь, що спричиняє деградацію, забруднення та виснаження земельних ресурсів громади.

Водна та вітрова ерозії є найбільш суттєвими чинниками зниження продуктивності ґрунтів. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель спричиняє зменшення родючості ґрунтів через переущільнення, втрату грудкувато-зернистої структури, зниження водопроникності та аераційної здатності, з усіма негативними екологічними наслідками. За антропоєкологічною оцінкою сумарного пестицидного навантаження на ґрунти (в умовних одиницях Кс), показники перебувають у середині загальноукраїнського діапазону і оцінюються як несприятливі.

Для підвищення родючості ґрунтів та підтримання позитивного балансу поживних речовин необхідне застосування комплексу агротехнічних заходів. Особливе значення мають систематичне внесення мінеральних і органічних добрив, оптимізація сівозмін, використання ґрунтозахисних технологій та заходів з боротьби з ерозією. Такі заходи забезпечують не лише відновлення та збереження ґрунтового потенціалу, а й стійкий розвиток агропромислового комплексу громади.

Природно-заповідний фонд.

Збереження біологічного різноманіття є одним з пріоритетів у сфері природокористування, екологічної безпеки та охорони природи, невід'ємною складовою збалансованого економічного й соціального розвитку громади та регіону. Географічне положення, орографічні та кліматичні особливості Дніпропетровської області зумовили формування на її території різноманітної рослинності, яка закономірно змінюється з півночі на південь та з заходу на схід.

Одним із основних антропогенних чинників, що негативно впливає на структурні елементи екологічної мережі та біорізноманіття є значний ступінь господарського освоєння її території. Сучасна структура земельного фонду громади свідчить про надзвичайно високе антропогенне навантаження на природні екосистеми, яке призвело до їх зміни та скорочення площ та ареалів.

До видів антропогенної діяльності, що негативно впливають на структурні елементи екологічної мережі, біологічне та ландшафтне різноманіття в громаді, відноситься забруднення довкілля внаслідок сільськогосподарської діяльності. Забруднення довкілля призводить до включення забруднюючих речовин до біохімічних ланцюгів рослин і тварин та їх хронічної інтоксикації.

Факторами, що несуть загрозу для рослинності є випалювання сухостоїв у весняно-осінній період, що призводить до виникнення пожеж; всихання дикоростучих культур; самовільні рубки.

Існує потреба збільшення лісогосподарськими підприємствами площ лісорозведення за рахунок нових земель. Для оптимізації використання об'єктів тваринного світу необхідно посилити роботу лісової охорони, егерської служби з попередження та виявлення фактів порушень, забезпечити надійну охорону тваринного світу.

Станом на 01.01.2026 створення об'єктів природно-заповідного фонду й збереження ландшафтного і біологічного різноманіття, сприяння природному відновленню популяцій рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу – це один з пріоритетних напрямків в Дніпропетровській області та її територіальних громадах. Варто відзначити, що більшість меж територій та об'єктів ПЗФ не встановлені та не винесені в натуру. При встановленні меж об'єктів ПЗФ спостерігається відмова деяких власників та користувачів земельних ділянок погоджувати проекти землеустрою з організації та встановлення меж об'єктів природно-заповідного фонду, що ускладнює та затягує процедуру встановлення меж заповідних об'єктів.

На території Роздорської територіальної громади знаходяться 2 об'єкти природно-заповідного фонду. Загальна площа ПЗФ становить 128,4 га. Ці території знаходять поблизу сіл Старовишневецьке, Нововознесенка в північній частині території громади.

Таблиця 13. Об'єкти природно-заповідного фонду Роздорської СТГ.

№ з/п	Перелік об'єктів ПЗФ	Площа, га	Назва підприємства, організації/установи землекористувача (власника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ
1	Ландшафтний заказник місцевого значення «Старовишневецький»	113,40	Роздорська селищна рада
2	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Роздорський»	15,0	Роздорська селищна рада
	Разом	128,40	

Ландшафтний заказник місцевого значення «Старовишневецький» - це найбільший і найважливіший природоохоронний об'єкт на території громади. «Старовишневецький» — ландшафтний заказник місцевого значення в Україні, створений у 1985 році. Він розташований у Синельниківському районі Дніпропетровської області, на північний захід від села Старовишневецьке, та охоплює площу 113,4 га.

Заказник створено з метою збереження типових та унікальних ландшафтів степової зони. Об'єкт входить до природно-заповідного фонду Дніпропетровської області (0.5.4, 0.5.8).

Екосистема території заказника є цінною для збереження рідкісних видів флори та фауни, характерних для Придніпров'я, і підтримує екологічний баланс регіону.

Ландшафтний заказник місцевого значення «Старовишневецький» є важливою природною перлиною Синельниківщини, яка репрезентує вразливі екосистеми українського степу та байрачних лісів. Заказник організований у групі біотопів байрачних лісів колишньої порожистої частини річки Дніпро. Ландшафт території є поєднанням байрачних дібров, лісових масивів у глибоких балках та ярах, цілинних степових ділянок, схилів балок, що збереглися від розорювання.

Рослинний світ є головною цінністю заказника. Завдання полягає у збереженні старовікових лісових насаджень та різнотравно-типчаково-ковилового степу.

Деревна рослинність є досить різноманітною. Основу лісових масивів складає стара діброва у байраці (переважно дуб звичайний), а також супутні породи — ясен, клен та дика груша. Серед рідкісних рослин на степових схилах зустрічаються види, занесені до Червоної книги України, зокрема дикі тюльпани (тюльпан дібровний), ковила та горицвіт весняний.

Тваринний світ має високе різноманіття завдяки поєднанню густого лісу в балці та відкритого степу. Ентомофауна (комахи) відзначаються, за науковими дослідженнями, як заказник, що є резерватом для унікальних лускокрилих (метеликів).

Тут зафіксовані популяції рідкісних видів області, таких як джмелевидка скабіозова (*Нemaris tityus*), ведмедиця (*T. dubia*) та ліпарис стрункий (*Laelia coenosa*). Ссавці та птахи: У байраках гніздяться хижі птахи (сови, канюки), а чагарники слугують прихистком для лисиць, зайців, диких кабанів та козульт.

Заказник охоплює балочну систему, яка відіграє роль природного гідрологічного регулятора для навколишніх територій. Водні об'єкти представлені тимчасовими водотоками, талими та дощовими водами, що стікають розгалуженою мережею ярів та живлять підземні горизонти, джерелами і невеликими підземними ключами на дні балок, які підтримують рівень вологості, необхідний для існування байрачного лісу в умовах засушливого степу.

Як і більшість дрібних об'єктів природно-заповідного фонду Дніпропетровської області, «Старовишневецький» стикається з антропогенним тиском. Відсутність чітких меж на місцевості і часто через брак винесених у натуру меж землевласники чи аграрії здійснюють випадкові порушення. Загрозою є степові пожежі, тому паління сухої трави навколо балок навесні та восени загрожує знищенням ентомокомплексу та унікальної рослинності. Нелегальне випасання худоби призводить до витоптування схилів балок, ерозії ґрунту та знищення рідкісних первоцвітів.

Екологічне значення заказника є його функціонування як природного екокоридору і "острова безпеки" для дикої природи серед суцільних сільськогосподарських полів Синельниківщини. Науковий потенціал об'єкта - це чудовий майданчик для моніторингу стану байрачних лісів та степових метеликів південного сходу України. Рекреаційний потенціал локації має перспективу для розвитку зеленого туризму, проведення екологічних екскурсій для школярів та фотополювань на первоцвіти й комах.

«Роздорський» — ботанічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні, розташована поблизу села Роздолля Синельниківського району Дніпропетровської області. Цей об'єкт природно-заповідного фонду створений для збереження цінних ділянок дикорослої флори та степових фітоценозів.

Екосистема та ландшафт території навколо пам'ятки природи «Роздорський» є типовим елементом екосистеми різнотравно-типчаково-ковилового степу Придніпров'я. Об'єкт репрезентує вразливі ділянки засушливого степу південного сходу України, які не зазнали тотального антропогенного перетворення (розорювання). Ландшафт сформований переважно схилами балочних систем та ярів, які є природними екологічними притулками для дикої флори.

Багатий рослинний світ, а саме рослинні асоціації є головною причиною створення цієї заповідної території. Тут поєднуються типові степові злаки: костриця валіська (типчак) та келерія гребінчаста. Червонокнижні види на території пам'ятки також зустрічаються. Це реліктові угруповання та види, занесені до Червоної книги України, зокрема рідкісні дикорослі ковили (наприклад, ковила волосиста чи ковила Лессінга) та горицвіт весняний. Науковці відзначають цінне різнотрав'я. Степові схили багаті на ендемічні та лікарські трав'янисті рослини, що квітнуть упродовж весняно-літнього періоду.

Тваринний світ також досить різноманітний і попри суто "ботанічний" статус, пам'ятка забезпечує життєвий простір для багатьох представників степової фауни. Це, переважно, комахи. Ділянка слугує резерватом для диких бджіл, джмелів та рідкісних метеликів, чия життєдіяльність нерозривно пов'язана із тутешнім різнотрав'ям. Тут мешкають дрібні хребетні: плазуни (ящірки прудкі) та дрібні ссавці (миші польові, ховрахи), а також гніздяться степові птахи.

Екологічні загрози та проблеми є характерними в регіоні. Об'єкт розташований посеред інтенсивно освоєних аграрних земель, через що відчуває суттєвий зовнішній тиск. Поширені явища як сільськогосподарське паління (підпали сухостою), коли навесні вогонь з навколишніх полів може перекидатися на територію пам'ятки, знищуючи насіння рідкісних трав та комах. Спостерігається агрохімічне забруднення, адже близькість до орних земель створює ризик потрапляння пестицидів та добрив із повітрям або талими водами, що порушує крихкий баланс степового ґрунту. Ще однією загрозою є забур'янення та самосів: поширення агресивних чужорідних видів рослин (наприклад, амброзії), які витісняють корінні червонокнижні степові види.

Переваги та потенціал резервату, як генофонду характерні пам'ятці, що функціонує як генетичний банк унікальної степової флори.

Освітньо-наукова база спирається на можливість спостережень за об'єктом, який є чудовим місцем для проведення польових ботанічних практик, вивчення сукцесійних процесів (як відновлюється степ) та популяризації екологічних знань серед місцевих громад.

З метою розширення площі територій природоохоронного призначення, поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, а також збереження ландшафтного і біологічного різноманіття, в Дніпропетровській області рішенням Дніпропетровської обласної ради від 24.03.2017 року №176-8/УІІ затверджений «Проект схеми формування екологічної мережі Дніпропетровської області».

На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням (ст. 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»).

На територіях заказників забороняються рубки головного користування, суцільні, прохідні, лісовідновні та поступові рубки, видалення захаращеності, а також полювання та інша діяльність, що суперечить цілям і завданням, передбаченим положенням про заказник.

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених заказником, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження (ст. 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»).

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених пам'ятками природи, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження а основні вимоги до охорони пам'яток природи викладені в ст. 28 Закону України «Про природно-заповідний фонд України». Загрози екологічному стану таких об'єктів не виявлено.

Окрім цього на території громади наявні структурні елементи екомережі такі як землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони, землі лісового фонду, полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду, землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами, землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів, інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність), земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України, території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо, радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом. Водно-болотні угіддя 14 міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО відсутні. Загрози екологічному стану таких об'єктів не виявлено. Біорізноманіття території представлено різноманітними видами флори та фауни в

т.ч. які охороняються встановленими лімітами на спеціальне використання природних рослинних ресурсів по окремих видах ягід і грибів та переліком видів тварин, що охороняються. Територія відноситься до підзони різнотравно-типчаково-ковилового степу для якої є характерним переважання видів злакових (пристосованих до умов сухого степового клімату): ковила пірчаста ковила волосиста типчак (вівсяниця), тонконіг вузьколистий, стоколос безостий, пирій повзучий та значна участь різнотрав'я. У межах підзони типчаково-ковилового степу зменшується частка різнотрав'я. Але антропогенний фактор змінив природний розвиток степу. Майже вся територія міжріч (крім долинних та балкових схилів) розорана та представлена агроценозами із системою полезахисних лісосмуг. Типова різнотравно-типчаково-ковилова рослинність залишилась тільки на схилах балок, у перелісках, де ґрунти мало придатні під рілля.

У степових системах домінуюче положення займають мишоподібні гризуни, ховрах, сірий, сліпак звичайний, заєць сірий, лисиця звичайна. У заплавлених лісах – численний кріт, європейський, бурозубка звичайна, вовк, ласка, куниця, кабан дикий. Найтиповішими представниками мисливської фауни є козуля та дикий кабан, пернатої фауни - тетереви, глухарі, сіра куріпка та водоплавні птахи (переважно качки благородні). Через територію краю пролягають міграційні шляхи птахів. Досить різноманітними є рибні ресурси – найбільш поширені короп, карась, щука, лящ, сом.

Заповідні території відіграють цінне значення як стабілізатор клімату, є регулятором гідрологічного режиму прилеглих територій, збереження флори та фауни. Охорона і примноження природних багатств забезпечує біологічну рівновагу в природі. Основним завданням природних заповідників, які відносяться до вищої категорії природно-заповідної мережі, є збереження природних комплексів та об'єктів на їх території, проведення наукових досліджень і спостережень за станом довкілля, розробка на їх основі природоохоронних рекомендацій, поширення екологічних знань, сприяння у підготовці наукових кадрів і фахівців у галузі охорони навколишнього природного середовища та заповідної справи.

На збереження об'єктів природно-заповідного фонду значною мірою впливає наявність проєктів землеустрою з організації та встановлення їх меж. Однією з головних причин, що значно стримує виконання зазначених робіт, є недостатня кількість коштів у місцевому бюджеті. Постійно ведуться роботи з визначення територій, перспективних для подальшого заповідання.

Мережа заповідних територій, проведення природоохоронних заходів сприяє стабілізації видового складу фауни та флори, збереженню цінних природних комплексів.

Найбільш кліматично чутливими є:

- степові біосистеми (через ризик висихання та втрати видового складу),
- болотні біосистеми, оскільки проявляють високу чутливість до дефіциту води,
- ліси (через ризик поширення шкідників та пожеж),
- агроландшафти (через посилення вітрової та водної ерозії).

Основні виклики для збереження біорізноманіття громади включають, але не обмежуються наступними: високий рівень розораності (понад 70–80% території), деградація лісосмуг, вітрова та водна ерозія, скорочення площ степів і луків, забруднення.

Управління відходами.

В Дніпропетровській області розроблявся Регіональний план управління відходами до 2030 року, у якому визначено кластери управління побутовими відходами. Відповідно до цього документу, на території Роздорської селищної територіальної громади не передбачено створення власного полігону ТПВ. Найближчий полігон розташований на території Павлоградської міської територіальної громади.

Послуги з управління твердими побутовими відходами у селищі Роздори надаються комунальним підприємством «Троїцьке ЖКГ» Троїцької територіальної громади Павлоградського району. Мешканці інших населених пунктів не забезпечені послугами з вивезення твердих побутових відходів, унаслідок цього на території громади існують стихійні сміттєзвалища, які не відповідають сучасним санітарним та екологічним нормам. Робота з санітарної очистки населених пунктів проводиться працівниками з благоустрою виконавчого комітету Роздорської селищної ради.

Тарифи на послуги зі збирання побутових відходів у Роздорській селищній раді наразі визначені у розмірі 250,22 грн/м³ для суб'єктів господарювання, для населення – 30,88 грн

на одного мешканця за місяць.

Належна організація сортування та утилізації ТПВ залишається не вирішеною. Діючі сміттєзвалища не відповідають сучасним вимогам і правилам ДБН. Відсутність централізованого полігону та системи регулярного збору і сортування відходів створює загрозу екологічному стану громади, забрудненню земель і водних об'єктів, а також погіршенню санітарних умов для мешканців.

Наразі вирішення питання організації ефективного управління ТПВ, збиранням, сортуванням та утилізацією є одним із проблемних завдань у роботі місцевої влади. Без створення відповідної інфраструктури ситуація залишається складною та критичною.

Корисні копалини. Надра.

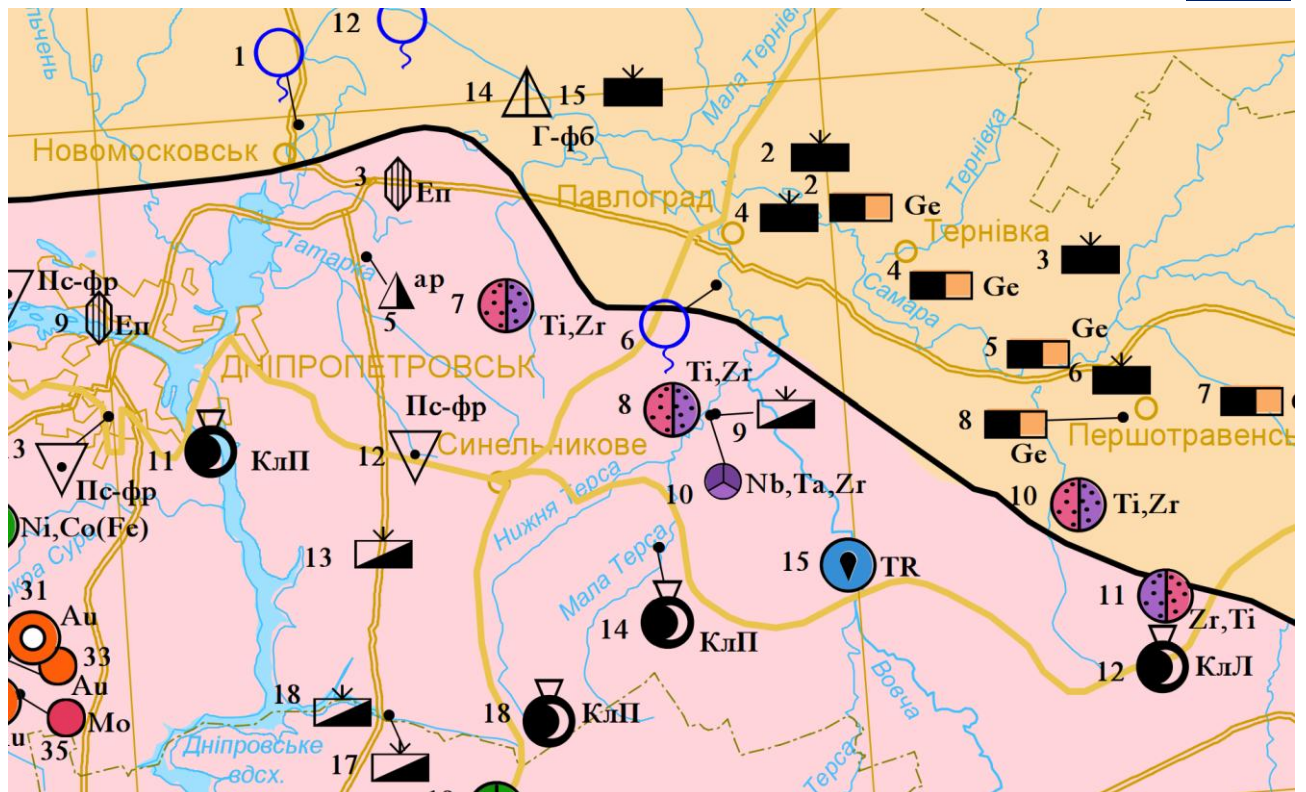
В Україні, серед усіх областей, Дніпропетровська область вирізняється своїм багатим природним спадком у вигляді різноманітних корисних копалин. Ці природні ресурси не тільки забезпечують робочі місця та доходи для місцевого населення, але й мають важливе значення для виробництва та розвитку різних галузей промисловості в Україні.

На території Роздорської селищної територіальної громади не зареєстровані активні родовища корисних копалин. Розробка корисних копалин на даний час не здійснюється.

Щодо водних надбань, територія громади має обмежені ресурси підземних вод. Функціонують х артезіанські свердловини, однак ситуація з централізованим водопостачанням є проблемною – зношеність трубопроводів та мереж значно впливає на якість та стабільність водопостачання. Попри це, вода зі свердловин використовується для виробничих та технічних потреб громади, що підкреслює її важливість як стратегічного природного ресурсу.

З інших ресурсів надр громади наявні запаси піску, глини та торфу, проте вони не використовуються у промисловому масштабі та можуть стати потенційним резервом для розвитку місцевого будівництва чи приватного сектору. Одним з найбільших цінних природних надбань громади є питна вода. Вона в повній мірі задовольняє потреби як для споживання так і для виробничих та технічних потреб. На території громади функціонують 22 артезіанські свердловини які забезпечують питною водою населення та установи і організації громади.²

² <https://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/deposits.pdf>

СИРОВИНА СКЛЯНА ТА ФАРФОРО-ФАЯНСОВА
MINERALS FOR GLASS, PORCELAIN AND FAIENCE
PRODUCTION

КлП Каолін первинний
Primary kaolin
КлЛ Каолін лужний
Alkaline kaolin

Рисунок 26. Карта корисних копалин.

Матеріальні активи.

Загалом, Роздорська СТГ відноситься до громад з дефіцитом інвестиційних ресурсів, необхідних для повноцінного розвитку економіки та забезпечення сталого економічного зростання. Лідируючі позиції за обсягами освоєних інвестицій в період до 2022 року утримувало сільське господарство. Упродовж останніх років спостерігається спад питомої ваги капітальних інвестицій сільськогосподарськими підприємствами. Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій. В останні роки відбулося значне зменшення питомої ваги інвестицій з державного і місцевого бюджетів.

Промислові підприємства на території відсутні.

Загалом, не можна відзначити вигідність розташування Роздорської територіальної громади в регіоні відносно деяких інших територіальних громад, що знаходяться далі на захід та північ.

Доступність до обласного центру міста Дніпро та близькість до районного центру міста Синельникове задовільна. Розташування громади поряд з потужним адміністративним та промисловим центром регіону надає розуміння щодо майбутнього розвитку громади. Цьому може сприяти розвинута екосистема та наявність природоохоронних територій, розвинутого аграрного бізнесу, мережі соціальної, торгівельної, побутової інфраструктури та трудового потенціалу.

Оскільки основні доходи бюджету територіальної громади залежать від роботи сільськогосподарських підприємств, то особливо важливим для розвитку території є ефективна робота сектору з питань земельних відносин виконавчого комітету Роздорської селищної ради, який у 2025-2026 роках виконував роботу в межах своїх повноважень у сфері земельних відносин, визначених Земельним кодексом України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими нормативно правовими актами.

Протягом 2025 року укладено та зареєстровано 7 договорів оренди земельних ділянок різного цільового призначення, що в свою чергу суттєво збільшило дохідну частину бюджету

селищної ради від оренди землі. Сектор постійно співпрацює з податковою інспекцією щодо звірки даних та нарахування земельного податку, мінімального податкового зобов'язання. Проводилася робота щодо інформування громадян з погашення податкової заборгованості по земельному податку, мінімальному податковому зобов'язанню та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Спеціалістами сектору були підготовлені та вручені попередження щодо охорони пам'яток археології (курганів) власникам та користувачам земельних ділянок, на яких вони розташовані.

Також активно проводить свою роботу комісія з питань земельних відносин, благоустрою та охорони навколишнього середовища. В 2025 році проведено 6 засідань, за результатами яких сектором з питань земельних відносин підготовлено та подано на розгляд сесії селищної ради 38 проєктів рішень у сфері земельних відносин. Розроблено Програму розвитку земельних відносин і охорони земель Роздорської територіальної громади на 2026-2028 роки та Програму охорони навколишнього природного середовища на території Роздорської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки, які погоджені виконавчим комітетом й затверджені на сесії.

Розроблена технічна документація з нормативної грошової оцінки земельних ділянок в межах території Роздорської селищної територіальної громади Синельниківського району Дніпропетровської області.

Сектором з питань земельних відносин надаються довідки фізичним та юридичним особам про наявність земельних ділянок та їх розмір, розглядаються земельні спори та скарги.

Загалом, Роздорська селищна територіальна громада відноситься до громад з дефіцитом інвестиційних ресурсів, необхідних для повноцінного розвитку економіки та забезпечення сталого економічного зростання. Кращі позиції за обсягами освоєних інвестицій в період останніх років утримувало сільське господарство.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій. В останні роки відбулося значне зменшення питомої ваги інвестицій з державного і місцевого бюджетів. Основними перевагами громади є: наявність сільськогосподарських підприємств, розвинутий агробізнес, які навіть у воєнний період не припиняють свою роботу. Можна відзначити також відносно вигідне розташування Роздорської селищної територіальної громади в регіоні, особливо щодо деяких інших територіальних громад, що знаходяться далі на схід та південь, враховуючи реалії воєнного стану. Територія має непогану доступність до сусідніх міст.

3 недоліків: не досить розвинута інфраструктура використання екосистеми та відсутність значних природоохоронних територій, вільних приміщень та привабливих земельних ділянок для розміщення інвестицій, не досить широка мережа соціальної, торгівельної, побутової інфраструктури та незадіяного трудового потенціалу. Громада має намір створити імідж відкритої для представників бізнесу, інвесторів та партнерів, які готові чесно та добросовісно вести свій бізнес на території, створювати нові робочі місця, виплачувати достойну та офіційну заробітну плату, сплачувати податки до бюджету громади.

У Роздорській територіальній громаді відсутній інвестиційний паспорт.

Дані щодо оренди ставків станом на 01.01.2026 по нормативній грошовій оцінці такі:

Кількість, що перебуває в оренді – 2 шт.

Площа – 96,88 га.

Всього орендна плата за земельні ділянки – 900 тис. грн.

Орендна плата за водний простір – 50 тис. грн.

Всього орендарів фізичних осіб – 20 осіб.

Протягом 2022-2026 років земельні (торги) аукціони не проводились.

Нормативна грошова оцінка земель усіх категорій та форм власності в межах та за межами Роздорської селищної територіальної громади буде введена в дію з 1 січня 2027 року. Необхідна інформація з цих питань розміщується на офіційному сайті громади.

Роздорська селищна рада 12 грудня 2025 року № 886 - 40/VIII затвердила місцеву програму розвитку земельних відносин та охорони земель Роздорської територіальної громади на 2026 – 2028 роки. Відповідно паспорту програми метою програми визначено:

- здійснення заходів для створення ефективного механізму регулювання земельних відносин та державного управління земельними ресурсами, раціонального використання та охорони земель, розвитку ринку землі та ведення державного земельного кадастру;

- забезпечення ефективного використання земельних ресурсів, підвищення цінності земельних ресурсів, захист земель від виснаження, деградації, забруднення, створення оптимальних умов для суттєвого збільшення соціального, інвестиційної і виробничого потенціалів землі, зростання її економічної цінності;

- збереження ландшафтного і біологічного різноманіття та створення екологічних умов проживання населення і провадження господарської діяльності на території громади.

Основними завданнями на наступні роки є:

- проведення аналізу стану використання та охорони земель на території Роздорської територіальної громади;

- проведення інвентаризації земель в межах Роздорської громади;

- проведення інвентаризації земель водного фонду;

- проведення інвентаризації земель під полезахисними лісовими смугами;

- виготовлення проєктів землеустрою щодо відведення земельних ділянок комунальної власності та технічних документацій із встановлення (відновлення) меж земельних ділянок комунальної власності;

- виготовлення проєктів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій лісогосподарського призначення;

- оновлення планово-картографічних матеріалів;

- розроблення комплексного плану просторового розвитку Роздорської громади;

- встановлення меж земельних ділянок усіх форм власності;

- розроблення генеральних планів населених пунктів громади;

- забезпечення безперешкодної реалізації громадянами, юридичними особами та державою права власності на землю.

Очікувані результати виконання Програми:

- за результатами проведення інвентаризації земельних ділянок на території громади створити інформаційну базу державного земельного кадастру, здійснити розподіл за видами власності на землю, забезпечити умови для оптимального оподаткування, а також сформувати базу даних земельних ділянок та створити відповідну картографічну основу;

- за результатами виконання інженерно-топографічних зйомок земель комунальної власності на території громади сформувати земельні ділянки та виготовити проєкти землеустрою з їх відведення;

- за результатами розроблення комплексного плану просторового розвитку території Роздорської громади визначити функціональне призначення території, межі функціональних зон, дорожню мережу, інженерно-транспортну інфраструктуру, що дозволить бізнесу прозоро інвестувати в громаду;

- за результатами проведення інвентаризації земель водного фонду з метою встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг дозволить створити та упорядкувати прибережні захисні смуги водних об'єктів, забезпечить екологічну безпеку водних об'єктів, впорядкування режиму використання земельних ділянок, віднесених до прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон;

- за результатами проведення інвентаризації земель під полезахисними лісовими смугами попередить їх знищення або пошкодження, та надасть можливість передачі їх в оренду чи постійне користування;

- встановлення межі населених пунктів та території громади дасть можливість остаточно визначити компетенцію селищної ради в частині розпорядження землями, сприятиме належному оподаткуванню територій та додатковим бюджетним надходженням, забезпечить подальше впорядкування територій із визначенням перспектив розвитку територіальної громади;

- збільшити надходження коштів до місцевого бюджету від сплати за землю;

- виготовлення документації із землеустрою дозволить отримати повні відомості щодо площі, складу та якісних характеристик земель, землекористувачів та землевласників, врегулювання суміжних меж, відведення нових земельних ділянок, зміни цільового використання земельних ділянок.

Екологічна ситуація. Основні екологічні проблеми.

Серед низки екологічних проблем, що мають місце в Дніпропетровській області, а відтак і у Роздорській селищній територіальній громаді, особливо гостро стоїть проблема управління відходами.

Загалом екологічна ситуація в громаді є достатньо сприятливою. Місцева влада організовує роботи з благоустрою населених пунктів громади (скошування трави, впорядкування узбіччя доріг та розчистка вулиць від снігу) за кошти бюджету громади та з допомогою місцевого бізнесу. Це забезпечує позитивний вплив на стан рослинності в населених пунктах громади та поліпшує стан довкілля.

В громаді рішенням Роздорської селищної ради від 12 грудня 2025 року №887-40/VIII прийнято місцеву програму охорони навколишнього природного середовища на території Роздорської селищної територіальної громади на 2026 - 2028 роки.

Програма розроблена з метою реалізації державної політики України в галузі довкілля, забезпечення екологічної безпеки, захисту життя і здоров'я жителів громади від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонії взаємодії суспільства і природи.

Відповідно програми екологічна ситуація на території Роздорської селищної територіальної громади характеризується відносною стабільністю показників, однак багато проблем потребують вирішення.

Найголовнішою проблемою визначено несанкціоноване розміщення твердих побутових відходів населення, що є суттєвим чинником негативного впливу на земельні та водні ресурси селищної територіальної громади і здоров'я людей.

Накопичення побутового сміття в лісозахисних смугах вздовж автомобільних доріг, в лісонасадженнях, поблизу річок та водойм, в зоні житлової забудови є одним із потенційних джерел забруднення довкілля і являє собою велику загрозу навколишньому природному середовищу та підлягає утилізації. Тому одним із пріоритетних питань захисту навколишнього природного середовища на території Роздорської селищної територіальної громади є організація робіт по вивозу відходів та локалізація стихійних звалищ.

Важливою проблемою також визначено стан озеленення на території громади потребує подальшого розширення та коригування. Розвиток зеленого господарства, що виконується переважно за рахунок створення локальних зелених зон: паркових насаджень, скверів.

Враховуючи реальний стан довкілля, який сформувався на території громади, основними завданнями та пріоритетними напрямками екологічної політики Роздорської селищної територіальної громади є:

1. Озеленення, благоустрій населених пунктів громади, збереження природно-заповідного фонду.

2. Розвиток сфери управління з твердими побутовими відходами.

3. Запобігання забрудненню підземних та поверхневих вод.

4. Покращення санітарно-екологічного стану водних об'єктів.

5. Покращення санітарно-екологічного стану природних джерел.

6. Покращення якості питної води.

7. Виявлення та ліквідація несанкціонованих стихійних звалищ на території громади.

8. Охорона і раціональне використання земель.

9. Догляд за зеленими насадженнями.

10. Розроблення схеми санітарного очищення території громади.

Очікується, що виконання Програми надасть можливість забезпечити реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього середовища: поліпшення екологічної ситуації, екологічного балансу громади, а також сприятиме досягненню покращення екологічної ситуації на території.

Місцева влада декларує наміри впровадження заходів, спрямованих на зменшення прямого та опосередкованого впливу людей і господарств на природу в цілому та окремі її елементи (зменшення антропогенного навантаження на природу); впровадження заходів, спрямованих на підвищення екологічного рівня території.

Цілями і запланованими результатами є: збереження водного балансу: відновлення, підтримка в належному стані джерел питної води; зменшення забруднення і покращення гідрологічного режиму водоймищ; покращення стану земель шляхом ліквідації стихійних звалищ ТПВ, запобігання їх утворенню; підвищення рівня організації роботи з населенням

щодо ТПВ; покращення стану зелених насаджень на території Роздорської селищної територіальної громади за рахунок знесення аварійних дерев та сухостою, розширення паркових зон, боротьба з карантинними бур'янами та амброзією, озеленення вулиць на території громади.

Основним джерелом фінансування Програми є акумуляція коштів спеціального фонду, надходження коштів від забруднення природного середовища, місцевий бюджет та інші джерела фінансування, не заборонені законодавством.

Спеціалізація економіки громади у сільському господарстві не завжди позитивно діє на якість атмосферного повітря, стан водних ресурсів та ґрунтів. Негативний вплив на довкілля справляють агровиробники через мало контрольоване використання добрив та отрутохімікатів при обробленні полів. Особливо це небезпечно для різноманіття навколишньої фауни. Вплив на рівень захворюваності місцевих мешканців не вивчався.

Серед низки екологічних проблем, що мають місце в Дніпропетровській області, а відтак і в Роздорській СТГ, особливо гостро стоїть проблема управління відходами. Проблеми у сфері поводження з твердими побутовими відходами на території області дійсно досягли високого рівня загострення. Стан місць видалення твердих побутових відходів становить реальну небезпеку для довкілля та населення, що проживає на прилеглих територіях. На більшості їх відсутні спеціальні природоохоронні споруди та системи екологічного моніторингу, не визначені технологічні карти, накопичення сміття проводиться безсистемно, ущільнення та присипка ґрунтом здійснюється не своєчасно або взагалі не проводиться, не ведеться облік відходів, не відновлюється або відсутнє обвалування, прилегла територія засмічена відходами.

Через відсутність в регіоні сміттєпереробних та сортувальних комплексів, на полігони та сміттєзвалища потрапляє значна частина відходів, які мають ресурсну цінність і підлягають переробці та утилізації. Основну масу відходів як вторинної сировини складають тара (упаковка) від продуктів харчування та продукції споживання населенням. Існує нагальна проблема з впровадження інноваційних технологій у сфері охорони навколишнього природного середовища, зокрема для вирішення проблем поводження з твердими побутовими відходами. Питання будівництва сміттєпереробних комплексів (хоча б для економічно розвинутих територій) є досить актуальним для регіону, і його вирішення в певній мірі дало б вагомий поштовх для зменшення навантаження на довкілля та підвищення економічного потенціалу відповідних територій.

Тверді побутові відходи є одним із найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливає на всі його компоненти. Ситуація ускладнюється й тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх знешкодження та використання. Стан управління твердими побутовими відходами на теренах громади (тобто IV – V класу) має проблеми, подібні для значної кількості громад України. По селах переважають стихійні сміттєзвалища.

Однією з важливих проблем громади є постійне явище традиційного сезонного задимлення внаслідок весняного та осіннього спалювання листя, трави, соломи та інших органічних і неорганічних решток. Це не тільки значно забруднює повітря, а також знищує важливе різноманіття комах у верхніх шарах ґрунту. Загрозливим став процес висихання, замулення та обміління водних ресурсів – всіх річок та ставків.

В лісах головною проблемою є – короїд, що знищує дерева. Впливають на ріст і довговічність дерев та поширення шкідників переважно глобальні кліматичні зміни, але й місцевий вплив людей є вагомим.

Таким чином, для громади характерна наявність низки проблем екологічного характеру, основними з яких є:

- Проблема управління відходами.
- Відсутність центрів переробки та сортування сміття.
- Незадовільний стан водопровідних мереж.
- Недостатній рівень забезпечення населення послугами централізованого водопостачання.
- Надмірне і неефективне використання хімікатів сільськогосподарськими виробниками.
- Низька громадська активність та грамотність населення в питаннях екологічної безпеки, громадського контролю за впливом прийнятих рішень на екологічний стан громади.
- Відсутня система екологічного моніторингу.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.

Метеоспостереження підтверджують, що у регіоні та субрегіоні в зимовий сезон кількість опадів зменшилась, восени – дещо зросла, весною і влітку – змінилася несуттєво. Звичною стає аномальність погодних явищ, зростає їх частота й інтенсивність. Це може свідчити про високу ймовірність зміщення кліматичних сезонів, тривалості холодного періоду, для якого характерним є нестійкий сніговий покрив, зміни умов формування водних ресурсів, тривалості вегетаційного періоду та ін. Підвищення температури повітря та нерівномірний розподіл опадів, які мають зливовий, локальний характер у теплий період і не забезпечують ефективне накопичення вологи в ґрунті, може спричинити зростання повторюваності та інтенсивності посух. Зсув зони більш посушливого клімату, очевидно, спричинить вплив на продуктивність сільськогосподарського виробництва і пошуки більш сухостійних культур для вирощування.

Оскільки можливості протидії зміні клімату є незначними (особливо в місцевої влади) й стосуються лише її антропогенної складової, адаптація суспільства до кліматичних змін стає основою кліматичної політики. Потепління може надати певним регіонам певні можливості для розвитку. Наприклад, поліпшуються умови для розвитку рекреаційного туризму чи використання сонячних панелей для виробництва електроенергії. Але головні зусилля, при цьому, мають бути сконцентровані на адаптацію до прямих та опосередкованих негативних наслідків кліматичних процесів. Незначне підвищення середньорічної температури не матиме серйозного прямого впливу на здоров'я людей, але може викликати розширення меж ареалів поширення збудників інфекційних захворювань та шкідників сільськогосподарських та лісгосподарських культур, а це може бути суттєвою загрозою для місцевої економіки. Потенційні негативні наслідки зміни клімату можуть проявлятися і вже проявляються у вигляді теплового стресу, зміни водного режиму та якості місцевих вод, частоти та інтенсивності стихійних гідрометеорологічних явищ, зростання кількості інфекційних захворювань та алергійних проявів, порушення нормального функціонування систем життєзабезпечення та ін.

У Стратегії, відповідно до стратегічного бачення розвитку Роздорської селищної територіальної громади, визначено стратегічні та оперативні цілі й завдання. У наведеній нижче таблиці наведено можливий вплив стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища на територіях, які ймовірно відчують такий вплив, у розрізі окремих компонентів довкілля: людина і здоров'я, кліматичні фактори, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, ґрунти, поверхневі та підземні води, атмосферне повітря, образ ландшафту, шум, культурна і природна спадщина.

Таблиця 13. Вплив цілей Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на компоненти навколишнього природного середовища.

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	ґрунти	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Стратегічна ціль 1. Підвищення безпеки та стійкості в громаді.									
Операційна ціль 1.1. Розвиток пріоритетних галузей господарства та місцевої економіки.	+	0	+	+	+	0	+	+	+

Операційна ціль 1.2. Безпечне середовище і охорона довкілля.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 1.3. Просторове планування та адміністративні послуги.	+	+	+	0	+	0	+	0	+
Стратегічна ціль 2. Якість життя мешканців громади та розвиток інфраструктури.									
Операційна ціль 2.1. Розвиток освіти, культури, фізкультури і спорту, підтримка молодіжних ініціатив.	+	0	0	0	0	0	0	+	0
Операційна ціль 2.2. Охорона здоров'я та розвиток системи медичних послуг.	+	0	0	0	0	0	+	+	0
Операційна ціль 2.3. Соціальна допомога, соціальний захист, безбар'єрність.	+	0	0	0	0	+	0	0	0
Стратегічна ціль 3. Ефективне управління, взаємодія та згуртованість.									
Операційна ціль 3.1. Підтримка підприємництва та інвестицій. Політика партнерства.	+	+	+	0	0	0	0	0	0
Операційна ціль 3.2. Організація дозвілля й відпочинку. Охоплення мешканців увагою відповідно потреб та інтересів.	+	+	+	+	+	+	+	0	+
Операційна ціль 3.3. Запровадження нових систем енергозабезпечення та енергозберігаючих технологій.	+	+	+	+	+	+	0	+	0

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний вплив, (+) – позитивний вплив.

Найсуттєвіший вплив на повітряне середовище, водні ресурси, кліматичні умови та ґрунти спричиняє життєдіяльність людей і функціонування підприємств, у т. ч. викиди від автотранспорту. Викиди, пов'язані із експлуатацією автотранспорту, негативно впливатимуть на зниження якості атмосферного повітря та ґрунтів, особливо поблизу автомобільних шляхів, де відбувається проходження певної кількості транспорту. Для підтримання належного стану повітряного басейну необхідне чітке дотримання вимог природоохоронного законодавства. Компенсаційними заходами є створення, підтримка та розширення територій зелених насаджень та рекреаційних зон.

Автомобільний транспорт, який рухається територією громади, окрім викидів забруднюючих речовин в атмосферу, спричиняє також незначне акустичне забруднення, яке є одним з чинників розвитку серцево-судинних захворювань. Особливо уражені шумовим забрудненням території, через які проходять транзитні автодороги. Ділянки біля автодоріг поблизу яких наявні ділянки житлової забудови незахищеної шумоізолюючими засобами – зеленими насадженнями чи шумозахисними екранами можуть шкодити здоров'ю мешканців громади.

Для запобігання потрапляння в ґрунт і в поверхневі води стічних вод домогосподарств та підприємств доцільно проводити роз'яснювальну роботу з населенням щодо негативних факторів забруднення та його наслідків для здоров'я. Незначний негативний вплив на ґрунти

відбувається при підготовці територій для будівництва в т.ч. будівель та споруд. Він обумовлений виїмкою ґрунту при влаштуванні підземних конструкцій будівель, автошляхових покриттів, прокладання підземних мереж, а також родючого ґрунту для озеленення території. Вплив на ґрунти від утворених в процесі планованої діяльності відходів не відбуватиметься, оскільки передбачається удосконалення управління відходами.

Біорізноманіття не зазнає змін у бік зменшення його різноманітності. Планується також поступове здійснення озеленення території населених пунктів громади.

В разі прийняття Стратегії характеристики стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді не зміняться, в довгостроковому змінюватимуться на краще. В середньо- і довгостроковій перспективі після реалізації заходів Стратегії, які передбачені операційними цілями: 1.2. Безпечне середовище і охорона довкілля., 2.2. Охорона здоров'я та розвиток система медичних послуг, передбачається реалізація значної кількості проєктів, що вплинуть позитивно на різні сфери життя мешканців громади, підвищуватимуть комфорт проживання та безпеку, забезпечуватимуть зростання якості послуг.

В проєктах передбачається реалізація завдань спрямованих на покращення ситуації в громаді. Це може бути придбання нової техніки для комунальних потреб, реконструкції та капітальні ремонти комунальних мереж, модернізація водозаборів, покращення управління відходами, придбання та облаштування відповідного обладнання, запровадження сучасної техніки для ефективного управління територією, формування еко-свідомості населення, проведення заходів та освітніх і начальних акцій стосовно водойм, території лісосмуг, озеленення населених пунктів, знищення карантинних рослин, завдяки чому очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців громади.

Для покращення здоров'я населення передбачається фінансова підтримка закладів охорони здоров'я, створення та облаштування громадських місць відпочинку на природі (біля водойм) у населених пунктах громади, оновлення та модернізація місць для занять фізкультурою і спортом, будівництво та ремонт дитячих майданчиків для активного відпочинку, розбудова паркових зон, інших зелених насаджень на території громади, підвищення якості функціонування закладів соціального захисту і охорони здоров'я, шляхом фінансування на придбання нового обладнання, оснащення та забезпечення їх новою технікою, сучасними засобами безпеки, укриттями, покращення їх матеріально-технічної бази, підвищення доступності будівель охорони здоров'я, а також капітальні ремонти закладів освіти, їх термомодернізацію, ремонти в школах, оновлення туалетів, тощо. Планується впроваджувати деякі проєкти з енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії.

Окремими заходами, спрямованими на збереження й покращення довкілля є підготовка просторової документації, землеустрою тощо. Цьому сприятиме передбачена реалізація та забезпечення організації й здійснення місцевих програм розвитку та виконання завдань, операційних і стратегічних цілей Стратегії. Планується проведення інвентаризації земельних ділянок та будівель на території громади, розроблення комплексного плану просторового розвитку та розробка інвестиційного паспорту громади.

Відтак реалізація Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище. Натомість, реалізація більшості операційних цілей Стратегії та виконання завдань має сприяти позитивному впливу на навколишнє середовище у територіальній громаді та стан здоров'я її мешканців.

IV. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.

На території Роздорської селищної територіальної громади серед головних екологічних проблем є такі:

1. Відсутні спеціальні природоохоронні споруди та системи екологічного моніторингу, управління відходами здійснюється не задовільно.

2. Управління твердими побутовими відходами на території громади здійснюється за недосконалою схемою, що унеможливорює вилучення відходів, які мають ресурсну цінність та їх небезпечних складових безпосередньо на об'єктах їх утворення. Як наслідок, відходи, які підлягають переробці та утилізації, потрапляють на полігон, що призводить до швидкого заповнення вільних площ та створює додаткове навантаження на об'єкти довкілля.

3. Екологічний стан водойм тісно пов'язаний з господарською діяльністю людини. Аналізуючи ситуацію, основними причинами незадовільного стану поверхневих водних об'єктів є: недотримання режиму господарської діяльності в прибережних захисних смугах; замулення та занесення, обміління, забруднення акваторій водойм; зарегулювання стоку; зниження самоочисної здатності тощо. Враховуючи зазначене, з метою попередження виникнення надзвичайних ситуацій, забруднення об'єктів довкілля та покращення гідрохімічного стану водних об'єктів на підвідомчій території необхідно забезпечити здійснення заходів з берегоукріплення, реконструкції гідротехнічних споруд, розчищення водойм, упорядкування водоохоронних зон та прибережних захисних смуг. Здійснити заходи по встановленню розмірів і меж прибережних захисних смуг водних об'єктів на території громади.

4. Основним підприємствами, які здійснюють діяльність у сферах благоустрою, водопостачання та підтримання належного санітарного стану населених пунктів на території Роздорської громади є підприємства комунальної власності інших територіальних громад.

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) – одна з найважливіших галузей господарського комплексу громади, що забезпечує її життєдіяльність. Комунальне господарство громади здійснює свою діяльність в таких сферах впорядкування територій (впорядкування узбіччя доріг, скошування трави, розчищення вулиць від снігу в зимовий період) і т. д., водопостачання, тощо. Галузі житлово-комунального господарства громади притаманні, як і всюди, проблеми високого рівня зношеності інфраструктури. Важливим для життєдіяльності громади є забезпечення належного стану житлово-комунального господарства, здійснення ефективної діяльності у сферах благоустрою, водопостачання, та підтримання належного санітарного стану населених пунктів громади.

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) – одна з важливих галузей господарського комплексу громади. Місцева влада здійснює свою діяльність в таких сферах:

- благоустрій;
- водопостачання;
- впорядкування територій (впорядкування узбіччя доріг, скошування трави, розчищення вулиць від снігу в зимовий період) і т. д.

Галузі житлово-комунального господарства громади притаманні, як і всюди, проблеми високого рівня зношеності інфраструктури.

Питання благоустрою є одним із пріоритетних у роботі виконавчого комітету, адже зовнішній вигляд населених пунктів є візитною карткою громади. Значний обсяг робіт з благоустрою виконують 4 працівники з благоустрою, які працюють сезонно на умовах строкового трудового договору (займаються косінням трави та благоустроєм населених пунктів).

Зусиллями працівників комунальних установ, сільськогосподарських підприємств проводиться благоустрій кладовищ, парків, центральних вулиць населених пунктів громади відповідно до закріплених територій.

У 2025 році на здійснення заходів Програми благоустрою населених пунктів Роздорської селищної ради на 2021-2025 роки по галузі «Житлово-комунальне господарство» за рахунок загального фонду селищного бюджету проведено видатків у загальній сумі 338,8 тис. грн., в тому числі:

- 242,8 тис. грн. - для забезпечення заробітною платою працівників, найманим за договорами ЦПХ;
- 58,2 тис грн. – для придбання матеріалів для ремонту водогону, господарського інвентарю, паливо-мастильних і витратних матеріалів та запасних частин до бензотримерів;
- 27,0 тис. грн. – для поточного ремонту автомобіля УАЗ 3962;
- 10,8 тис. грн. – для оплати за вуличне освітлення.

Послуги з вивезення твердих побутових відходів на території громади надаються комунальним підприємством «Троїцьке ЖКГ», яке з травня 2024 року в селищі Роздори регулярно щочетверга та щоп'ятниці збирає та вивозить побутові відходи, що сприяє зменшенню утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Для забезпечення змістовного дозвілля дітей в центральному парку селища Роздори облаштовано дитячий та спортивний майданчики, де діти можуть відпочивати, всебічно розвиватися та активно проводити час на свіжому повітрі.

Житловий фонд Роздорської СТГ налічує 17 багатоквартирних будинків. Загальна площа житла в громаді 95,40 тис. м. кв. Забезпеченість житлом у кв. м. на особу по громаді становить 29,01 кв. м. Загальна кількість особових рахунків мешканців громади з водопостачання, які обслуговуються ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас», складає – 817. Із загальної чисельності особових рахунків по водопостачанню не обладнані засобами обліку води – 2% абонентів. Частина мешканців громади користується водою з колодязів та привозною.

З мешканцями 3 будинків укладені договори на управління будинками. Це послуги обстеження димовентиляційних каналів, технічне обслуговування газопостачання. ОСББ в громаді не створювалися, приватні управляючі компанії – відсутні.

5. Не здійснюється належний контроль за станом зливових мереж населених пунктів. Зливи та талі води без очищення відводяться до водних об'єктів, що негативно впливає на їх гідрохімічний стан та в деяких випадках приводить до загибелі водних біоресурсів. Комунальні підприємства належним чином не експлуатують більшу частину зливових мереж. Дієвий контроль за станом зливових мереж та якістю стічних вод, які скидаються до них в громаді не проводиться.

6. Загальна протяжність системи водопостачання громади складає 32,77 км., технічний стан яких задовільний. На території громади налічується 3 артезіанські свердловини. Водопостачанням охоплено 3 з 10 населених пунктів територіальної громади. В селищі Роздори 497 домогосподарств користуються центральним водогоном, в с. Старовишневецьке - 247, в с. Водяне – 73.

Водопровідні мережі знаходяться на балансі Роздорської громади та обслуговуються ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас».

Мережі водовідведення – відсутні. Каналізаційні мережі використовуються для індивідуальних будинково-лодінь приватної забудови.

Станом на 01.01.2026 року ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас», укладено 817 договорів на послуги з водопостачання.

Тариф на послуги з водопостачання складає – 36,30 грн за 1 м³; грн. для населення, для бюджетних установ і організацій селищної територіальної громади – 69,385 грн з ПДВ.

Для забезпечення населення використовують як підземні, так і поверхневі джерела.

ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас», забезпечує водою наступні населені пункти громади:

- с-ще Роздори,
- с. Старовишневецьке
- с. Водяне.

На території громади наявні три об'єкти нецентралізованого водопостачання громадського користування та обслуговування (свердловини): с-ще Роздори, с-ще Вишневецьке, с. Катражка.

В Роздорській громаді газифіковано 7 населених пунктів – с-ще Роздори, с.Старовишневецьке, с. Водяне, с. Роздолля, с. Нововознесенка, с. Катражка, с-ще Вишневецьке. Централізоване водопостачання є в 3 населених пунктах: с-ще Роздори, с.Старовишневецьке, с. Водяне. Водовідведення відсутнє. В населених пунктах, де відсутнє централізоване водопостачання, жителі користуються привозною питною водою, а також з індивідуальних криниць та свердловин.

Проблема водопостачання селища та сільських населених пунктів залишається однією з найгостріших соціальних проблем громади. Через технічне зношення водопровідної системи, часто виникають аварійні ситуації, що призводить до погіршення водопостачання населених пунктів.

Головним завданням для водопровідного підприємства залишається заміна та реконструкція мереж, винесення вузлів обліку води в місця розмежування систем водопостачання.

7. Одним із основних елементів благоустрою населених пунктів є зелені насадження. Крім естетичного, вони мають ще й величезне санітарне значення, захищаючи населені пункти від диму, вихлопних газів, пилу тощо. Стан утримання зелених насаджень, розвиток зеленого господарства потребує значних публічних інвестицій. В громаді відсутні довгострокові плани озеленення, найчастіше посадка дерев проводиться лише під час екологічних акцій. Важливим для забезпечення охорони та використання зелених насаджень населених пунктів є їх інвентаризація, метою якої є одержання достовірних комплексних даних про кількість і стан зелених насаджень; ведення моніторингу стану і кількості зелених насаджень; розроблення програм, заходів з розвитку зелених зон населених пунктів; визначення основних напрямів щодо утримання, розведення і захисту зелених насаджень.

8. Внаслідок розорювання земель, вирубування дерев та кущів, осушення або обводнення територій, промислового, житлового та дачного будівництва відбувається знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин. Спостерігається катастрофічне зменшення площ територій водно-болотних угідь, природних лісових екосистем, які є основою для збереження біорізноманіття. Відсутність проектів землеустрою щодо встановлення в натурі меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду призводить до порушення встановленого режиму їх використання, зменшення площ збіднення видового складу фауни та флори, здійснення в межах об'єктів та їх охоронних зон забороненої господарської діяльності.

Деякі інші екологічні проблеми Роздорської громади доцільно розглянути в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття, кліматичні фактори, ландшафт.

Забруднення атмосферного повітря.

У громаді забруднення повітря має як ареальне, так і лінійне походження. Ареальний займає значну частку джерел забруднення повітря і пов'язаний із функціонуванням промисловості регіону, а не підприємств громади, де переважно розташовано об'єкти економічної діяльності.

Лінійний вид забруднення пов'язаний із проходженням через громаду та поблизу неї автошляхів та руху автотранспорту на її території та на сусідній території міста Синельникове. Розташування територіальної громади забезпечує проходження тут певної кількості транзитного транспорту. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива (оксидом вуглецю та окислами азоту), можливе від кількох до кільканадцяти метрів від ліній руху автотранспорту шляхами.

Динаміка викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел у громаді невідома через відсутність стабільної системи моніторингу, а також через відсутність оновленої інформації у контексті новоутворених адміністративних районів та територіальних громад. Розрахунок обсягів викидів шкідливих речовин та парникових газів від пересувних джерел, у тому числі автотранспорту, останніми роками не здійснювався.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря були підприємства промисловості, агропромислового комплексу та автомобільний транспорт. Головними причинами погіршення стану повітря є недотримання технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування, низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, пошкодження покриття автомобільних доріг та відсутність нейтралізаційних приладів на автотранспорті.

Основні проблеми забруднення поверхневих вод.

У Роздорській селищній територіальній громаді діяльність суб'єктів господарювання є основною причиною забруднення.

Найбільший істотний вплив на поверхневі води у Роздорській громаді чинить сільське господарство. Саме вплив це зумовлює погіршення екологічного стану ґрунтів, водних ресурсів. На території громади відсутні гідрологічні пости обладнані спеціальним устаткуванням для систематичних гідрологічних спостережень. Державна екологічна інспекція повідомляє територіальну громаду про виявлені факти підвищеної концентрації забруднюючих речовин у поверхневих водах для здійснення відповідних заходів.

В громаді не було виявлено скидів неочищених та недостатньо очищених стічних вод. Внаслідок діяльності на території громади домогосподарств та підприємницьких структур, ймовірний додатковий негативний вплив на поточний стан поверхневих вод, стану атмосферного повітря.

Серед інших причин погіршення стану води на території громади є ТПВ та їх розміщення на непристосованих ділянках, скиди неочищених стоків домогосподарствами, неефективні водопроникні дворові каналізаційні системи тощо. Ці чинники мають вплив не лише на поверхневі води. Забруднення поверхневих вод суттєво впливає на якість підземних, які активно використовуються для потреб місцевих мешканців та суб'єктів економіки громади.

Водні об'єкти на території Роздорської територіальної громади страждають аналогічними водно-екологічними проблемами як і подібні об'єкти в басейні Дніпра та його суббасейнах. Можна визначити такі головні водно-екологічні проблеми та їх причини:

1. Забруднення органічними речовинами як результат недостатньої очистки стічних вод або її відсутності. Небезпека забруднення вод органічними речовинами пов'язана із зменшенням вмісту розчиненого у воді кисню до критичного для водних організмів рівня. Дослідження не проводилися.

2. Забруднення біогенними елементами невідоме. Підвищення вмісту біогенних елементів (сполук нітрогену та фосфору) ймовірно, що може спричинити погіршення стану і якості води та неможливість її подальшого використання. Надходження сполук нітрогену ймовірно визначається сільськогосподарським виробництвом (мінеральні добрива, гній, ерозія внаслідок розораності), внесок якого у загальне навантаження не досліджувалось.

3. Забруднення небезпечними речовинами, що потрапляють зі стічними водами, пестициди та інші засоби хімічного захисту рослин, а також в результаті змиву з забруднених полігонів та при аварійному забрудненні. До небезпечних відноситься велика група речовин, в основному це гербіциди, інсектициди, важкі метали та поліароматичні вуглеводні, які мають гострий або хронічний токсичний ефект і несуть велику небезпеку для використання води людиною та життя водних мешканців. Інформація про забруднення поверхневих вод небезпечними речовинами, особливо синтетичними, залишається недослідженою.

4. Гідроморфологічні зміни, що пов'язані з протипаводковим захистом, гідроенергетикою, регулюванням стоку (ставки, водосховища), спрямленням русла річок. Крім цих основних проблем, забруднення побутовими відходами (зокрема пластиком) та зміни клімату (з паводками та посухами включно).

При розробці Стратегії розвитку Роздорської ТГ вирішено використати наявну інформацію та включити до неї наступні заходи, заплановані до реалізації, а саме:

1. Модернізація водопостачання й водопровідних мереж.
2. Вдосконалення системи управління відходами.
3. Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг вздовж водних об'єктів розташованих на території Роздорської СТГ відповідно до положень статей 87, 88 Водного кодексу України.

4. Забезпечення на території Роздорської СТГ роздільного збору твердих побутових відходів, надання послуг населенню з їх вивезення та утилізації, що дасть можливість значною мірою запобігти засміченню водних об'єктів, в тому числі в межах та поблизу населених пунктів.

5. Проведення освітньо-інформаційних кампаній з підвищення екологічної свідомості населення громади та привернення уваги до актуальних проблем стану водних ресурсів, шляхом залучення їх до екологічних заходів.

6. Удосконалення державного обліку водокористування з поверхневих та підземних джерел водопостачання, шляхом встановлення або модернізації існуючих приладів обліку

води.

Забруднення ґрунтів.

На території Роздорської селищної територіальної громади питання достатньо не досліджене.

Нераціональне використання земель без чіткого екологічного, економічного та соціального обґрунтування призводить до виникнення численних негативних явищ як екологічного, так і економічного характеру. Зокрема, процеси водної та вітрової ерозії земель, а також інші несприятливі явища переважно зумовлені нехтуванням принципами еколого-безпечного природокористування. Надмірне розширення площ ріллі за рахунок схилівих земель порушує екологічно збалансоване співвідношення земельних угідь, що спричиняє деградацію, забруднення та виснаження земельних ресурсів громади.

Водна та вітрова ерозії є найбільш суттєвими чинниками зниження продуктивності ґрунтів. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель спричиняє зменшення родючості ґрунтів через переущільнення, втрату грудкувато-зернистої структури, зниження водопроникності та аераційної здатності, з усіма негативними екологічними наслідками. За антропоєкологічною оцінкою сумарного пестицидного навантаження на ґрунти (в умовних одиницях Кс), показники перебувають у середині загальноукраїнського діапазону і оцінюються як несприятливі.

Для підвищення родючості ґрунтів та підтримання позитивного балансу поживних речовин необхідне застосування комплексу агротехнічних заходів. Особливе значення мають систематичне внесення мінеральних і органічних добрив, оптимізація сівозмін, використання ґрунтозахисних технологій та заходів з боротьби з ерозією. Такі заходи забезпечують не лише відновлення та збереження ґрунтового потенціалу, а й стійкий розвиток агропромислового комплексу громади.

Деяке забруднення зумовлене викидами в атмосферне повітря, осіданням пилу з доріг та прилеглих сільгоспугідь на поверхню ґрунту. Вплив на екологічний стан громади має також місце на території сільськогосподарських і промислових підприємств сусідніх громад, використання гербіцидів і інших засобів обробітку ґрунту в сільській місцевості. На території громади фіксуються випадки несанкціонованого вивезення відходів.

Вагомим чинником забруднення ґрунтів громади є важкі метали, які містяться у вихлопних газах автотранспорту, осідають на поверхнях і залишаються в ґрунтах вздовж автошляхів. Інтенсивність їхнього розподілу залежить від швидкості руху автотранспорту, напрямку вітру, наявності захисних смуг тощо. Території, які знаходяться у безпосередній близькості до автошляхів містять підвищений вміст важких металів, продуктів горіння пального, такі як оксиди азоту, сірки, сажа смоли. Ареал розповсюдження важких металів вздовж автошляхів може сягати відстані до 1 км. Такі забруднення є основними причинами, що можуть спричинити збіднення біорізноманіття. Можна виокремити такі антропогенні чинники:

- ризик забруднення природного середовища;
- денатуралізація природних ландшафтів;
- монокультурні способи ведення сільського господарства.

Головними чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин із охоронним статусом, є зривання їх місцевим жителями та деградація місцезростань (для лучних та болотних видів, випасання худоби, викошування, випалювання трави, осушення; для лісопаркових - проведення господарських робіт, будівництво, тощо). Загрозами для лісопаркової рослинності є: пожежі, порушення технологій догляду за територіями, вирубки, тощо.

Загроза збереженню територій з природоохоронним статусом пов'язана перш за все із неможливістю реалізації заходів, передбачених програмами, конвенціями чи іншими нормативно-правовими актами різних рівнів.

У Роздорській громаді природоохоронні території значення займають території заповідання (2 об'єктів). Загальна площа ПЗФ становить 128,4 га. Варто зазначити деякі загрози і потенційні ризики для функціонування системи природоохоронних територій:

- наростаючий антропогенний вплив, пов'язаний з виробничою, агропромисловою, транспортною та іншими сферами діяльності, що призводить до деградації природно-

ландшафтних комплексів, скорочення популяцій окремих видів та стійкості екологічних систем;

- наслідки війни та військових дій, які, зокрема, проявляються для об'єктів ПЗФ у вигляді додаткового антропогенного тиску (можливе забруднення, спричинене обстрілами стратегічних об'єктів, здійснення оборонних заходів та інше);

- регіональні прояви кліматичних змін (зростання середніх та максимальних температур, ріст випаровування та випарності з діяльних поверхонь, збільшення числа випадків стихійних небезпечних метеорологічних явищ, серед яких грози, шквали, смерчі, градобій, пилові бурі та інші явища) та їх прямий чи опосередкований вплив на природні комплекси.

Таблиця 14. Узагальнена характеристика екологічних проблем на території Роздорської СТГ.

№	Назва
1.	Управління відходами. Недосконала система роздільного збору ТПВ. Наявність несанкціонованих звалищ ТПВ та звалищ, що не відповідають нормам екобезпеки. Неможливість та недостатній рівень утилізації вторинної сировини. Відсутня комплексна система управління відходами у громаді. Місця видалення відходів забруднюють прилеглі території, створюючи екологічні ризики виникнення екологічно обумовлених захворювань, загрози екологічної, продовольчої безпеки громади.
2.	Недостатній рівень якості забезпечення населення централізованим водопостачанням та водовідведенням, не повна відповідність якості водопостачання санітарним нормам. Відсутня система збору поверхневих талих та дощових вод, а також недостатній рівень очистки стічних вод у громаді. Все це спричиняє забруднення підземних і поверхневих вод, та як результат, створює ризики виникнення екологічно обумовлених захворювань від забруднених джерел водопостачання.
3.	Забруднення поверхневих вод. Через недостатній рівень очистки стічних вод, хімізацію аграрного сектору, може спостерігатися високий рівень вмісту біогенних речовин у поверхневих водах, прибережних зонах, ґрунтах, інтенсифікується процес евтрофікації водойм. Оцінка поточного екологічного стану водних джерел громади може свідчити, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія водного фонду зникла, зміліла, замулилася, заросла болотною та іншою рослинністю та чагарниками, втрачає своє природне значення. Об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності. Загалом, особливо гостро стоїть проблема зниження рівня водності, що стосується малих рік та вимагає надзвичайно важливих рішень із-за змін клімату.
4.	Неефективне використання земельних ресурсів. Надмірне використання хімічних засобів захисту рослин при вирощуванні с/г продукції, відсутність сівозмін тощо призводять до деградації ґрунтів. Розораність земель на території громади та в сусідніх громадах є високою, а контроль використання земель – недосконалий.
5.	Негативним чинником є збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників. Наявні техногенно забруднені території.
6.	Недостатній рівень готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Недостатня підготовленість до впливів від воєнних дій.
7.	Негативні демографічні тенденції (стійкі від'ємні показники природнього руху населення, низька народжуваність, рання смертність, у тому числі в зв'язку із екологічно обумовленими захворюваннями. Низький рівень контролю якості харчових продуктів, питної води.
8.	Проблеми природно-заповідного фонду та біорізноманіття. Скорочення ареалів існування різних видів флори і фауни внаслідок знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментації та деградації (включаючи забруднення) в умовах глобальних змін клімату, екологічно незбалансованої експлуатації ресурсів, поширенні невласливих територіям видів,

	розповсюдження хвороб та шкідників, тощо.
9.	Низький рівень екологічної культури (екологічних знань) у представників бізнесу та населення. Недостатній рівень екологічної свідомості населення, зокрема у питаннях мінімізації забруднення довкілля, а також можливостей отримання зисків від вторинних та альтернативних джерел енергії. Відсутня система спостережень за змінами і станом довкілля, екомоніторингу та екоконтролю, тощо.
10.	Низький рівень використання альтернативних джерел енергії, зокрема біоенергетичного потенціалу навколишніх територій.
11.	Низький рівень впровадження енергоефективних технологій, теплозбереження, обліку ресурсів, замкнутих циклів виробництва, установок для утилізації вторинної сировини, тощо.
12.	Забруднення атмосферного повітря, ґрунтів, водних ресурсів викидами автотранспорту, населенням, підприємствами, розміщенням відходів на необлаштованих належним чином звалищах ТПВ (у т. ч. парниковими газами).
13.	Ризики забрудненням підземних водоносних горизонтів внаслідок антропогенної діяльності.
14.	Недостатній рівень озеленення та благоустрою на території громади. Необхідність збільшення кількості зелених насаджень та біорізноманіття (газонів, кущів, дерев). Вдосконалення процесів благоустрою в громаді та збільшення кількості парків, скверів, алей і майданчиків як місць відпочинку громадян, для проведення дозвілля, занять фізкультурою і спортом. Низький рівень використання потенціалу громади і навколишніх територій для розвитку зеленого туризму. Потреба заліснення територій поза населеними пунктами громади.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища на стан здоров'я мешканців громади гальмується низкою проблем, пов'язаних, головним чином, з недостатнім рівнем матеріально-технічного забезпечення закладів, зокрема, оснащення сучасним функціонально-діагностичним, хірургічним та фізіотерапевтичним та іншим обладнанням.

З метою покращення результатів роботи системи охорони здоров'я та поліпшення якості надання послуг закладами охорони здоров'я усіх рівнів необхідно збільшити фінансування галузі. Основні тенденції стану здоров'я населення та демографічної ситуації у громаді, очевидно, зберігатимуться, але можливі локальні погіршення у місцях найбільшого забруднення повітря та/або питної води, зокрема:

- через забруднення поверхневих вод внаслідок недбалого і нераціонального поводження із стічними водами в населення можуть виникнути хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші;

- через забруднення атмосферного повітря внаслідок проходження по території громади автошляхів та доріг національного і регіонального значення виникають хвороби дихальних шляхів, алергії, слъозотеча, різь в очах, сухий кашель, нудота, головний біль, стискання в грудях, задишка, загальну слабкість, що є причиною розладів функцій органів дихання, атеросклерозу, хвороби серця, раку легень;

- через зниження показників родючості та хімічного навантаження на ґрунти в населення через неякісні продукти харчування можуть виникнути хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші.

Часткове або повне вирішення вищезазначених проблем пропонується здійснити внаслідок виконання стратегічних, операційних цілей та завдань Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року.

V. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування в Стратегії розвитку Роздорської СТГ.

Для кожного з визначених напрямів розвитку Стратегії розробляються стратегічні та оперативні цілі. За кожною оперативною ціллю розробляються завдання й низка проєктів, серед яких можуть бути проєкти, які, відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проєктів має бути здійснена окрема процедура оцінки впливу на довкілля.

Основні міжнародні та державні зобов'язання щодо СЕО є протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, а також Конвенція ООН з біологічного різноманіття, Рамкова конвенція про зміну клімату, Паризька кліматична угода.

Згідно ст. 28 ЗУ «Про основи містобудування», якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про містобудування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);

- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;

- Водний кодекс України;

- Лісовий кодекс України;

- Земельний кодекс України;

- Закон України «Про природно-заповідний фонд»;

- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;

- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;

- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;

- Закон України «Про управління відходами»;

- Закон України «Про надра»;

- Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;

- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;

- Закон України «Про екологічний аудит»;

- Закон України «Про рослинний світ»;

- Закон України «Про тваринний світ»;

- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;

- Закон України «Про благоустрій населених пунктів»;

- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;

- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 рр., затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. №695;

- Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Стратегія регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням Дніпропетровської обласної ради від 07.08.2020 року №624-24/VII (зі змінами);
- Екологічний паспорт Дніпропетровської області за 2024 рік;
- Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року №820-р;
- Національний план управління відходами до 2030 р., затверджений Кабінетом міністрів України 20.02.2019 р.;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Постанова Кабінету Міністрів України про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
- ДБН Б.1.1-13:2012 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
- ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. №1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (із змінами);
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 рр. (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»);
- Розпорядження КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;
- Розпорядження КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;
- Закон України «Про екологічну мережу України»;
- Про затвердження проєкту схеми формування екологічної мережі Дніпропетровської області;
- наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 №173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»;
- Стратегія розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2023 № 176-р.;
- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р;
- Національний план управління відходами до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117;
- рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20;
- рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній

сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»;

- Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

- План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

- Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179;

- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;

- Водна стратегія України на період до 2050 року та план її реалізації у 2022 – 2024 роках, схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються ЗУ «Про управління відходами» (№ 2320-IX від 20.06.2022) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення або мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання й зменшення негативних наслідків для довкілля й здоров'я людини від утворення, зберігання й поводження з відходами. Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері поводження з відходами визначаються 26 статтею ЗУ «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм у процесі інвестиційної діяльності. Так, ЗУ «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення й використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (стаття 4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (стаття 21). Також у статті 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 р. № 2059-VIII.

Відповідно до нормативно-правової бази України проект Стратегії відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів і лімітів використання природних ресурсів;

- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя й здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;

- проектне спрямування на збереження просторової й видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;

- використання отриманих висновків моніторингу й комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Таблиця 15. Екологічні проблеми Роздорської СТГ та можливі шляхи їх вирішення.

№	Екологічні проблеми.	Цілі екологічної політики.	Шляхи вирішення.
1.	Забруднення атмосферного повітря	Чисте атмосферне повітря	Реалізація заходів щодо: енергозбереження, зменшення втрат теплової енергії; зменшення витрат енергетичних ресурсів; розвитку альтернативної та відновлювальної енергетики; озеленення території громади з метою покращення й відновлення якості повітря; екологічного виховання населення, підвищення екологічної культури. Популяризація відновлювальних джерел енергії опосередковано сприятимуть

			зменшенню викидів забруднюючих речовин. Контроль спалювання відходів та сухостоїв, тощо.
2.	Забруднення, захащення поверхневих вод	Якісні водні ресурси	Відновлення та покращення природного стану і функціонування ставків, річкових системи; реконструкція та ремонт існуючих мереж водопостачання; підвищення екологічної культури населення й бізнесу, підвищення ефективності управління, тощо.
3.	Накопичення твердих побутових та промислових відходів.	Запровадження системи управління відходами.	Вдосконалення системи управління відходами, що відповідає сучасним потребам екологічної безпеки; ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ. Забезпечення роздільного збирання ТПВ та направлення вторинної сировини на переробку; покращення технічного забезпечення сфери управління ТПВ; приведення об'єктів до норм екобезпеки; підвищення обізнаності мешканців громади щодо належного поводження з відходами, підвищення екологічної культури і управління.
4.	Забруднення ґрунтів.	Невиснажені родючі ґрунти, зменшення деградації ґрунтів, зменшення площ техногенно забруднених територій, зниження рівнів впливу негативних антропогенних факторів.	Стале, невиснажливе використання земельних ресурсів територіальної громади, зменшення площ техногенно забруднених територій, екологізація землеробства, підвищення екологічної культури і управління. Зниження рівня забрудненості від автотранспорту.
5.	Зменшення біологічного та ландшафтного різноманіття	Відновлене біологічне та ландшафтне різноманіття, збільшення площ ПЗФ, охорона об'єктів.	Збереження природоохоронних зон; створення нових/відновлення існуючих туристичних об'єктів та рекреаційних зон; покращення туристичної привабливості громади, створення та відновлення екостежок, екомаршрутів; розвиток зеленого туризму; озеленення громади; підвищення рівня екологічної культури населення з залученням якомога більшої кількості жителів громади до різних екологічних акцій та заходів щодо збереження об'єктів екомережі та біорізноманіття, покращення інформування населення.
6.	Відсутність системи екологічного моніторингу	Створення ефективної системи спостережень та моніторингу навколишнього середовища у громаді.	Створення ефективної системи моніторингу за станом навколишнього природного середовища в громаді.
7.	Недостатня кількість зелених насаджень та площ для відпочинку, дозвілля занять фізкультурою і	Озеленення території, відновлення парків, скверів, лісів, зелених майданчиків, алей, тощо. Оновлені майданчики та рекреаційні зони.	Озеленення та збільшення паркових та інших територій громади; підвищення рівня екологічної культури і екологічного управління. Облаштування додаткових місць відпочинку та проведення дозвілля для мешканців і гостей громади. Розвиток фізкультурно-спортивної інфраструктури. Розвиток служб благоустрою.

	спортом у громаді.		
8.	Ризики виникнення надзвичайних ситуацій природного техногенного характеру.	Запроваджена та вдосконалена система попередження надзвичайних ситуацій іта подолання наслідків. Створена система підвищеної стійкості до впливів воєнного стану.	Попередження надзвичайних ситуацій; ознайомлення населення з можливими ризиками виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру; підвищення екологічної культури населення, профілактика захворювань. Підвищення ефективності управління в разі надзвичайних ситуацій, а також розробка програм стійкості в період воєнних дій. Розвиток мережі та інфраструктури безпеки в громаді.

Ураховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що проєкт Стратегії відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, враховує їх і пропонує комплекс заходів, які спрямовані на їх виконання.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань у інших напрямках співробітництва, наприклад, таких як зміна клімату, охорона озонного шару та ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проєкту документу державного планування, що є документом місцевого рівня.

VI. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (І, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.

Відповідно до Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів.

Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

На території Роздорської селищної територіальної громади, за умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії та Плану заходів не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, а стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації та стану здоров'я населення в громаді.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні. Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

Робоча група з СЕО здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії та Плану заходів на складові довкілля відповідно до контрольного переліку питань.

Таблиця 16. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів відповідно до контрольного переліку.

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	+
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	+
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14. Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?		+	+	
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	+
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
20. Спорудження екологонебезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		+		
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?		+		
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
Клімат				
28. Збільшення обсягу викидів парникових газів?			+	+
Біорізноманіття				
29. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	+
30. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
31. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
32. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	+
33. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	+
34. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів			+	+

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'яток природи тощо)?				
Населення та інфраструктура				
35. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	+
36. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	+
37. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	+
38. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	+
39. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	+
40. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	+
Екологічне управління та моніторинг				
41. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42. Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
Інше				
44. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		+
45. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	
46. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	+
47. Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
48. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
49. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності здатні викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

Керуючись сформульованим стратегічним баченням розвитку Роздорської селищної територіальної громади, стратегічними та операційними цілями, та на основі оцінок, представлених в таблиці, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів.

Атмосферне повітря.

Стратегія містить завдання: 1.1.2. Покращення якості доріг громади. Сприяння налагодженню регулярного транспортного сполучення, 1.2.3. Пожежна безпека та цивільний захист. Підвищення спроможності громади до національного спротиву, 1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ, 1.2.5. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів. Облаштування паркових зон, зон відпочинку, громадських просторів. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення. Забезпечення догляду водних об'єктів на території громади, 3.2.1. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень. Покращення стану рекреаційних зон

та об'єктів, 3.3.1. Забезпечення енергозбереження та формування енергоефективного середовища, 3.3.3. Розвиток альтернативних та відновлюваних джерел енергії, зокрема для об'єктів комунальної власності, які націлені прямо або опосередковано впливати на покращення стану екології в громаді та якості атмосферного повітря зокрема.

Це важливий напрям діяльності місцевого самоврядування, адже реалізація цих завдань, допоможе забезпечити громаду не лише економічними і соціальними перевагами, але зменшити створення додаткового навантаження на навколишнє природне середовище. Завдання спрямовані також на вирішення двох завдань: формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення.

Крім того, оперативні цілі: 1.2. Безпечне середовище і охорона довкілля, 1.3. Просторове планування та адміністративні послуги, передбачають формування екологічної свідомості у мешканців громади та системний підхід до вирішення екологічних проблем в громаді. У разі виконання цих цілей та завдань стратегічного плану, буде забезпечено зменшення обсягів забруднення середовища громади. Передбачається зменшення забруднення повітря газами (зокрема, метаном, сірководнем, які збільшують парниковий ефект), що сприятиме чистоті атмосферного повітря у громаді та робитиме його більш якісним.

Водні ресурси.

Реалізація завдань: 1.1.1. Розширення та модернізація системи централізованого водопостачання та водовідведення. Підвищення якості питної води. Покращення умов водозабезпечення в населених пунктах без централізованого водопостачання, 1.1.3. Модернізація і покращення комунального майна та власності громади, 1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ, 1.2.5. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів. Облаштування паркових зон, зон відпочинку, громадських просторів. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення. Забезпечення догляду водних об'єктів на території громади, сприятиме підвищенню якості води і водних ресурсів, їх раціональному використанню, відновленню, підтриманню сприятливого санітарно-екологічного стану річок, інших водойм на території. Окрім цього, дане завдання передбачає: проведення інформаційно-консультаційної роботи з населенням та суб'єктами господарювання у громаді з екологічних питань; просвітницьку діяльність в напрямі підвищення екологічної культури мешканців; ліквідацію стихійних сміттєзвалищ; активізацію укладення договорів на вивезення ТПВ; запровадження системи роздільного сортування ТПВ (придбання контейнерів, пресу для сміття, облаштування майданчиків).

Також одним з ключових напрямків стратегії є завдання виконанням яких передбачено ремонт та реконструкцію комплексу для забезпечення ефективного водопостачання, недопущення негативного впливу на довкілля і явищ забруднення середовища, придбання нової спеціалізованої техніки для комунальних потреб, тощо. Задання передбачають роботи у населених пунктах громади для забезпечення мешканців якісною питною водою.

Внеском для нормалізації стану водних ресурсів також характеризуватиметься реалізація вказаних завдань, спрямованих на створенні облаштування громадських просторів і місць для відпочинку на природі поблизу водойм. Відпочинок у межах природоохоронних територій має стати комфортним, врегульованим правилами збереження довкілля, з науково-пізнавальними, культурно-виховними і спортивно-оздоровчими функціями, де акцентується увага на зв'язках між природним і соціальним середовищем, на наслідках антропогенного тиску; з набуттям навичок гармонійних стосунків природи і людини.

Зважаючи на те, що у громаді спостерігалися випадки несанкціонованого складування сміття на березі річок та інших водойм, реалізація завдання забезпечить також підвищення санітарно-екологічного стану водних ресурсів на території громади – як стану поверхневих вод, так і підземних.

У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть спричинити до негативного впливу на наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду. Крім того, Стратегія та План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинятиме до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до погіршення стану водних ресурсів.

Земельні ресурси.

Очікується, що запровадження Стратегії позитивно відобразиться на стані земельних ресурсів громади. В межах оперативної цілі: 1.3. Просторове планування та адміністративні послуги, яка має на меті поліпшення стану в цих напрямках людської діяльності передбачається послідовна реалізація відповідних завдань.

Розвиток системи управління відходами, який планується у межах реалізації Стратегії та створення ефективної системи управління відходами дозволить знизити ймовірність забруднення ґрунтів через оперативну ліквідацію несанкціонованих сміттєзвалищ та попередження їх утворення або наявності у відходах небезпечних речовин.

Розвиток систем водопостачання і водовідведення, передбачені з ціллю уникнути негативного впливу на ґрунти. Завдання передбачають реалізацію заходів, які прямо сприятимуть раціональному й ефективному використанню земель, інвентаризації, зменшенню обсягів забруднення, тощо. У Стратегії передбачено інвентаризацію та моніторинг використання земельних ресурсів, підвищення ефективності місцевого самоврядування в цьому напрямі, вдосконалення просторової документації, покращення діалогу влада-бізнес-громадськість.

При цьому, виникнення небезпечних інженерно-геологічних процесів і явищ та інших чинників, які негативно впливають на стан ґрунтів – не прогнозується. Оцінка фактичного впливу здійснюватиметься на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації господарської діяльності.

Відходи.

Передбачається, що реалізація завдань: 1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ.

1.2.5. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів. Облаштування паркових зон, зон відпочинку, громадських просторів. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення. Забезпечення догляду водних об'єктів на території громади.

1.3.1. Розробити систему просторового планування розвитку громади та землепорядної документації. Актуалізація містобудівної документації населених пунктів громади з урахуванням безпекових, демографічних та економічних факторів.

1.3.2. Визначення та підготовка земельних ділянок для розміщення бізнесу, індустріальних, логістичних або рекреаційних об'єктів. Створення та ведення геоінформаційної системи громади (ГІС) для управління земельними ресурсами, інфраструктурою та інвестиційними ділянками.

1.3.3. Просування інвестиційної привабливості громади та створення умов для залучення інвестицій. Запровадження системного підходу до залучення грантових коштів, міжнародної технічної допомоги та державних програм розвитку. 2.1.5. Розвиток молодіжного середовища та патріотичне виховання молоді. Проведення уроків відваги, пошани та пам'яті за участю захисників і захисниць України, ветеранів, загиблих (померлих) учасників бойових дій, колишніх військовополонених, членів їхніх родин,

3.1.1. Організація навчально-просвітницької діяльності для населення та бізнесу.,

3.2.1. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень. Покращення стану рекреаційних зон та об'єктів. позитивно вплине на ситуацію з відходами у територіальній громаді. Вона націлена на вирішення проблем громади системно, за такими напрямками: ліквідація стихійних сміттєзвалищ, активізація укладення договорів на вивезення ТПВ; забезпечення технікою обслуговуючих комунальних підприємств, поліпшення ведення обліку відходів у громаді, просвітницька діяльність в напрямі підвищення екологічної культури мешканців; запровадження і поширення сортування сміття – встановлення спеціальних окремих контейнерів для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади, встановлення додаткових сміттєзбірників у громадських місцях та ін.

Кліматичні умови.

Стратегія та План заходів не передбачають започаткування чи розширення підприємницької діяльності, яка спричинить до збільшення обсягів викидів парникових газів, що можуть сприяти глобальному потеплінню. Реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до негативного впливу на клімат.

Натомість, реалізація завдань у межах операційних цілей: 3.3.1. Забезпечення енергозбереження та формування енергоефективного середовища.

3.3.2. Підвищення енергетичної стійкості громади в умовах надзвичайних ситуацій та воєнних загроз.

3.3.3. Розвиток альтернативних та відновлюваних джерел енергії, зокрема для об'єктів комунальної власності, в комплексі дозволить знизити викиди CO₂ в атмосферу, сприятимуть збалансованому та більш сталому споживанню ресурсів. Зокрема, впровадження у громаді заходів з енергоефективності у середньо- та довгостроковій перспективі сприятимуть зниженню залежності від палива, яке може продукувати парникові гази, а також зменшенню емісії CO₂.

3.1.1. Організація навчально-просвітницької діяльності для населення та бізнесу.

3.1.2. Сприяння розвитку міжнародного, міжмуніципального співробітництва та державно-приватного партнерства.

Біорізноманіття.

У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть спричинити до негативного впливу на біорізноманіття, рекреаційні зони та наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду. Водночас, покращенню стану біорізноманіття може сприяти реалізація завдань: 1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ.

1.2.5. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів. Облаштування паркових зон, зон відпочинку, громадських просторів. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення. Забезпечення догляду водних об'єктів на території громади.

1.3.1. Розробити систему просторового планування розвитку громади та земельпорядної документації. Актуалізація містобудівної документації населених пунктів громади з урахуванням безпекових, демографічних та економічних факторів.

1.3.2. Визначення та підготовка земельних ділянок для розміщення бізнесу, індустріальних, логістичних або рекреаційних об'єктів. Створення та ведення геоінформаційної системи громади (ГІС) для управління земельними ресурсами, інфраструктурою та інвестиційними ділянками.

2.1.7. Збереження культурної спадщини.

3.1.1. Організація навчально-просвітницької діяльності для населення та бізнесу.

3.1.2. Сприяння розвитку міжнародного, міжмуніципального співробітництва та державно-приватного партнерства.

3.2.1. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень. Покращення стану рекреаційних зон та об'єктів.

3.2.2. Розвиток економічної активності у сфері туризму та послуг.

Рекреаційні зони та культурна спадщина.

Роздорська селищна територіальна громада володіє потенціалом для розвитку (сприятливі природно-кліматичні умови, історико-культурний потенціал, об'єкти природно-заповідного фонду тощо). Проте проблемним питанням залишається невідповідність рівня розвитку індустрії гостинності та сфери послуг в громаді наявному потенціалу. У межах реалізації операційних цілей: 2.1.7. Збереження культурної спадщини., 3.1.1. Організація навчально-просвітницької діяльності для населення та бізнесу., 3.1.2. Сприяння розвитку міжнародного, міжмуніципального співробітництва та державно-приватного партнерства., 3.2.1. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень. Покращення стану рекреаційних зон та об'єктів., 3.2.2. Розвиток економічної активності у сфері туризму та послуг. передбачені заходи з підтримки проектів розвитку територій для рекреації, відпочинку, обладнання їх на основі підтримки бізнес ініціатив, згуртованості та партнерства. Маркетинг територій і розробку та

просування інформації про громаду сприятиме підвищенню привабливості території, посиленню ефективності використання ресурсів, наданню більш якісних соціально-гуманітарних та комунальних послуг. Розвиток інфраструктури та розбудова безпечного, доступного і комфортного середовища сприятиме збереженню природно-заповідного фонду громади та популяризація рекреаційних і туристичних об'єктів у ній.

Впровадження Стратегії та Плану заходів сприятиме розвитку рекреаційних зон в громаді, осередків дозвілля та громадських просторів, передбачено та виконуватиметься у процесі реалізації Стратегії. При цьому, не передбачається негативного впливу на наявні об'єкти природно-заповідного фонду.

Населення та інфраструктура.

Виконання операційних цілей: 1.1. Розвиток пріоритетних галузей господарства та місцевої економіки., 2.1. Розвиток освіти, культури, фізкультури і спорту, підтримка молодіжних ініціатив., 2.2. Охорона здоров'я та розвиток система медичних послуг., 2.3. Соціальна допомога, соціальний захист, безбар'єрність., мають призвести до покращення поінформованості населення, стану здоров'я мешканців громади, оскільки в т.ч. передбачають модернізацію закладів охорони здоров'я та підвищення якості надання медичних послуг, підвищення рівня соціального захисту пільгових категорій населення, популяризація і пропагування здорового способу життя тощо.

Позитивно вплине на здоров'я мешканців і реалізація завдань в межах оперативних цілей, які забезпечуватимуть розвиток відповідної інфраструктури. Їх реалізація дозволить підвищити переважну кількість параметрів якості надання соціально-гуманітарних послуг в громаді, підвищити якість умов життя та роботи, знизити рівень забруднення природних ресурсів, підвищити рівень культури поведінки з відходами. Реалізація окремих завдань стратегічних цілей спрямована на підвищення якості та безпеки життя мешканців населених пунктів Роздорської громади та ефективності діяльності місцевої влад, зокрема, щодо формування сучасних вимог життєдіяльності в умовах воєнного стану, удосконалення управління майном комунальної власності та модернізації житлово-комунальної інфраструктури, покращення доріг, облаштування придорожньої інфраструктури, сприятиме зростанню рівня благоустрою населених пунктів і підвищенню якості життя мешканців.

Важливо зазначити: процес розробки Стратегії та Плану заходів відбувався публічно та прозоро. Через офіційний веб-сайт та офіційні сторінки Роздорської селищної ради в соціальних мережах було повідомлено про початок роботи над проєктом Стратегії та Плану заходів, визначено строки і форми подання пропозицій до них від зацікавлених сторін, проведено відкриті розширені засідання Робочої групи, оприлюднено на офіційному веб-сайті селищної ради проєкти Стратегії та Плану заходів, організовано їх громадське обговорення. Зважаючи на зазначене, у громаді відсутні підстави для виникнення соціальних конфліктів унаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів. Натомість Стратегія та План заходів є документами, що враховують спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади, та зорієнтовані на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя усіх її мешканців.

Екологічне управління, моніторинг та інше.

Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Завдання операційних цілей: 1.2. Безпечне середовище і охорона довкілля., 1.3. Просторове планування та адміністративні послуги., 3.1. Підтримка підприємництва та інвестицій. Політика партнерства., сприятимуть підтримці зайнятості, бізнесу та залученню інвестицій, підвищенню привабливості громади, посиленню ефективності використання ресурсів та ефективності системи надання адміністративних, соціально-гуманітарних, комунальних та інших послуг. Цілі орієнтовані на новітні інноваційні технології ощадного та бережливого землекористування й не мають призводити до стимулювання розвитку екологічно небезпечних дій і проєктів, що могло б призвести до суттєвого погіршення якості природного середовища громади.

Водночас у Стратегії та Плані заходів закладено всі можливості реалістичного розвитку системи управління відходами та підвищення культури мешканців громади щодо управління із ТПВ у найближчі роки, в тому числі зміцнення екологічної безпеки та захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також енергомодернізації комунальних будівель, розвитку системи управління комунальним майном і ресурсами. Ймовірність того, що реалізація Стратегії та Плану заходів призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть несуттєвими, але у сукупності матимуть відчутний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року та Плану заходів на 2026-2028 роки з реалізації Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Навпаки, реалізація усіх оперативних цілей Стратегії та Плану заходів сприятиме покращенню екологічної ситуації у територіальній громаді.

VII. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ.

Реалізація Стратегії та Плану заходів передбачає виконання заходів та проєктів, пов'язаних з будівництвом, енергозбереженням та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному контексті середовища життєдіяльності мешканців та гостей громади. На основі пропозицій, наданих членами Робочої групи з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії та Плану заходів пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля та з метою покращення стану навколишнього природного середовища у Стратегії. Передбачається ряд заходів, направлених для покращення екологічної безпеки на території:

Таблиця 17. Завдання та заходи Стратегії розвитку Роздорської СТГ та Плану заходів з її реалізації на період 2026-2028 рр.

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
Стратегічна ціль 1. Підвищення безпеки та стійкості громаді.	1.1. Розвиток пріоритетних галузей господарства та місцевої економіки.	1.1.1. Розширення та модернізація системи централізованого водопостачання та водовідведення. Підвищення якості питної води. Покращення умов водозабезпечення в населених пунктах без централізованого водопостачання.
		1.1.2. Покращення якості доріг громади. Сприяння налагодженню регулярного транспортного сполучення.
		1.1.3. Модернізація і покращення комунального майна та власності громади.
		1.1.4. Реконструкція вуличного освітлення та інших громадських місць з врахуванням вимог безпеки та потреб вразливих категорій населення.
		1.1.5. Сприяння розвитку фінансової інфраструктури громади, зокрема встановленню банкоматів та платіжних терміналів.
	1.2. Безпечне середовище і охорона довкілля.	1.2.1. Будівництво та облаштування сучасних укриттів, інших об'єктів для захисту мешканців та комфорту і зручностей осіб з інвалідністю, інших вразливих категорій громадян, які мають додаткові потреби.
		1.2.2. Запровадження відеоспостереження у громаді.
		1.2.3. Пожежна безпека та цивільний захист. Підвищення спроможності громади до національного спротиву.
		1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ.
		1.2.5. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів. Облаштування паркових зон, зон відпочинку, громадських просторів. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури

		населення. Забезпечення догляду водних об'єктів на території громади.
	1.3. Просторове планування та адміністративні послуги.	1.3.1. Розробити систему просторового планування розвитку громади та землепорядної документації. Актуалізація містобудівної документації населених пунктів громади з урахуванням безпекових, демографічних та економічних факторів.
		1.3.2. Визначення та підготовка земельних ділянок для розміщення бізнесу, індустріальних, логістичних або рекреаційних об'єктів. Створення та ведення геоінформаційної системи громади (ГІС) для управління земельними ресурсами, інфраструктурою та інвестиційними ділянками.
		1.3.3. Просування інвестиційної привабливості громади та створення умов для залучення інвестицій. Запровадження системного підходу до залучення грантових коштів, міжнародної технічної допомоги та державних програм розвитку.
		1.3.4. Розширення переліку та забезпечення мобільності надання адміністративних послуг.
Стратегічна ціль 2. Якість життя мешканців громади та розвиток інфраструктури.	2.1. Розвиток освіти, культури, фізкультури і спорту, підтримка молодіжних ініціатив.	2.1.1. Модернізація та покращення умов надання середньої освіти, підвищення рівня безпеки, цифровізації та інклюзивності.
		2.1.2. Модернізація закладів дошкільної освіти з дотриманням вимог безпеки, доступності та інклюзивності.
		2.1.3. Збільшити охоплення та розширити різноманіття освітніх послуг, в т. ч. з врахуванням потреб дорослого населення, в т. ч. людей з особливими потребами, Захисників і Захисниць України, ветеранів війни, членів їхніх родин, членів сімей воїнів, які загинули, померли під час бойових дій, членів родин зниклих безвісти, полонених, інших дотичних категорій.
		2.1.4. Розвиток оздоровчо-спортивної інфраструктури в т. ч. з урахуванням фізичних потреб ветеранів війни та осіб з інвалідністю внаслідок війни. Проведення заходів спортивно-оздоровчого характеру.
		2.1.5. Розвиток молодіжного середовища та патріотичне виховання молоді. Проведення уроків відваги, пошани та пам'яті за участю захисників і захисниць України, ветеранів, загиблих (померлих) учасників бойових дій, колишніх військовополонених, членів їхніх родин.
		2.1.6. Розширення можливостей закладів культури. Долучення до культурно-розважальних заходів ветеранів, членів їхніх сімей, членів сімей воїнів, відповідно до Програми підтримки ветеранів війни, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, захисників і захисниць України,

		полонених військовослужбовців України та осіб, зниклих безвісти, членів їхніх сімей, вшанування пам'яті загиблих (померлих) Захисників і захисниць України.
		2.1.7. Збереження культурної спадщини.
		2.1.8. Оптимізація та розвиток мережі закладів освіти, культури і спорту з урахуванням демографічної ситуації та фінансової спроможності громади.
	2.2. Охорона здоров'я та розвиток система медичних послуг.	2.2.1. Фінансова підтримка і оснащення медичних закладів і створення комфортних умов для персоналу та пацієнтів. Впровадження нових технологій та лікування. Розширення доступу до обладнання та лікування ветеранів, членів їхніх родин, інших категорій, які мають на це право. Підтримка їх сімей через сімейну реабілітацію.
		2.2.2. Розвиток системи охорони здоров'я в т.ч. профілактики, реабілітації та ментального здоров'я населення, зокрема ветеранів війни та членів їхніх сімей. Сприяння забезпеченню доступності аптечних послуг.
	2.3. Соціальна допомога, соціальний захист, безбар'єрність.	2.3.1. Підвищення рівня підтримки соціально-вразливих верств населення. Розширення переліку та підвищення доступності, забезпечення мобільності надання соціальних послуг.
		2.3.2. Підтримка організації ветеранського простору та психологічної допомоги.
		2.3.3. Покращення фізичної доступності та безбар'єрності в громаді в т. ч. для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення
		2.3.4. Запровадження цифрових сервісів і дистанційних форматів надання адміністративних та соціальних послуг.
	3. Стратегічна ціль Ефективне управління, взаємодія та згуртованість.	3.1. Підтримка підприємництва та інвестицій. Політика партнерства.
		3.1.1. Організація навчально-просвітницької діяльності для населення та бізнесу.
		3.1.2. Сприяння розвитку міжнародного, міжмуніципального співробітництва та державно-приватного партнерства.
		3.1.3. Покращення економічно-інвестиційного клімату громади через впровадження інвестиційних бізнес-проектів ветеранів, інших категорій населення. Розробка герба і прапора та просування бренду громади.
		3.1.4. Запровадження інструментів відкритості, участі громадськості та електронної демократії, цифрових інструментів управління громадою, електронного документообігу та аналітики управлінських рішень.
	3.2. Організація дозвілля й відпочинку. Охоплення мешканців увагою відповідно потреб та інтересів.	3.2.1. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень. Покращення стану рекреаційних зон та об'єктів.
		3.2.2. Розвиток економічної активності у сфері туризму та послуг.

	3.3. Запровадження нових систем енергозабезпечення та енергозберігаючих технологій.	3.3.1. Забезпечення енергозбереження та формування енергоефективного середовища.
		3.3.2. Підвищення енергетичної стійкості громади в умовах надзвичайних ситуацій та воєнних загроз.
		3.3.3. Розвиток альтернативних та відновлюваних джерел енергії, зокрема для об'єктів комунальної власності.

Атмосферне повітря і клімат.

Для зменшення впливу викидів шкідливих речовин в атмосферу (у т. ч. генерованих автомобільним транспортом) на якість повітря та клімат, доцільно:

- створити додаткові території зелених насаджень;
- стимулювати заходи з підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження у всіх галузях економіки громади.

Водні ресурси.

Для забезпечення екологічної безпеки водних ресурсів у громаді й запобігання потрапляння стічних вод домогосподарств і підприємств у ґрунт та поверхневі води необхідно:

- здійснити поступову заміну зношених інженерних систем водопостачання та водовідведення;
- здійснити будівництво каналізаційних та очисних споруд із застосуванням новітнього обладнання та технологій;
- здійснювати постійний моніторинг та контроль за дотриманням норм водоохоронного законодавства;
- провадити регулярне очищення водних об'єктів громади.

Відповідно рекомендацій ВСП «Синельниківського РВ ду «Дніпропетровський ОЦКПХ МОЗ України» Роздорська селищна територіальна громада в рамках реалізації Стратегії має забезпечити:

1). Заходи щодо розширення централізованої мережі водопостачання для населення громади та проведення робіт з реконструкції та капітального ремонту водопровідних мереж централізованого водопостачання.

2). Проведення лабораторного контролю якості питної води, задля недопущення виникнення інфекційних та неінфекційних захворювань в відповідності до Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» №400 від 12.05.2010 на об'єктах нецентралізованого водопостачання громадського користування та обслуговування (свердловини).

3). заходи по охопленню об'єктів та житлового фонду громади системою каналізації та впровадження новітніх технологій для очищення стічних вод.

4). Заходи по управлінню відходами – збір та вивезення твердих побутових відходів на полігон з урахуванням вимог наказу Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 30.11.2006 року №396 «Про затвердження методики впровадження двоетапного перевезення твердих побутових відходів».

Земельні ресурси.

Для запобігання забрудненню ґрунтів та зниженню їхньої родючості слід:

- провести закупівлю та висадку саджанців дерев і квітів, розбивку клумб, квітників тощо в громадських місцях;
- здійснити очистку території громади від карантинних рослин (амброзії);
- створювати додаткові захисні зелені насадження;
- своєчасно проводити викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.

Управління відходами.

Для запобігання забрудненню території громади ТПВ, у т. ч. появи несанкціонованих сміттєзвалищ, необхідно:

- регулярно провадити моніторинг появи стихійних сміттєзвалищ в місцях їх скупчення (громадські простори, осередки дозвілля та рекреації) та своєчасно їх ліквідовувати;
- встановити контейнери для сортування сміття (скло, папір, пластикові пляшки та змішані відходи) в громаді;
- вдосконалити систему збирання, вивезення та утилізації відходів (графіки вивезення) на усій території громади;
- активізувати роботу комунального підприємства з укладення договорів з домогосподарствами на вивезення ТПВ;
- посилити просвітницьку діяльність щодо створення екологічної культури місцевих мешканців не лише серед дітей, але й серед осіб зрілого віку;
- сприяти створенню кластерів з перероблення промислових та твердих побутових відходів, у т. ч. через налагодження міжмуніципального співробітництва у галузі перероблення відходів.

Окрім зазначеного, доцільно в перспективі налагодити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування громади з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проекти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проектів.

Переважає більшість рекомендованих Робочою групою з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану дій для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії були враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей Стратегії.

В громаді щороку основним інструментом планування, що використовується, є довгострокові, середньострокові та щорічні Програми місцевого розвитку соціально-економічного, гуманітарного, суспільно-політичного та організаційно-безпекового характеру. Вони мають включати переваги і можливості державних/обласних/районних/цільових (галузевих) програм та програм капітального будівництва.

У 2026 роках процес планування розвитку громади продовжує здійснюватися через діючі прийняті місцеві цільові програми.

Процес планування розвитку громади здійснюється через прийняття місцевих цільових програм та Програми соціально-економічного розвитку громади. Це позитивно характеризує процес планування в громаді. Програмні документи, які реалізовано у минулих роках мають достатньо різне цільове спрямування, але в основній своїй масі вони спрямовані на вирішення соціальних питань та підтримку житлово-комунальної сфери громади, безпекового характеру. Деякі актуалізовано в умовах запровадження воєнного стану в країні.

Переважно програмні документи спрямовані на вирішення питань цивільного захисту і безпеки, а також посилення заходів територіальної оборони, підтримки Збройних Сил України та допомоги військовим. Також значна кількість місцевих програм стосуються соціального захисту, економічного та культурного розвитку, освіти, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, благоустрою та розвитку житлово-комунального господарства і комунальних підприємств, інфраструктури громади, підтримки різних категорій населення та місцевих стимулів, профілактики правопорушень, організації суспільно-корисних та громадських робіт, інформаційного забезпечення населення, забезпечення функціонування установ та використання земельних ресурсів, збереження довкілля, тощо. Більшість приймалися чи актуалізовано в умовах запровадження воєнного стану в країні.

Таблиця 18. Місцеві програми розвитку Роздорської селищної територіальної громади.

№ п/п	Найменування місцевих програм діючих в 2026 році	Дата та номер документа, яким затверджено місцеву програму
1	Програма підтримки та розвитку освіти на території Роздорської селищної ради на 2024-2028 роки	від 21.12.2023 року №551-25/VIII
2	Програма підтримки та розвитку закладів дошкільної освіти Роздорської селищної ради на 2026-2028 роки	від 12.12.2025 року №873-40/VIII

3	Програма розвитку культури на території Роздорської селищної ради на 2024-2026 роки	від 21.12.2023 року №553-25/VIII
4	Програма розвитку охорони здоров'я на території Роздорської селищної ради на 2024-2026 роки	від 21.12.2023 року №554-25/VIII
5	Програма соціального захисту населення Роздорської селищної ради на 2024-2026 роки	від 21.12.2023 року №555-25/VIII
6	Програма підтримки ветеранів війни, Захисників і Захисниць України, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України Роздорської селищної територіальної громади на 2025-2027 роки	від 13.12.2024 року №702 - 33/VIII
7	Програма оздоровлення та відпочинку дітей Роздорської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	від 12.12.2025 року №878-40/VIII
8	Програма інформатизації Роздорської селищної ради на 2024 -2026 роки	від 21.12.2021 року №556-25/VIII
9	Програма ремонту та поетапної заміни у 2026-2028 роках пам'яток другої світової війни на території Роздорської територіальної громади	від 12.12.2025 року №880-40/VIII
10	Програма благоустрою населених пунктів Роздорської територіальної громади на 2026-2028 роки	від 12.12.2025 року №881-40/VIII
11	Програма по проведенню робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом та утриманням автомобільних доріг населених пунктів Роздорської територіальної громади на 2026-2028 роки	від 12.12.2025 року №882-40/VIII
12	Програма підвищення якості надання соціальних послуг населенню Роздорської селищної ради Комунальною установою «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Зайцівської сільської ради Синельниківського району Дніпропетровської області» у 2026-2028 роках	від 12.12.2025 року №883-40/VIII
13	Програма захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру на території Роздорської селищної ради на 2026-2028 роки та ліквідації їх наслідків	від 12.12.2025 року №884-40/VIII
14	Програма забезпечення громадського порядку та громадської безпеки на території Роздорської селищної ради на 2024-2026 роки	від 12.03.2024 року №584-27/VIII
15	Програма створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у Роздорській селищній раді на 2024-2026 роки	від 25.12.2023 року №559-25/VIII
16	Програма розвитку земельних відносин та охорони земель Роздорської територіальної громади на 2026-2028 роки	від 12.12.2025 року №886-40/VIII
17	Програма охорони навколишнього природного середовища на території Роздорської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	від 12.12.2025 року №887-40/VIII
18	Програма підтримки військових частин Збройних Сил України, підрозділів територіальної оборони та добровольчих формувань на 2026 рік	від 27.02.2026 року №909-41/VIII
19	Програма поховання померлих безрідних та невідомих громадян на 2025-2028 роки	від 28.10.2025 року № 845-39/VIII
20	Програма для кривдників на території Роздорської селищної територіальної громади на 2025-2027 роки	від 29 травня 2025 року №796-37/VIII
21	Програма організації безоплатного поховання померлих (загиблих) військовослужбовців, учасників бойових дій внаслідок російської агресії та війни в Україні по Роздорській селищній раді на 2025 рік	від 30.01.2025 року № 740-34/VIII
22	Програма підтримки державної політики в сфері казначейського обслуговування бюджетних установ міста Синельникове та Синельниківського району Дніпропетровської області на 2025 рік	від 25.03.2025 року №767-36/VIII
23	Програма територіальної оборони та сприяння підготовці,	від 13.08.2021

проведенню мобілізації та призову громадян Роздорської селищної ради до лав Збройних Сил України на 2021- 2025 роки	року № 215 -8/VIII
---	--------------------

На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі відповідно до вимог Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України» та інших.

Близько 8 діючих місцевих програм розвитку прямо чи опосередковано передбачають покращення ситуації в сфері екології та збереження довкілля, мають на меті покращити стан здоров'я населення, стосуються підтримки системи охорони здоров'я і створення належних умов для оздоровлення й лікування усіх категорій населення Роздорської селищної територіальної громади. Створення умов для зміцнення фізичного та психологічного стану здоров'я пільгових категорій населення, забезпечення медичних установ та фінансування напрямків, пов'язаних із лікуванням, якісною медичною допомогою та оздоровленням населення, що здійснюється з профілактичною, лікувальною або реабілітаційною метою із застосуванням різноманітних лікувальних факторів. Фінансове забезпечення функціонування лікувальних закладів і підвищення якості й ефективності медичної та медико-санітарної допомоги для потреб дорослого населення і дітей, їх соціального захисту проводиться за багатьма напрямками забезпечення в т. ч. і з коштів селищного бюджету.

Роздорська селищна рада при формуванні та виконанні заходів спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на здоров'я населення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування враховує і дотримується вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я».

VIII. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ.

Оцінка альтернатив.

У контексті СЕО документації «Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року» були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Альтернатива 1: «нульовий сценарій», тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження Стратегії;

Альтернатива 2: розроблення декількох галузевих секторальних програм розвитку Роздорської селищної територіальної громади.

1. У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проєкт «Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року» не затверджується. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (у тому числі несприятливих) екологічних тенденцій, наведених у розділах 2, 3 та 4 цього Звіту.

За результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток території є сумнівним, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання природних, матеріальних і фінансових ресурсів, погіршення екологічної ситуації в цілому.

2. Розроблення декількох галузевих секторальних програм (у сфері житлово-комунального господарства, розвитку системи охорони здоров'я, освіти, культури, охорони навколишнього природного середовища, інноваційній сфері) розвитку Роздорської селищної територіальної громади.

Комплексні завдання, поставлені перед плануванням територій – прогнозування просторового розвитку, забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку територій, взаємоузгодження регіональних і місцевих інтересів, закладення основ для розроблення стратегічних, прогнозних і програмних документів щодо здійснення місцевої політики – обумовлюють необхідність застосування комплексних досліджень усього різноманіття умов і ресурсів території, зовнішніх можливостей та загроз для її розвитку.

Реалізація концепції сталого розвитку при здійсненні просторового планування вимагає забезпечення узгодження економічно обґрунтованих архітектурних та інженерних планувальних рішень (зокрема, щодо розвитку житлово-комунальної, транспортної інфраструктури) з природними умовами, виконання порівняльної одночасної оцінки придатності ландшафтів території для різних видів використання або вилучення з господарського використання на основі виявлення комплексного природного потенціалу; проведення досліджень відповідності сучасного напрямку використання структури ландшафтів і здійснення вибору оптимального варіанту їх використання відповідно до соціально-економічних завдань та природоохоронного статусу.

Такий підхід передбачає виконання саме комплексного дослідження, що має відображати можливість просторової диференціації функцій території залежно від її структури й природоохоронної цінності, особливостей сучасного використання, ступеня збереженості або деградації природних ландшафтів, можливості їх відновлення, а також з огляду на економічну доцільність та потенційну інвестиційну привабливість.

Обрання Альтернативи 2 безумовно сприяло б вирішенню окремих проблем, але не забезпечило б такий кумулятивний ефект, який створює розробка Стратегії розвитку територіальної громади.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, в тому числі будь-які ускладнення. Виконання СЕО проєкту «Стратегії розвитку Роздорської територіальної громади на період до 2034 року» передбачає аналіз та оцінку ймовірних наслідків виконання цілей як на окремі компоненти довкілля (ґрунти, поверхневі й підземні водні ресурси, атмосферне повітря, рослинний й тваринний світ), так і на комплексні умови території – стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних процесів, а також вплив на здоров'я населення. Зміст звіту про

СЕО визначався змістом і характером пропозицій, сформованих у ході розроблення Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року з урахуванням сучасних знань і методів оцінювання.

У рамках проведення СЕО проекту виконано оцінку відповідності пропозицій вимогам чинного законодавства стосовно забезпечення дотримання режиму природоохоронних територій.

З огляду на стратегічний характер такого виду документації, ключове значення у виконанні СЕО проекту такого документа мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими ДДП та нормативно правові умови реалізації рішень проекту. Відповідність пропозицій проекту загальним цілям охорони довкілля й забезпечення безпечного для здоров'я населення середовища існування дозволило встановити застосування цільового аналізу при проведенні СЕО.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила оцінити як сукупний (кумулятивний), так і накладений (синергічний) вплив минулих, поточних і проектних чинників.

Оскільки в проекті відсутні конкретизовані дані стосовно проектних обсягів будівництва й розбудови інфраструктури недоцільним виявилось використання методів, пов'язаних з застосуванням математичних підходів і моделювання. Тому, поміж інших, для здійснення СЕО був обраний метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів, та метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території або процесу в майбутнє й ґрунтується на вивченні кількісних та якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- визначення можливих чинників змін антропогенного й природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

У процесі аналізу стану довкілля були використані доступні статистичні дані та офіційні дані органів виконавчої влади, що реалізують державну політику в сфері охорони навколишнього природного середовища й реалізують державну політику в сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються в рамках програм державного моніторингу довкілля на національному й регіональному рівні.

У ході виконання СЕО запропоновано ряд заходів із запобігання, зменшення й пом'якшення негативних наслідків реалізації цілей проекту на довкілля та стан здоров'я населення, у першу чергу щодо:

- підвищення економічної привабливості, підготовки локацій для публічних та приватних інвестиційних проектів, ряд адміністративних нововведень, що в комплексі забезпечать економічне зростання та вирішення наявних екологічних проблем громади;
- руху на технологічне переоснащення, реконструкції та впровадження інновацій в галузі енергозбереження та поводження із ТПВ;
- раціонального використання рекреаційних ресурсів природоохоронних та інших цінних територій, збереження біологічного й ландшафтного різноманіття, відтворення природних комплексів, водних та інших природних ресурсів;
- при підтримці формування економічного середовища й розвитку сфери зайнятості населення;
- покращення рівня цивільного захисту, зокрема поліпшення роботи служб екстреного реагування та підтримки правопорядку;
- роботи закладів охорони здоров'я та соціального захисту населення;
- популяризація здорового способу життя; оновлення спортивної і туристичної інфраструктури;
- трансформації й розвитку транспортної мережі в громаді, зокрема для зниження рівнів забруднення атмосферного повітря, шуму та покращення основних показників здоров'я населення.

Окрім того, були враховані затверджені нормативно-правовими актами України заходи визначені законодавством і нормативно-правовими актами щодо запобігання, зменшення й пом'якшення негативних впливів на довкілля й стан здоров'я населення.

Щодо аналізу чинників і факторів, які суттєво ускладнили здійснення SEO то, насамперед, слід відзначити, скорочений перелік статистичних показників, що обробляються Державною службою статистики України. Зокрема, не проводяться статистичні спостереження в розрізі громади. Більшість статистичних показників ведуться лише у розрізі різних сфер життєдіяльності громади.

Обмеженість доступу до публічної кадастрової карти суттєво обмежує доступ до інформації про структуру землекористування та територій зі встановленим режимом використання (природоохоронні території, зони та округи санітарної охорони, охоронні зони, санітарно-захисні зони та ін.).

Важливе значення для аналізу й моделювання розвитку території відіграють геопросторові дані, тобто дані з чіткою географічною прив'язкою. На сьогоднішній день в громаді відсутній комплексний план просторового розвитку території, що суттєво ускладнює поточний аналіз та стратегічне планування. Таким чином, скорочений обсяг статистичних показників, обмеження доступу до електронних сервісів земельного кадастру, відсутність комплексного плану просторового розвитку обмежують аналіз можливостей розвитку, і відповідно – звужують можливості стратегічного моделювання просторового розвитку у Роздорській селищній територіальній громаді.

ІХ. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження Стратегії. Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Стратегії, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Моніторинг складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету, ключові індикатори та критерії для оцінки. Порядок здійснення моніторингу затверджено Постановою Кабінету Міністрів України №1272 від 16.12.2020 р. «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля (ст.17). Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Стратегії;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що Стратегія виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків. Для організації процесу моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО.

Моніторинг екологічних індикаторів ефективності впровадження Стратегії є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме Стратегія, а також необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку громади. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх постійний аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування розвитку в майбутньому.

Моніторинг Стратегії повинен здійснюватися постійно діючим профільним органом, що здійснює координацію – відділом економічного розвитку та муніципальних інвестицій виконавчого комітету Роздорської селищної ради.

Моніторинг та оцінка здійснюються на основі систематичного збору інформації про стан реалізації запланованих завдань та цілей в ситуації, що змінюється. Збирання даних і систематичний їх аналіз має на меті оцінити:

- відповідність до визначеного часу реалізації;
- ступінь реалізації, закладених у документі продуктів та, водночас, досягнутих таким чином результатів;
- запровадження змін до завдань у зв'язку зі змінами соціально-економічних умов.

Впливи виконання документа державного планування на довкілля, в тому числі на здоров'я населення можуть бути виявлені в результаті моніторингу реалізації цілей документу державного планування, які мають прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності й здоров'я населення. Моніторинг даних впливів можливо здійснювати за розробленими індикаторами. Для підвищення якості оцінки антропогенного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення, прогнозування стану екосистем та досягнення їх екологічної рівноваги необхідно щорічно проводити поглиблений аналіз лабораторних досліджень стану атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунту.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, має також включати наступні екологічні параметри, покращення яких прямо чи опосередковано передбачено у результаті реалізації Стратегії:

обсяг утворених відходів; обсяг видалених відходів та утилізації ресурсоцінних фракцій; приведення місць видалення відходів до норм екобезпеки; кількість несанкціонованих звалищ; кількість населення, охопленого централізованим водозабезпеченням та водовідведенням; рівень забруднення каналізаційних стічних вод (ефективність очистки на очисних спорудах); зношеність трубопроводів водозабезпечення та водовідведення; відповідності якості питної води нормам ДСанПіН 2.2.4-171-10 (за участі акредитованих лабораторій); кількість об'єктів ПЗФ; реалізація заходів з озеленення, насадження лісосмуг; реалізація заходів покращення лісистості громади; реалізація заходів щодо підвищення екологічної свідомості населення; реалізація заходів щодо залучення альтернативних джерел палива, енергоефективності та енергоощадливості; реалізація заходів щодо розчистки русел річок; кількість господарств, що мають сертифікат з органічного виробництва; результати хіміко-токсикологічної оцінки якості ґрунтів на території громади (за участі акредитованих лабораторій); результати хіміко-токсикологічної оцінки якості поверхневих вод (за участі акредитованих лабораторій); результати хіміко-токсикологічної оцінки якості води з децентралізованих джерел водопостання (за участі акредитованих лабораторій); результати оцінки якості атмосферного повітря, зокрема за вмістом парникових газів (за участі акредитованих лабораторій).

Узагальнені індикатори для щорічного моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля приведені у таблиці нижче, які дозволять виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання, визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громадськості про поточні ускладнення та прогнозні терміни їх усунення.

Таблиця 19. Система ключових індикаторів для моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля.

№ п/п	Ключові індикатори та їх одиниці виміру
Атмосферне повітря	
1.	Результати оцінки якості атмосферного повітря (порівняння з фоновими та нормативними значеннями).
2.	Викиди парникових газів (порівняння з фоновими та нормативними значеннями).
Енергетика	
1.	Отримання енергії з нетрадиційних джерел енергії (% до попереднього року).
2.	Частка відновлювальних джерел у структурі споживання паливно-енергетичних ресурсів громади (відповідно звіту «Розвиток відновлюваних джерел енергії в Україні» (Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарств в Україні) має складати 8%).
3.	Економія енергоресурсів (% до попереднього року).
Ґрунти	
1.	Результати оцінки токсикологічної оцінки якості ґрунтів на території громади (порівняння з нормативними значеннями).
ПЗФ, рослинні ресурси, біорізноманіття	
1.	Реалізація заходів з озеленення, реконструкція (заміна та відновлення) зелених насаджень.
2.	Розроблення документації із землеустрою для територій та об'єктів природно-заповідного фонду (% від необхідної).
3.	Площа територій ПЗФ.
Поводження з відходами	
1.	Обсяг утворених відходів.
2.	Обсяг видалених відходів.
3.	Питома вага утилізованих відходів, переданих на рециклінг.
4.	Кількість приведених місць видалення відходів до норм екобезпеки
5.	Покращення технічного оснащення сфери поводження з відходами (% зношеності)
6.	Результати оцінки токсикологічної оцінки якості ґрунтів у зоні впливу звалищ ТПВ (порівняння з нормативними значеннями)
7.	Обсяг ліквідованих несанкціонованих звалищ

Водні ресурси	
1.	Кількість населення, охопленого централізованим водозабезпеченням
2.	Рівень забруднення каналізаційних стічних вод (ефективність очистки на очисних спорудах)
3.	Зношеність водогонів (%)
4.	Відповідність якості питної води (централізованих джерел водопостачання) нормам ДСанПіН 2.2.4-171-10
5.	Кількість заходів по розчистці русел рік.
6.	Результати оцінки якості поверхневих вод на території громади (порівняння з нормативними значеннями)
7.	Результати оцінки якості води з децентралізованих джерел водопостачання (порівняння з нормативними значеннями)
Здоров'я населення	
1.	Середня очікувана тривалість життя (% до попереднього року)
2.	Смертність населення за основними причинами на 1 тисячу населення (% до попереднього року)
3.	Смертність дітей до 1 року життя на 1 тисячу живонароджених (% до попереднього року)
4.	Захворюваність населення (% до минулого року)
Інші природоохоронні показники	
1.	Рівень фінансування природоохоронних заходів (% від необхідних)
2.	Реалізація заходів щодо підвищення екологічної свідомості населення (% від запланованих заходів)
3.	Кількість поданих проєктів з метою залучення коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, регіональних програм охорони, збереження та оздоровлення природних екологічних систем та ін.
4.	Кількість заходів щодо ліквідації можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

Для ефективного вирішення проблем моніторингових досліджень необхідно створити ланцюг взаємодії, першою ланкою якого стануть місцеві системи екологічного моніторингу. На основі їх спостережень можна буде приймати рішення та вживати заходів щодо зменшення забруднення на локальному рівні, що, в свою чергу, покращуватиме сукупні результати на регіональному та загальнодержавному рівнях. Для точності і повноти моніторингових даних раціональним є створення в громаді системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунти, фізичні фактори впливу) з організацією стаціонарних постів і пунктів контролю в межах житлової та рекреаційної зон.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів довкілля на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані.

Здійснення моніторингу впливів виконання документа державного планування на довкілля, в тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки й порушення, які негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

Для розробки заходів, спрямованих на усунення негативних наслідків втручання людини в навколишнє природне середовище й поліпшення екологічної ситуації, застосування методів оптимізації природокористування при одночасному збереженні довкілля необхідне постійне вдосконалення екологічного моніторингу.

X. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.

Оскільки наслідки виконання Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року та Плану заходів на 2026-2028 роки з реалізації Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року не поширюватимуться на території за межами України та не матимуть впливу на довкілля суміжних країн, то ймовірні транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі, для здоров'я населення внаслідок реалізації відсутні. Транскордонні наслідки реалізації проєктних рішень Стратегії для довкілля, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

XI. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.

Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування опрацьовані ґрунтовно.

Стратегія розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року та План заходів на 2026-2028 роки з реалізації Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року є основними документами для реалізації соціально-економічного розвитку громади.

Головною метою Стратегії є створення умов для економічного зростання й вдосконалення механізмів управління розвитком громади на засадах ефективності, відкритості й прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, дотримання високих екологічних стандартів і надання соціально-гуманітарних послуг. Також Стратегією визначено бачення громади.

Місія громади:

Роздорська селищна територіальна громада планує:

- створити повністю інклюзивний простір (рівний доступ до адмінпослуг, закладів освіти, транспорту), безпечне середовище для ветеранів та їх реінтеграція в активне життя;
- залучення інвестицій, розвиток малого та середнього бізнесу, створення індустріальних парків. Громада має стати самодостатньою.
- використання відновлюваних джерел енергії, сучасне сортування та переробка відходів, збереження природних ресурсів;
- запровадження електронного врядування, переведення всіх місцевих послуг у зручний онлайн-формат, інтерактивні інструменти впливу мешканців на бюджет (бюджет участі);
- комфортні та енергоефективні школи, дитячі садки, сучасні медичні амбулаторії, розвинені молодіжні хаби та культурні центри;
- перетворення мешканців з пасивних споживачів послуг на активних суб'єктів місцевого самоврядування.

Громада прагне раціонального, відповідального та економно керованого розвитку, що базується на фінансовій стійкості, ефективному управлінні та результативному використанні власних і залучених ресурсів.

Основні напрями місії включають:

1. Забезпечення адміністративної та фінансової спроможності. Підтримання статусу самостійної громади, ефективне виконання функцій місцевого самоврядування, збалансоване бюджетне планування та оптимальне використання ресурсів.
2. Залучення інвесторів та міжнародної технічної допомоги.

Формування сприятливих умов для інвестицій, партнерства із бізнесом, фондами та міжнародними організаціями з метою модернізації інфраструктури та підсилення економічного потенціалу, у тому числі з урахуванням логістичних переваг залізничної станції та Придніпровської залізниці.

3. Формування комфортного й екологічно відповідального середовища.

Підтримка екологічних ініціатив і створення безпечного життєвого простору шляхом розвитку парків, зелених зон, рекреаційних територій, благоустрій громадських просторів, у тому числі обладнання ключових рекреаційних локацій з використанням елементів фізкультурно-оздоровчої інфраструктури.

4. Збереження та розвиток історико-культурної спадщини.

Підтримка локальних традицій, місць пам'яті місцевої культури і пам'яток, пов'язаних з історією розвитку населених пунктів, аграрного бізнесу та закладів охорони здоров'я, освіти, культури і спорту. Заходи посилення ідентичності та згуртованості громади.

5. Підтримка молоді та розвиток людського капіталу.

Розвиток молодіжних просторів, освітніх, культурних і цифрових програм, створення можливостей для навчання, самореалізації та активної участі молоді в житті громади.

6. Покращення транспортної доступності.

Розвиток дорожньої мережі, ефективних маршрутів, логістичних рішень та забезпечення зручності переміщення для мешканців і гостей громади, включаючи використання потенціалу доріг та залізничних станцій.

7. Цифровізація управління та сервісів.

Подальше впровадження сучасних електронних послуг, цифрових інструментів комунікації та прозорих управлінських процесів.

Стратегічне бачення:

Роздорська територіальна громада – це громада щирих і привітних людей, затишна і комфортна для проживання, бізнесу і відпочинку, тиха спокійна місцевість з розвинутою інфраструктурою, гарним житлом, дорогами та транспортним сполученням, зелена «оаза» з місцями для відпочинку, занять фізкультурною та спортом, з унікальними дошкільними закладами і школами, що використовують сучасні освітні технології, яка служить людям духовним центром, що сприяє культурному розвитку особистості, ініціативна активна громада, забезпечує власний розвиток та місцеве самоврядування. Це громада, де шанують українські традиції та історичну спадщину, примножують надбання, пов'язані з діяльністю жителів громади, зберігають природну привабливість.

Ми бачимо спроможну громаду з інвестиційними можливостями, яка ефективно використовує природні ресурси громади для розвитку фермерства та агропромислового комплексу, як центр розвитку аграрного бізнесу великих, середніх та малих підприємств з переробкою вирощеної продукції та виготовленням локального крафтового продукту, що представлятиме територію, сприятиме просуванню інтересів розвитку громади, враховуючи природні локації, історичні об'єкти, культурні традиції та рекреаційні можливості. Розвиток економіки громади має підвищувати її привабливість та комфорт, можливості та ініціативи.

Роздорська громада прагне стати екологічно чистою територією з сучасною і безпечною муніципальною, транспортною та житлово-комунальною інфраструктурою й покращеним благоустроєм.

Важливу роль у формуванні майбутнього відіграє молодь, яка за допомогою громади, бізнесу та місцевої влади отримає умови для самореалізації молодого покоління. Громада підтримує освітні, культурні, цифрові, спортивні та волонтерські ініціативи, розвиває молодіжні та креативні простори, сприяє формуванню активного людського капіталу та створенню нових робочих місць.

Комфортна мобільність і транспортна доступність є ключовими чинниками розвитку. Громада прагне забезпечити якісну дорожню мережу, ефективні сільські

маршрути та зручний доступ до освітніх, медичних, адміністративних і економічних послуг.

Важливим вектором розвитку є цифровізація – інтеграція сучасних технологій та електронних сервісів у роботу громади. Цифрові рішення забезпечують прозорість, оперативність, зручність та високі стандарти обслуговування.

Визначаючи майбутнє, Роздорська громада обирає модель раціонального, поміркованого та відповідального розвитку, без надмірних амбіцій, фокусуючись на стабільності, якості послуг і прогнозованості розвитку. Громада прагне залишатися самостійною, дієвою та стійкою територією, мешканці якої дивляться впевнено у майбутнє, мають власні життєві плани, зберігають баланс між традиціями й інноваціями та задоволені формуванням життєвого простору для роботи і відпочинку.

У Стратегії визначені стратегічні цілі, розраховані на 9 років. Оперативні цілі сформовані як елементи на шляху досягнення стратегічних цілей, які передбачають реалізацію необхідних завдань і заходів.

Окремі напрями Стратегії є самодостатніми, автономними, сформованими в розрахунок на подальше впровадження шляхом реалізації проєктів, кожен із яких є окремим елементом Стратегії розвитку, але може впливати на загальний результат. При потребі, документ може бути доповнений іншими напрямками розвитку, які в подальшому громада визначить, як ключові, а також оновлений в разі зміни законодавства чи появи актуальних нормативно-правових актів.

Очікується, що реалізація основних положень Стратегії дасть можливість створити реальні умови для піднесення життєвого рівня населення, вирішення соціальних проблем на основі росту економіки, підвищення ефективності роботи господарського комплексу шляхом структурних перетворень, використання наявних природних, трудових, матеріальних, фінансових ресурсів, підвищення й забезпечення екологічної та техногенної безпеки.

Стратегія узгоджується зі Стратегією розвитку Дніпропетровської області на 2021–2027 роки, Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2027 р. та діючих короткострокових і середньострокових галузевих регіональних програм.

Проєкт Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року розроблений з урахуванням довгострокових пріоритетів Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021-2027 роки. Концепцією формування Стратегії є імплементація екологічних імперативів у соціально-економічний розвиток Роздорської територіальної громади, що відповідає основним засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2027 року.

Мета Стратегії розвитку громади полягає у вирішенні спільних проблем і реалізації спільних завдань щодо ефективного розвитку продуктивних сил громади, раціональне використання ресурсного потенціалу, створення безпечних і комфортних умов життя населення, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення територіальної організації суспільства. Це досягається через спільну реалізацію інтересів влади, громади та бізнесу. Виходячи з цього, основними стратегічними цілями проєкту ДДП є: удосконалення та модернізація інфраструктури громади; висока якість життя, сталий розвиток людського капіталу; стимулювання економічного розвитку громади. Стратегія є основою для розробки короткотермінових та середньострокових програм економічного і соціального розвитку Роздорської територіальної громади в подальшому.

Стратегія ґрунтується на аналізі прогнозних тенденцій розвитку економіки Роздорської селищної територіальної громади і враховує: основні стратегічні напрями та актуальні виклики соціально-економічного розвитку з урахуванням екологічних пріоритетів; вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків; завдання і заходи економічної та соціальної політики влади на 2026-2028 роки; індикатори ефективності її реалізації та основні прогнозні показники економічного і соціального розвитку на плановий період.

Зміни, які чинять шкідливі впливи на атмосферне повітря, ґрунти, водне середовище (поверхневі та підземні води) у результаті прийняття Стратегії не відбудуться. У цілому відзначається позитивний вплив Стратегії на природні та соціальні умови й задоволення потреб місцевого населення.

Серед головних пропозицій Стратегії стосовно поліпшення стану навколишнього природного середовища можна виділити такі:

- створити ефективну систему управління відходами, що відповідає сучасним потребам екологічної безпеки;
- сприяти залученню альтернативних джерел палива, енергоефективності та енергоощадливості;
- зберегти та розширити об'єкти ПЗФ;
- покращити рівень централізованого водозабезпечення та водовідведення, підвищити рівень екобезпеки даних послуг;
- провести ряд екологічно просвітницьких заходів на території громади;
- сприяти розвитку промисловості та аграрного бізнесу на засадах збереження екології громади;
- реалізувати заходи щодо озеленення населених пунктів громади, розширення зон рекреації, об'єктів фізкультури і спорту, збереження та розширення об'єктів екомережі, розвиток екотуризму;
- забезпечення належного рівня готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- підвищити стійкість територіальної громади до впливів і наслідків ситуацій, пов'язаних з воєнним станом.

Негативний вплив на території з природоохоронним статусом відсутні.

Характеристика поточного стану довкілля й здоров'я населення, в тому числі на територіях які ймовірно зазнають впливу, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

Природно-географічні умови території Роздорської громади та основні кліматичні процеси сприятливі для формування різних видів діяльності, що забезпечує соціально-економічний розвиток громади (промисловість, агропромисловий комплекс, комунальна сфера, рекреаційна діяльність, торгівля, сфера послуг, екологічний туризм та ін.).

Дослідження стану атмосферного повітря дозволяють констатувати його як «чисте, незабруднене», що є сприятливим для організації рекреаційної і туристичної діяльності, розбудови сфери короткотривалого і довготривалого відпочинку та відповідної інфраструктури для забезпечення даних видів діяльності.

У процесі аналізу поточного стану довкілля були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику в сфері охорони навколишнього природного середовища й реалізують державну політику в сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища на локальному й регіональному рівнях.

Стан навколишнього природного середовища громади характеризується як задовільний. При цьому помірні техногенні навантаження отримують атмосферне повітря, ґрунти та водний басейн. Забруднення атмосферного повітря на території громади відбувається в результаті викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел забруднення.

Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є транспорт та частково специфічні технології і устаткування, на базі яких функціонують підприємства, і які не в змозі забезпечити дотримання встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Проте, на даний час, основним забруднювачем на території залишається автотранспорт. У відпрацьованих газах автомобільних двигунів налічується біля 100 різних компонентів, більшість з яких є токсичними. Великий обсяг викидів від автотранспорту пояснюється, насамперед, збільшенням кількості приватного автотранспорту, експлуатацією технічно-застарілого автомобільного парку, аварійним станом доріг та ін.

На даний час на території громади зберігається досить напружена ситуація з водокористуванням та охороною поверхневих вод. Причиною незадовільного стану поверхневих вод є значне захащення берегів і водного дзеркала річки сміттям і господарсько-побутовими відходами.

Серед найгостріших екологічних проблем, актуальних на території громади є проблема поводження з відходами. Стихійні сміттєзвалища організовуються населенням, в основному, на околицях населеного пункту, де наявні локальні природні пониження.

Отже, основними факторами впливу стану навколишнього середовища на здоров'я населення є забруднення атмосферного повітря та якість питної води.

Ключові виявлені екологічні проблеми громади, в тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування.

Серед важливих екологічних проблем громади, в тому числі що мають ризики впливу на здоров'я населення, можна виділити наступні:

- викиди забруднюючих речовин стаціонарними та пересувними джерелами;
- недостатньо ефективна системи поводження з твердими побутовими відходами, наявність на території громади неутілізованих твердих побутових відходів та несанкціонованих звалищ.

В процесі виконання СЕО був проведений аналіз низки документів міжнародного, державного, регіонального та місцевого рівня, що містять зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення. Також були розглянуті документи, що містять екологічні цілі та завдання у сфері охорони здоров'я. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики, визначених у вищезазначених документах, показали значну ступінь відповідності цілям, які визначені в Стратегії.

Для досягнення цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації Стратегії та Плану заходів.

Зобов'язання в сфері охорони довкілля, в тому числі пов'язані з запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, та шляхи їх врахування.

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, що визначені в документі державного планування включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація санітарно-захисних зон та санітарних розривів, озеленення та ін.;
- відновлювальні заходи - нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;
- захисні заходи - проведення постійного екологічного моніторингу стану навколишнього середовища у джерелах викидів та скидів, на границі СЗЗ;
- компенсаційні заходи (при необхідності) - компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час, грошове відшкодування збитків

Опис наслідків реалізації проектних цілей документу державного планування для довкілля, а також для здоров'я населення, в тому числі кумулятивних, синергічних позитивних і негативних наслідків.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу Стратегії та Плану заходів на довкілля та здоров'я населення. Водночас, були виявлені потенційні ризики негативних впливів на навколишнє середовище, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих цілей, прийнятих в Стратегії.

Серед ключових наслідків реалізації Стратегії, на які звертається увага, доцільно виділити:

- вплив на атмосферне повітря;
- вплив на водні ресурси;
- вплив на здоров'я населення.

Для кожної проектної цілі Стратегії, що може мати потенційні негативні наслідки (впливи), які визначені в процесі аналізу впливу на окремі компоненти довкілля, наданий короткий опис потенціального кумулятивного впливу та пропозиції щодо їх пом'якшення.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Для досягнення цілей екологічної політики, встановлених на національному й місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища й здоров'я населення, що випливають з реалізації Стратегії і Плану заходів.

Для кожної стратегічної цілі виділено ряд комплексних заходів економічного, соціально-політичного, технологічного та культурного характеру.

При плануванні діяльності щодо запобігання утворенню, зменшенню обсягів утворення відходів, зниженню негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище неодмінно враховано вимоги Закону України «Про утворення відходів».

Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, в тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації тощо).

У контексті СЕО документації «Стратегії розвитку Роздорської селищної територіальної громади на період до 2034 року» були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Альтернатива 1: «нульовий сценарій», тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження Стратегії;

Альтернатива 2: розроблення декількох галузевих секторальних програм розвитку Роздорської селищної територіальної громади.

Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток території є сумнівним, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання природних, матеріальних і фінансових ресурсів, погіршення екологічної ситуації в цілому.

Обрання Альтернативи 2 безумовно сприяло б вирішенню окремих галузевих проблем, але значно зменшило кумулятивний ефект, який створює розробка Стратегії розвитку Роздорської територіальної громади.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, в тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг екологічних індикаторів ефективності впровадження Стратегії та Плану заходів є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матимуть дані документи, а також необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку громади. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх постійний аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування розвитку у майбутньому.

Моніторинг та оцінка здійснюються на основі систематичного збору інформації про стан реалізації запланованих завдань та цілей в ситуації, що змінюється. Збирання даних і систематичний їх аналіз має на меті оцінити:

- відповідність до визначеного часу реалізації;
- ступінь реалізації, закладених у документі проектів та, водночас, досягнутих таким чином результатів;
- запровадження змін до завдань у зв'язку зі змінами соціально-економічних умов.

Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення.

Зважаючи на географічне положення території Роздорської територіальної громади реалізація Стратегії та Плану заходів не матимуть транскордонного впливу на елементи довкілля, тому відсутня потреба в оцінці транскордонних наслідків.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіл्लю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Тому при реалізації заходів Стратегії щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД. При необхідності, проекти планової діяльності будуть проходити процедуру ОВД відповідно до законодавства України.

Таким чином, виконання заходів проекту Стратегії, буде спрямовано на покращення екологічної, продовольчої безпеки громади, зменшення екологічних ризиків здоров'ю населення та передбачає реалізацію заходів, спрямованих на встановлення, покращення енергопостачання та розвиток альтернативної енергетики, удосконалення системи поводження з відходами, раціональне використання водних ресурсів, зменшення забруднення навколишнього середовища та буде мати позитивний вплив на стан довкілля. Заходи Стратегії пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом - першочергового забезпечення сталого розвитку, зниження ризиків здоров'ю населення громади.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від виконання заходів Стратегії вказує на те, що реалізація проекту ДДП позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони. Це означає, що Стратегія спрямована на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку. Визначено, що сценарій без прийняття Стратегії не відповідає законодавству України та створює загрози населенню громади (умовно прийнятний ризик) внаслідок можливості виникнення екологообумовлених захворювань населення.

Виконання запланованих заходів з охорони довкілля та здоров'я населення має спиратися на використання сильних сторін Роздорської селищної територіальної громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

Виконавці документу:

Виконавець 1

Кеня Людмила, секретар Роздорської селищної ради.

Кваліфікація – бухгалтер

Диплом – ЗТ-І №780821

Виконавець 2

Ісип Олександр, експерт з місцевого самоврядування.

Кваліфікація магістр державного управління

Диплом – ХА №17438488

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України "Про стратегічну екологічну оцінку". Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>
2. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296. -Режим доступу:
3. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>
4. Стратегія розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року. –Режим доступу: <https://adm.dp.gov.ua/pro-oblast/rozvitok-regionu/strategiya-rozvitku/proekt-strategiyi-rozvitku-dnipropetrovskoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku>
5. Схема планування території Дніпропетровської області <https://data.gov.ua/dataset/7-12-2019/resource/b98c7967-8130-49d9-a8b0-661cd230a52d>
6. Екологічний паспорт Дніпропетровської області за 2024 рік. Режим доступу – <https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/Pro%20oblast/Ekologhiia/Rehionalna%20dopovid%20ta%20Ekologichnyi%20pasport/ekologiya%20pasport/2024/%20%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%20%D0%94%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%202024%20%D1%80%D1%96%D0%BA.pdf>
7. Регіональна схема формування екологічної мережі Дніпропетровської області. - <https://oblrada.dp.gov.ua/rishennia/sklikannia-7/viii-session/176-8vii/>
8. Марушевський Г.Б. Стратегічна екологічна оцінка: методичний посіб. / Г.Б. Марушевський. К: Проект РЕОП, 2015. -95 с.
9. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. -[Електронний ресурс] - Режим доступу: [y:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text)
10. Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» Режим доступу <https://mepr.gov.ua/news/34766.html>.
11. О.Г. Васенко, О.В. Рибалова, С.Р. Артем'єв Інтегральні та комплексні оцінки стану навколишнього природного середовища: монографія. – Х: НУГЗУ, 2015. – 419 с.
12. Полупан М.І., Величко В.А. Номенклатура та діагностика еколого-генетичного статусу ґрунтів України для їхнього великомасштабного дослідження. - К.: Аграр. наука, 2014. - 496 с.
13. Середа М. С. Діагностика ризиків та загроз впливу техногенно порушених земель під звалищами твердих побутових відходів на сільськогосподарські угіддя. Вісник ПДАА. 2021. № 3. С. 91–100.
14. Писаренко П.В., Самойлік М.С., Цьова Ю.А., Середа М.С. Теоретико-методологічні засади управління сферою поводження з твердими відходами на регіональному рівні, ПДАУ, 2021. - 524 с.94
15. Звіт про стратегічну екологічну оцінку Регіонального плану управління відходами Дніпропетровська область - <https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/EKOLOGIA/CEO-2025-10-15/CEO-zvit-RPUV-DPobl.pdf>
16. Звіт про стратегічно екологічну оцінку проекту програми соціально-економічного та культурного розвитку Дніпропетровської області на 2022 р. - https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/Pro%20oblast/Rozvytok%20rehionu/Sotsialno-ekonomichnyi%20ta%20kulturnyi%20rozvytok/2022/08.11.2021/%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%A1%D0%95%D0%9E_compressed.pdf
17. ДСТУ-НБВ.1.1-27/2010 "Будівельна кліматологія"
18. ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Зі зміною № 1.

ДОДАТКИ

